

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

Syrská krize a česká zahraniční politika

Helena Trsková

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra blízkovýchodních studií

Studijní program Mezinárodní teritoriální studia

Studijní obor Blízkovýchodní studia

Diplomová práce

Syrská krize a česká zahraniční politika

Helena Trsková

Vedoucí práce:

Mgr. Ivan Ramadan, Ph.D.

Katedra blízkovýchodních studií

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, květen 2015

.....

Poděkování:

Ráda bych poděkovala vedoucímu práce Mgr. Ivanu Ramadovi Ph.D. za trpělivé vedení a přínosné rady ke zpracování této diplomové práce.

Obsah

I.	ÚVOD	1
II.	SÝRIE OD ZÍSKÁNÍ NEZÁVISLOSTI	3
II.1.	Před nezávislostí	3
II.2.	Situace po získání nezávislosti.....	4
II.2.2.	Vznik strany Ba‘th	5
II.3.	Spojená arabská republika	6
II.4.	Převrat Ba‘th	7
II.5.	Vývoj uvnitř strany do roku 1970.....	8
II.6.	Vláda Háfize al-Asada.....	9
II.7.	Nástup Baššára al-Asada	13
III.	KRIZE V SÝRII	17
III.1.	Příčiny vzniku krize	17
III.2.	Aktéři krize	18
III.2.2.	Vnitřní podporovatelé režimu	18
III.2.3.	Vnější podporovatelé režimu	19
III.2.4.	Opoziční aktéři syrské krize	23
III.2.5.	Vnější odpůrci syrského režimu	27
III.3.	Průběh krize.....	32
III.3.2.	Počátek krize a události roku 2011.....	32
III.3.3.	Události roku 2012.....	36
III.3.4.	Události roku 2013.....	41
III.3.5.	Události roku 2014.....	49
IV.	ČESKOSLOVENSKÁ A ČESKÁ ZAHRANIČNÍ POLITIKA VŮČI BLÍZKÉMU VÝCHODU	57
V.	ČESKÁ ZAHRANIČNÍ POLITIKA VŮČI SÝRII DO VYPUKNUTÍ KRIZE	61

VI. ČESKÁ ZAHRANIČNÍ POLITIKA VŮČI SÝRII V DOBĚ TRVÁNÍ SOUČASNÉ KRIZE	66
VI.1. Oficiální prohlášení ministerstva zahraničních věcí České republiky	66
VI.1.2. Prohlášení k událostem roku 2011	66
VI.1.3. Prohlášení k událostem roku 2012	67
VI.1.4. Prohlášení k událostem roku 2013	69
VI.1.5. Prohlášení k událostem roku 2014	72
VI.2. Shrnutí.....	74
VII. ZÁVĚR	77
VIII. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	79
IX. RESUMÉ	93

I. Úvod

Krise, o které bude tato práce pojednávat je velice problematickým a zdoluhavým konfliktem, který vypukl na území Syrské arabské republiky jako další z vlny povstání, zvaných Arabské jaro. Tento konflikt již trvá (v době psaní práce) čtyři a půl roku a padlo mu za oběť několik set tisíc obětí a dalších několik milionů Syřanů bylo nuceno opustit své domovy. Tato práce se nejprve zabývá bezútešnou situací v Sýrii a dále zkoumá přístup české zahraniční politiky k syrské krizi, která sice není pro Českou republiku středem zájmu, ale přesto je důležité zjistit, jakým způsobem se naše země ke konfliktu tohoto rozměru staví. To je také důvodem, proč jsem si téma zvolila. Jedná se o aktuální problematiku, která vyžaduje podrobnější zkoumání, a to z více úhlů pohledu.

Cílem této práce je zjistit, zda a případně jak se měnil přístup zahraniční politiky Československa a dále České republiky k Syrské arabské republice před současným syrským konfliktem a posléze přístup české zahraniční politiky k syrskému konfliktu, a to konkrétně od jeho vypuknutí v roce 2011, až po konec roku 2014. Za účelem splnění tohoto cíle byla použita metoda obsahové analýzy monografií, zabývajících se Syrskou arabskou republikou, dále pak dokumentů a textů dostupných především na stránkách Ministerstva zahraničních věcí České republiky a také webových stránek světových médií.

První kapitola práce se zabývá politicko-historickými událostmi v Sýrii od získání nezávislosti v roce 1946 až po vypuknutí krize v roce 2011. Tato kapitola je pro práci důležitá především pro pochopení politicko-sociální situace a atmosféry, která v zemi převládala v době vypuknutí současného, již několik let trvajících konfliktu. Následující kapitola ve svém úvodu nastiňuje možné příčiny vzniku povstání a také jednotlivé aktéry, kteří se v syrské situaci nějakým způsobem angažují. Poté následuje zmapování samotných událostí konfliktu, které je pro práci důležité, a to především pro lepší přehlednost. Jak již bylo zmíněno, syrská krize je konfliktem komplikovaného charakteru, během něhož dochází k mnoha závažným změnám ve vývoji, které je nutné si vysvětlit v zájmu pochopení přístupu české zahraniční politiky ke zmíněné krizi.

Další část práce se již věnuje samotné české zahraniční politice. Nejprve je zde představen vývoj zahraniční politiky Československé socialistické republiky, později České republiky vůči Blízkému východu, a to především za účelem objasnění pozice, kterou Blízký východ obecně a Sýrie konkrétně v rámci české zahraniční politiky zastává. Tato kapitola je následována rozborem československé a české zahraniční politiky vůči Sýrii samotné a to právě do vypuknutí krize. Poslední část tohoto oddílu pak pojednává o oficiální politice Ministerstva zahraničních věcí, o jednotlivých prohlášeních a tiskových zprávách, kterými české Ministerstvo zahraničí reaguje na některé události současné syrské krize.

K transkripci arabských názvů a jmen, které byly v práci použity, jsem využila klíč uvedený v publikaci Duchovní cesty islámu od profesora Luboše Kropáčka.

II. Sýrie od získání nezávislosti

II.1. Před nezávislostí

Sýrie v přibližně stejné podobě, v jaké ji známe dnes, získala svou nezávislost v roce 1946. Do toho roku byla pod mandátem Francie. Mandát vznikl na základě Sikes-Picotovy dohody, podepsané 16. května 1916, která v podstatě rozdělovala území Osmanské říše, po jejím předpokládaném rozpadu po první světové válce. Podle této dohody měla Francie získat kontrolu nad Libanonem, Sýrií, jižním Tureckem a částmi severního Iráku. Velká Británie měla naopak kontrolovat zbytek Iráku a celou Palestinu. Tato dohoda počítala se vznikem samostatných arabských států na těchto územích, ale s tím, že bude na uvážení Francie a Velké Británie, zda k ustavení samostatných států je nutná jejich přímá kontrola. Vzhledem k tomu, že tato dohoda vznikla již v roce 1916, do konce války se objevilo několik dalších faktorů, které její podobu ovlivnily. K vytvoření mandátních území však nakonec skutečně došlo.¹

Jedním z těchto faktorů je například Balfourova deklarace, dokument, kterým ministr zahraničních věcí Velké Británie A. J. Balfour přislíbil Lionelu Rothschildovi podporu při vytvoření „židovské národní domoviny“².

Před tím, než Francie stihla vznést svůj nárok na Sýrii, orgán zvaný Syrský národní kongres zavrhnul Sykes-Picotovu dohodu a jmenoval Fajsala králem svrchované sjednocené Syropalestiny. Navzdory tomuto viditelnému syrskému odporu, byly mandáty na území Syropalestiny uděleny a Francie vyhnala vládu ustanovenou Syrským národním kongresem. Tato původní Sýrie, zvaná jako „Velká Sýrie“ v sobě zahrnovala území ohraničená pohořím Taurus ze severu, Středozemním mořem ze západu, Eufratem z východu a Arabskou pouští z jihu. Tato „Velká Sýrie“ byla po vytvoření mandátů rozdělena. Mimo to,

---

¹ ERLICH, Reese W. *Inside Syria: the backstory of their civil war and what the world can expect*. New York: Prometheus Books, 2014, s. 31-37. ISBN 9781616149482

² ERLICH, Reese W. *Inside Syria: the backstory of their civil war and what the world can expect*. New York: Prometheus Books, 2014, s. 36. ISBN 9781616149482.

že došlo k vytvoření „Velkého Libanonu“ připojením některých přístavů, údolí Baqá‘ a šíitského regionu na severu Palestiny k pohoří Libanon, byla také vydělena Alexandretta, především kvůli vysoké koncentraci tureckého obyvatelstva na jejím území. Tato enkláva byla o necelých 20 let později předána Turecku.

Další dělení probíhalo i uvnitř Sýrie, jak ji známe dnes. Region byl francouzskou nadvládou rozdělen na jednotlivé oblasti. Již v roce 1920 byly vytvořeny dva malé státy s hlavními městy Damaškem a Aleppem. O dva roky později bylo ještě z regionu Damašek vyděleno Alawitské pohoří a Drúzské pohoří, které byly po nějaké době prohlášeny nezávislými. Toto dělení vzbudilo odpor obyvatel Sýrie. Po získání syrské nezávislosti v roce 1946 nebylo pro obyvatelstvo snadné se vyrovnat s obrovskou ztrátou území, způsobenou francouzským dělením. Země přišla o 114 810 kilometrů čtverečních na rozlohy, kterou měla během nadvlády Osmanské říše.³

II.2. Situace po získání nezávislosti

Získání nezávislosti ovšem nepřivedlo Sýrii ke klidnému období. Co se týče politické situace, byla země roztříštěná. K politizaci mladých lidí docházelo již během jejich studia na střední škole, proto byla jejich politická loajalita směřována spíše na oblast, ve které vyrůstali, než k celé zemi. Politické strany tak získávaly na popularitě v rámci jednotlivých regionů, zatímco v jiných byly neznámé. To vedlo k decentralizaci politiky.⁴

K získání nezávislosti vedly mimo událostí odehrávající se během druhé světové války a také protestní akce vedené v Sýrii. Významným hráčem těchto protestních akcí byl vlastenecký proud syrské politiky reprezentovaný Národním

---

³ MCCONVILLE, Patrick Seale with the assistance of Maureen. *Asad of Syria: the struggle for the Middle East*. Rev. paperback ed. Berkeley: University of California Press ERLICH, Reese W. *Inside Syria: the backstory of their civil war and what the world can expect*. New York: Prometheus Books, 2014, s. 36. ISBN 9781616149482.

³ MCCONVILLE, Patrick Seale with the assistance of Maureen. *Asad of Syria: the struggle for the Middle*, 1990, s. 15-17. ISBN 9780520069763.

⁴ DAM, Nikolaos van. *The struggle for power in Syria: politics and society under Asad and the Ba‘th Party*. 4th ed. New York: I.B. Tauris, 2011, s. 5-7. ISBN 9781848857605.

blokem, který již v meziválečném období vedl mnoho stávek za účelem prosazení jednoty a nezávislosti Sýrie. Během války pak nacionalisté pokračovali v nenásilných stávkách, které nakonec vedly ke stažení francouzských vojsk a umožnily zkušeným vlastencům převzít vládu. Ovšem již před získáním nezávislosti se v Sýrii objevují skupiny mladých politiků vzdělaných na Západě, kteří nesouhlasí s politickými názory starých vlastenců a kteří zakládají vlastní politické skupiny a hnutí. Tyto nové skupiny přispívaly k vyvrácení starých politických přístupů. Objevovaly se tedy politické přístupy více regionální, zastávané politiky z venkovských oblastí, kteří se střetávali s politiky z městských oblastí. Tyto střety nakonec vedly k jejich úspěšnému začlenění se do vlády. Politici z venkovských oblastí často kritizovali staré elity za některé aspekty jejich vlády. Kritika, se vztahovala například na nedostatečnou podporu myšlenky pan-arabské jednoty, na selhání při snaze osvobodit Palestinu v roce 1948 a na silné vazby na Západ.⁵

K prvnímu z celé řady dalších převratů došlo již v roce 1949. Tímto převratem byl svržen prezident Šukrí al-Quwatlí a po něm následovaly další dva převraty, než se al-Quwatlí opět dostal k vládě roku 1954. V této době je v Sýrii patrný silný vliv komunistické strany, což vzbuzuje obavy. Proto al-Quwatlí vedl Sýrii směrem ke sloučení s Egyptem, k čemuž došlo v podobě Sjednocené arabské republiky založené roku 1958.⁶ Silný vliv v tomto ohledu měla i strana Ba'th.

II.2.2. Vznik strany Ba'th

Tato strana sehrála v moderní historii Sýrie velice důležitou roli. Zakladatelé této strany čerpali své myšlenky z meziválečného vlasteneckého sentimentu. Zakladateli této strany byli Mišíl Aflaq a Saláhuddín al-Bítár. Společně se rozhodli pro založení hnutí, které si bude jako hlavní cíl klást sjednocení všech Arabů do jednoho státu. Jejich hlavní myšlenky jsou tedy

---

⁵ Continuity and Change in Syrian Political Life: The Nineteenth and Twentieth Centuries. *The American Historical Review*. 1991, vol. 96, issue 5, s. 1374-1395. DOI: 10.2307/2165276. Dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/2165276>

⁶ RAMADAN, Ivan. Sýrie. In: KŘÍŽEK, Daniel a Zbyněk TARANT. *Arabské jaro - příčiny, průběh, důsledky*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2014, s. 134-219. ISBN 978-80-261-0441-4.

jasně shrnuty v heslu strany Ba'ath, které zní „jednota, svoboda, socialismus“. Jejich hnutí dostalo povolení k činnosti krátce poté, co francouzské jednotky opustily Sýrii. V 50. letech strana Ba'ath sehrála hlavní úlohu v šíření vlastenecké doktríny.⁷ Díky svému důrazu na socialismus a nesektářskému charakteru se strana stala poměrně přitažlivou i pro obyvatele venkovských oblastí, především pro příslušníky minoritních skupin.

Další důležité hlasy strana Ba'ath získala mezi mladými armádními důstojníky. Vazby s vojáky byly stále silnější, až nakonec došlo ke spojení armádních ba'athistů se sekulárním křídlem a strana tím získala velký počet členů z řad armády.⁸

II.3. Spojená arabská republika

Egyptský prezident Násir nebyl zpočátku plně nakloněn vytvoření Spojené arabské republiky se Sýrií, ale nakonec na naléhání syrské strany k tomuto spojení došlo. Sýrie v tomto spojení hledala především ochranu a lídři strany Ba'ath měli silné obavy z rozmachu komunistické strany. Původně se mělo jednat o spojení, ve kterém budou mít obě země rovnocenné postavení, s tím, že Násir bude prezidentem a v Sýrii vznikne jedna vládnoucí strana sestavená po vzoru Egyptské národní unie. Všechny ostatní strany tedy měly být rozpuštěny. Zástupci syrských stran souhlasili, až na komunistickou stranu, která začala působit ilegálně. Ke sjednocení Egypta a Sýrie došlo 1. února 1958. Toto spojení se nakonec ukázalo nevýhodným jak pro celou Sýrii, tak ani pro samotnou stranu Ba'ath, jejíž členové byli zmateni a oslabeni jejím rozpuštěním.

Samotný projekt spojení těchto dvou arabských států se ukázal poměrně nešťastným především pro Sýrii, která trpěla silnou dominancí Násirova

---

⁷ DEVLIN, John F. a Roderic Ai CAMP. The Baath Party: Rise and Metamorphosis. *The American Historical Review*. 1991, vol. 96, issue 5, s. 46-73. DOI: 10.1093/acprof:oso/9780199742851.003.0003.

⁸ GALVANI, John. Syria and the Baath Party. *MERIP Reports*. 1974, issue 25, s. 3-16. DOI: 10.2307/3011567.

Egypta.⁹ Rozhodnutí ohledně unie byla uzavírána v Egyptě, kde také zasedalo jednotné Národní shromáždění, ve kterém figurovalo 400 Egyptanů a 200 Syřanů. Všichni tito členové byli do shromáždění jmenováni Násirem. Bývalí členové strany Ba'ath postupně přestávali být vnímáni Egyptem jako spojenci, naopak začali být podezíráni a mnozí důstojníci působící ve straně byli proti své vůli přesunuti do Egypta. Mezi těmito důstojníky byl také Háfiz al-Asad, v této době ještě méně významná postava syrské politiky. A právě Háfiz, se skupinou dalších „přesunutých“ důstojníků založili takzvanou Vojenskou radu, která bude v dalších letech hrát významnou roli.

V roce 1959 zástupci strany Ba'ath na dvou setkáních odsouhlasili své rozpuštění, ale již v roce 1960 další kongres toto rozhodnutí odvolal. Tohoto kongresu se zúčastnil i zástupce Vojenské rady. Na kongresu také došlo k rozhodnutí zachovat unii a pokusit se o její změnu zevnitř a dosažení její demokratizace.

Ovšem Násirovy dekrety z července 1961 o dalekosáhlém znárodňování velice pobouřily vrstvu syrských obchodníků, což se stalo spouštěčem pro pravicový puč, vedený podplukovníkem 'Abd al-Karímem Nahlawím. Tento puč měl podporu z Jordánska, ze Saudské Arábie a samozřejmě z vrstvy syrských obchodníků. K odtržení Sýrie od Spojené arabské republiky tedy došlo v září 1961. Prezidentem se stal Nádhim al-Qudsí.¹⁰

II.4. Přebat Ba'ath

V letech 1962-1963 docházelo k revitalizaci strany, jejíž členové byli šokováni náhlým rozpuštěním před vstupem do Spojené arabské republiky. Do strany se díky změnám dostala mladá generace členů, mnohdy až o 20 let mladší než byli Bitár a 'Aflaq. V tomto období byli navíc noví členové do strany na místo zvolení pečlivě vybíráni a do strany si také našli cestu armádní

---

⁹ DEVLIN, John F. a Roderic Ai CAMP. The Baath Party: Rise and Metamorphosis. *The American Historical Review*. 1991, vol. 96, issue 5, s. 46-73. DOI: 10.1093/acprof:oso/9780199742851.003.0003.

¹⁰ MCCONVILLE, Patrick Seale with the assistance of Maureen. *Asad of Syria: the struggle for the Middle East*. Rev. paperback ed. Berkeley: University of California Press, 1990, s. 54-68. ISBN 9780520069763.

důstojníci, kteří navíc měli díky Vojenské radě, založené ještě během unie, mnohem lepší organizační základnu, než civilní složka strany Ba'ath. To nakonec vedlo k tomu, že Vojenská rada, ve spojení s neba'athistickými důstojníky svrhla vládu dne 8. března 1963. V měsících následujících po tomto převratu byli však důstojníci, kteří nebyli členy strany Ba'ath odsunuti a na jejich místo byli dosazení civilní členové strany. Po tomto převratu došlo k mnohým dalším sporům uvnitř strany.

II.5. Vývoj uvnitř strany do roku 1970

Po převratu roku 1963 docházelo uvnitř strany k rozporům mezi starými členy vedení strany a mezi novými mladými členy, také docházelo ke sporům mezi vojenským a civilním křídlem strany, které se v budoucnu chtělo více soustředit na vnitřní záležitosti Sýrie než na arabské sjednocování. Tyto vnitřní spory nakonec vedly k dalšímu převratu uvnitř strany, který se odehrál 23. února 1966, kterým byli z vedení strany odsunuti Mišíl 'Aflaq a Saláhuddín al-Bítár.¹¹ Prezidentem státu se po tomto převratu stal Saláh Džadíd a ministrem obrany se stal Háfiz al-Asad. Avšak tento převrat stále nedovedl Sýrii ke klidnému období. Začaly se objevovat určité rozpory uvnitř strany, patrné především mezi křídlem vedeným prezidentem Džadídem a křídlem ministra obrany Háfize al-Asada. Prvním problémem mezi těmito dvěma významnými postavami syrské politiky byl postoj vůči situaci Palestinců. Asad byl pro podporu guerilových bojů, ale nezastával myšlenku plné volnosti pro palestinské skupiny působící ze syrského území, zatímco Džadíd byl pro plnou volnost a plnou podporu Palestinců.

Rozpory byly přerušeny Šestidenní válkou v roce 1967, která pro Sýrii znamenala těžkou ránu v podobě ztráty Golanských výšin. A vzhledem k tomu, že v této době byl ministrem obrany právě Háfiz al-Asad, znamenalo to velkou ránu pro jeho pověst, mnozí mu ztrátu Golanských výšin vyčítali, avšak armáda, kterou Asad v roce 1966 převzal, nebyla na takový konflikt připravená. Šestidenní válka měla za následek prohloubení rozporů uvnitř Ba'ath. Civilní

---

¹¹ DEVLIN, John F. a Roderic Ai CAMP. The Baath Party: Rise and Metamorphosis. *The American Historical Review*. 1991, vol. 96, issue 5, s. 46-73. DOI: 10.1093/acprof:oso/9780199742851.003.0003.

frakce obviňovala vojenskou frakci z nepřipravenosti, vojenská frakce naopak civilní z ukvapenosti. Dokonce se ozýval požadavek, na odsunutí Háfize al-Asada z jeho postu. Navíc, stále akutnější problém palestinských uprchlíků, bojujících za znovuzískání Palestiny pro Sýrii momentálně znamenal bezpečnostní hrozbu a to především tím, že jejich aktivity mohly způsobit agresivní reakci Izraele vůči Sýrii.¹² Dalším faktorem, prohlubujícím spor mezi Džadídem a Asadem byla intervence do Jordánska během krize v roce 1970. Sýrie intervenovala jako podpora pro palestinské obyvatelstvo a Asad s tímto krokem nesouhlasil, bylo to podle něj nevhodné vměšování se do záležitostí jiného státu.¹³ Také mu vadilo, že Džadídova vláda odmítala spolupráci s ostatními nacionalistickými stranami v Sýrii, jako s násiristy, komunisty a arabskými socialisty. Postupem času si Asad vybudoval okruh loajálních lidí¹⁴, především opatrným výběrem a povyšováním lidí, kterým důvěřoval. Tímto postupem si vytvořil neotřesitelnou základnu podpory.

Džadídovi Asadovo jednání stále více překáželo, proto se rozhodl ho odstranit jak z jeho politického, tak z vojenského postu. Kongres Ba'th dokonce jeho propuštění schválil, ale díky Asadově pevné kontrole armády došlo k nekrvavému převratu a Asad převzal stranu a vládu.¹⁵

II.6. Vláda Háfize al-Asada

I poté, co si Asad uzurpoval vládu, byla Sýrie stále v pozici zastánců palestinské věci. Přijímala velké množství palestinských uprchlíků, kterým se v zemi dostávalo zdravotní péče i vzdělání. Sýrie navíc podporovala palestinská hnutí finančně, i poskytováním azylu. V roce 1973 Sýrie společně s Egyptem zaútočily na Izrael. Jedním z důvodů byla snaha získat území ztracená během

---

¹² MCCONVILLE, Patrick Seale with the assistance of Maureen. *Asad of Syria: the struggle for the Middle East*. Rev. paperback ed. Berkeley: University of California Press, 1990, s. 117-156. ISBN 9780520069763.

¹³ RAMADAN, Ivan. Sýrie. In: KŘÍŽEK, Daniel a Zbyněk TARANT. *Arabské jaro - příčiny, průběh, důsledky*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2014, s. 134-219. ISBN 978-80-261-0441-4.

¹⁴ Jedním z těchto lidí je například Mustafa Tlas.

¹⁵ GALVANI, John. Syria and the Baath Party. *MERIP Reports*. 1974, issue 25, s. 3-16. DOI: 10.2307/3011567.

Šestidenní války. Izrael tuto válku vyhrál především díky silné podpoře ze Spojených států. V dalších letech, kdy okolní státy uzavíraly s Izraelem mírové dohody¹⁶, Háfiz al-Asad postavil Sýrii do čela států, které takovéto dohody s Izraelem odmítaly. Mimo Sýrie tyto dohody odmítal také Irák a porevoluční Írán.

Nespokojenost obyvatel se sociálními nerovnostmi uvnitř státu odstartovala Libanonskou občanskou válku roku 1975. Roli v této válce hrála také přítomnost a aktivita Palestinců na území státu, ale to je jen jeden z mnoha důvodů, které k tomuto konfliktu vedly. V této válce šlo vlastně o konflikt mezi různými náboženskými frakcemi, které na území státu působily a kvůli jejich zastoupení ve vládě, které již dávno neodpovídalo skutečným poměrům ve státě. Vzhledem k tomu, že v této době byla Sýrie silným hráčem v regionu, její zapojení do této krize se dalo předpokládat. Rok po vypuknutí občanské války se situace stala neúnosnou a Sýrie byla požádána Ligou arabských států o zásah za účelem zklidnění konfliktu. Asad se překvapivě v prvních chvílích spojil s křesťanskou stranou, až později přesměroval svou podporu muslimským levicovým vojskům. Syrská přítomnost v Libanonu ovšem silně nevyhovovala Izraeli, proto se dvakrát rozhodl pro zásah a to v letech 1978 a 1982, ovšem ani jedním z nich nedosáhl kýženého cíle – tedy odsunu syrských vojsk.

Konfesní konflikty, které Sýrie řešila v Libanonu, se ovšem nevyhnuly ani jí samotné. Strana Ba'ath se sice prezentovala jako striktně sekularistická a takové mělo být i její vedení státu, přesto se ale objevovala jistá nespokojenost ze strany sunnitských muslimů. Problém pro ně byl především v tom, že na mnohé vysoké posty ve státě byli jmenováni Alawité a zvláště proto, že prezidentský post zastával Alawita. Sunnitští muslimové měli problém se svou nízkou reprezentací ve vládě. Tato situace se ukázala být živnou půdou pro růst popularity syrské odnože Muslimského bratrstva. Tomu se dostávalo vysoké podpory díky své pomoci chudým a finanční pomoc byla poskytována sunnitskými obchodníky. Jejich vliv byl patrný například v Aleppu a v Hama¹⁷.

---

¹⁶ Egypt v roce 1979, Jordánsko v roce 1994.

¹⁷ Špatné vztahy mezi stranou Ba'ath a Muslimským bratrstvem v Sýrii nebyly novinkou. K různým střetům docházelo již od 40.let. K velkému konfliktu došlo například v dubnu 1964 ve

Koncem 70. let 20. století se začaly spory s Muslimským bratrstvem přiostrřovat. Došlo k útoku na důstojnickou školu v Aleppu v roce 1979, při kterém bylo zabito 83 alawitských kadetů. Z atentátu vláda obvinila právě Muslimské bratrstvo.

V Muslimském bratrstvu se v té době začalo více prosazovat mladé radikální křídlo, které organizovalo několik stávek ve větších městech a dokonce se pokusilo o zabití Háfize al-Asada. Hlavní útoky proti vládě se však odehrály ve městě Hama v roce 1982. Docházelo i k zabíjení členů strany Ba'th v jejich domovech. Asadova reakce byla rychlá, do města vyslal armádní jednotky, obyvatelům města poskytl několik hodin na evakuaci a poté zahájil bombardování určitých částí města. Boje trvaly 27 dní a podle opozičních zdrojů mělo být zabito 10-20 tisíc lidí.

Devadesátá léta znamenala pro Sýrii změny v diplomatickém přístupu vůči Západu a palestinské otázce. V roce 1991 se odehrávala válka v Zálivu. Poté, co došlo k napadení Kuvajtu Irákem, USA žádaly o podporu svého zásahu proti Iráku jak evropské, tak i arabské země. Sýrie, do té doby spíše spojenec Sovětského svazu než západních zemí, se v tomto konfliktu rozhodla postavit na stranu USA a do Kuvajtu vyslala své jednotky. Rolí v tomto rozhodnutí, hrály pravděpodobně politické neshody Háfize al-Asada a Saddáma Husajna, i současná situace v Sovětském svazu. V přístupu k palestinské otázce byla pokrokem účast Sýrie na jednáních v Madridu roku 1991, kdy došlo k uznání možnosti vzniku dvou států na palestinském území. Jednalo se zde také o navrácení Golanských výšin, tato jednání však nakonec neskončila s uspokojivým výsledkem.¹⁸

---

městě Hama. Docházelo k plnění obchodů s alkoholem, a bití členů strany Ba'th, jeden byl dokonce zabit. Tehdejší velitel Národních gard přikázal střelbu s tanků na mešitu, ve které se povstalci skrývali. Několik muslimských bratrů bylo usmrceno, ostatní byli pozatýkáni.

MCCONVILLE, Patrick Seale with the assistance of Maureen. *Asad of Syria: the struggle for the Middle East*. Rev. paperback ed. Berkeley: University of California Press, 1990, s. 92-94. ISBN 9780520069763.

¹⁸ ERLICH, Reese W. *Inside Syria: the backstory of their civil war and what the world can expect*. New York: Prometheus Books, 2014, s. 66-72. ISBN 9781616149482.

I přes to, že Sýrie je parlamentní republikou, kde je prezident volený, Háfiz al-Asad na tento post již několik let připravoval jednoho ze svých synů, Básila al-Asada. Ten však v roce 1994 zemřel při autonehodě. Na řadu v přípravách na převzetí vlády nad zemí tedy přišel jeho bratr, vystudovaný oční lékař Baššár al-Asad. K jeho zvolení došlo v roce 2000, po smrti Háfize al-Asada. Je však důležité se zmínit, v jakém stavu země při jeho převzetí prezidentského postu byla.

Po těžkém období převratů, které předcházely nástupu Háfize al-Asada k moci, se mu podařilo vytvořit v Sýrii stabilní autoritářský režim. K udržení této stability využíval několik prostředků. Jedním z nich byla úspěšná konsolidace moci v jeho rukou, kdy z různých mocenských orgánů, jako byla strana Ba'th nebo armáda, udělal nástroje své osobní moci. Díky tomu byl také schopen bojovat s protivníky režimu. Dalším krokem pro udržení stability byla jeho sociální strategie. Došlo k sekularizaci politického a sociálního života a také k ekonomickým reformám, čímž dosáhl zvyšování životní úrovně dříve utlačovaných slabých sociálních vrstev, případně minorit. Navzdory časté argumentaci opozičních sil, politické kroky vlády skutečně nebyly vedeny sektářským rozlišováním, což je patrné i ze zlepšování postavení venkovských sunnitských muslimů. Důležitou roli v dosažení stability státu hrálo také vytváření sítě loajálních členů armády, diplomatů a dalších vysoce postavených činitelů. Díky této síti si prezident udržoval kontrolu nad vládou. V ústavě, která byla změněna krátce po al-Asadově nástupu v roce 1973, byl zahrnut vznik takzvané „Národní progresivní fronty“¹⁹, která byla tvořena koalicí několika stran, společně se stranou Ba'th, ovšem skutečná politická moc stále ležela v rukou prezidenta.²⁰

---

¹⁹ V kodifikované ústavě z roku 1973 je uvedeno, že strana Ba'th stojí ve vedení výše zmíněné „Národní progresivní fronty“ a že vedoucí stranou ve státě. Podle teorie, strana Ba'th se měla o moc s ostatními stranami ve Frontě dělit, k tomu však nedocházelo – většina důležitých postů ve státě, jako prezident, premiér, důležití ministři byli členy strany Ba'th.

DAWISHA, A. I. Syria under Asad, 1970-78: The Centres of Power. *Government and Opposition*. 1978, vol. 13, issue 3, s. 341-354. DOI: 10.4324/9781315000824.

²⁰ LEVERETT, Flynt Lawrence. *Inheriting Syria: Bashar's trial by fire*. Washington, D.C.: Brookings Institution Press, 2005, s. 22-27. ISBN 0815752040.

II.7. Nástup Baššára al-Asada

Poté, co zemřel Baššárův al-Asadův bratr Básil al-Asad, byl Baššár systematicky vzděláván v záležitostech souvisejících s převzetím moci. Také byl postupně povyšován v rámci svého působení v armádě a v okamžiku smrti Háfize al-Asada, disponoval hodností brigádního generála. Smrt Háfize al-Asada ovšem přišla dříve, než se očekávalo a Baššár nesplňoval podmínky pro post prezidentství. Jako největší překážka se jevil jeho nízký věk, tedy 34 let, zatímco syrská ústava požadovala minimální věk 40 let. I přes to byl Baššár al-Asad 11. června 2000 jednohlasně nominován stranou Ba'th na prezidenta. Otázka nízkého věku byla vyřešena dodatkem k ústavě, který snížil minimální věk kandidáta na 34 let. Baššár al-Asad poté v celostátním referendu obdržel 97,29 % hlasů. Výše tohoto čísla bude s velkou pravděpodobností ovlivněna faktem, že neměl žádného protikandidáta.²¹

I přes počáteční nedůvěru odpůrců režimu si Baššár al-Asad dokázal v krátké době získat popularitu, především díky takzvanému „Damašskému jaru“, tedy reformám, které inicioval po svém zvolení. Jednalo se o sérii opatření, které měly vést k větší politické pluralitě a modernizaci mocenských struktur. Velkým krokem směrem k modernizaci bylo nahrazení starých členů režimu jeho otce za nové, mladé a nadějně kandidáty. Tímto způsobem za méně než dva roky vyměnil tři čtvrtiny politiků, vedoucích administrativy, členů velení vojenských jednotek, a dalších. Tato změna byla provedena z důvodu výše zmíněné modernizace režimu a také proto, že Baššár al-Asad měl v úmyslu vytvořit ve vládě skupinu profesionálních a odborných pracovníků.

Jeho modernizační politika se zaměřovala spíše směrem k vnitřní syrské politice a ekonomice, než k zahraniční politice. Režim se také stával otevřenějším a mírnějším v represii politických oponentů, byly pořádány tiskové konference, byla uzavřena věznice Mazza, která sloužila jako vězení pro politické oponenty, je patrná větší otevřenost vůči médiím a novinářům, dokonce byla povolena i různá politická fóra. Již v této době se mezi

---

²¹ LESCH, David W. *Syria: the fall of the house of Assad*. New updated edition. New Haven, Conn.: Yale University Press, c2012, s. 1-4. ISBN 9780300186512.

jednotlivými skupinami kritizujícími dosavadní režim objevují požadavky na zrušení výjimečného stavu, který v Sýrii platí již od roku 1963. Kritika vůči vládě se stupňuje tím více, čím více roste popularita demokratického reformismu mezi kritiky režimu.

Zvyšující se kritika vůči režimu začala být Baššárovi al-Asadovi nepříjemná a odmítal se nechat tlačit do změn, které nepovažoval za nutné. Navíc je nutné podotknout, že se Baššár al-Asad nikdy nezavázal k demokratické reformě. V této době dal Baššár al-Asad jasně najevo, že národní jednota, svrchované postavení strany Ba'ath a důležitá role bezpečnostních složek ve vládě nejsou předměty k diskusi. Nejprve dochází pouze k varování těch, kteří kritizují režim. Později opět dochází k zatýkání, což je pro mnohé, kteří do nového vedení státu vkládali své naděje, zklamáním. Ale hlavní myšlenkou al-Asadových změn byla modernizace autoritativního režimu, ne jeho zrušení. Podle něj například vlastní syrskou formou demokracie byla již zmíněná Národní progresivní fronta, která po jeho nástupu nabyla na významu, což ale kritikům režimu a zastáncům demokratických reforem nestačilo.²²

Skupina okolo Baššára al-Asada, někdy nazývaná „stará garda“, tedy lidé, kteří byli na vysokých postech již za vlády jeho otce, ho varovala, že taková otevřenost režimu bude mít v závěru spíše škodlivý efekt. Nakonec většina reforem, přijatých během takzvaného „Damašského jara“ byla přímo či nepřímo anulována.

Postavení Sýrie v mezinárodní politice se po nástupu Baššára al-Asada rozhodně nedá označit jako uspokojivé. Několik měsíců po jeho nástupu vypukla Intifáda, kdy Palestinci žijící na okupovaných teritoriích povstali, aby získali více práv. Sýrie, která se již dlouhá léta v mezinárodní politice stavěla do pozice bojovníka za práva Palestinců, v této situaci nemohla jinak, než odsoudit Izrael, čímž bylo pro Sýrii ovšem znemožněno obnovit mírová jednání, která probíhala v předešlých letech. Další z problémů mezinárodní politiky na Blízkém

---

²² PERTHES, Volker. *Syria under Bashar al-Asad: Modernisation and the Limits of Change*. London: Routledge, 2004, s. 7-22. ISBN 0198657502.

východě byla intervence amerických jednotek do Iráku v roce 2003. Američané, během své přítomnosti v Iráku Sýrii často obviňovali z nedostatečného kontrolování hranic a umožňování zahraničním bojovníkům proti americké přítomnosti v Iráku volný průchod. Tím, a stálou podporou Hizballáhu a Hamásu se Sýrie stávala cílem Bushovy zahraniční politiky orientované k Blízkému východu, podle které bylo nutné, aby si Sýrie vybrala stranu v boji proti terorismu.

Poté v únoru 2005 došlo k atentátu na bývalého libanonského premiéra Rafíqa Harírího. Tento útok se setkal s velkým odporem a byla z něj obratem obviněna Sýrie. To mohlo být důsledkem její dlouhé vojenské přítomnosti v oblasti Libanonu, i když je nutno podotknout, že Baššár al-Asad již od svého nástupu na prezidentský post vojenské jednotky z Libanonu postupně stahoval. Před atentátem na Harírího došlo ke stažení až 50% jednotek. K úplnému stažení došlo v reakci na tento atentát dubnu 2005.

Baššár al-Asad, který v této době ještě nedisponoval pověstí suverénního a zkušeného politika, jakou měl jeho otec, musel opatrně volit své následující kroky. Na jednu stranu nemohl, ani nechtěl ustupovat požadavkům Spojených států, na druhé straně byl pod silným tlakem kvůli situaci v Libanonu. Rozhodl se tedy posílit ostrahu na hranicích s Irákem už proto, že pro Sýrii bylo výhodnější, když situace v okolních státech byla stabilní. Zde je nutné zmínit, že i kdyby Sýrie měla zvýšenou ostrahu na hranicích od samého počátku konfliktu, na situaci amerických jednotek v Iráku by to pravděpodobně nic nezměnilo. Syrsko-irácké vztahy byly nakonec obnoveny v listopadu 2006 a v prosinci byla podepsána dohoda o bezpečnostní a obchodní kooperaci. Z tohoto vývoje je patrné, že Sýrie byla v pozici, kdy stále neuznávala americkou okupaci Iráku, ale musela volit kroky kvůli zachování mírové situace v regionu. Klidná situace v Iráku pro ně byla důležitá jak z ekonomického a bezpečnostního hlediska, tak z hlediska iráckých uprchlíků, kteří v Sýrii hledali útočiště a oslabovali už tak křehkou syrskou ekonomiku. Proto se začaly objevovat náznaky americko-syrské spolupráce, kdy byla Sýrie oceňována za své zásahy na hranicích. Tato „spolupráce“ však byla ukončena americkým útokem na syrské město al-Bukamál za účelem dopadení agenta al-Kajdy 26. října 2008. Ve stejném roce však ve Spojených státech došlo ke zvolení nového prezidenta Baracka

Obamy, který vedl zemi k novým jednáním a dokonce ke zlepšování vztahů se Sýrií. Ovšem Obama nemohl ze dne na den odstranit pozůstatky Bushovy politiky směřované k Blízkému východu.

V roce 2006 se Sýrie ocitla ve výhodné pozici pro rozvíjení vztahů s dalším sousedním státem, a to s Izraelem. Vzhledem k tomu, že Izrael nebyl schopen porazit Hizbulláh, jehož byla Sýrie podporovatelem, mohla toho využít ve svůj prospěch, přesněji jako páku ve vyjednávání s Izraelem. Ovšem tehdejší premiér Ehud Olmert jakákoliv jednání se Sýrií odmítal, pravděpodobně vzhledem k oslabené pozici Izraele. K vyjednáváním ale nakonec pozvolna docházelo, prostředníka v nich hrálo například Turecko, ale byly přerušeny izraelskými útoky v Gaze v letech 2008 a 2009.

Když byl Baššár al-Asad v roce 2007 znovu zvolen prezidentem, už se nedalo hovořit o tom, že by na něj bylo ve srovnání s Háfizem al-Asadem nahlíženo negativně. Získal popularitu jak na poli domácí, tak mezinárodní politiky.²³ V rámci domácí politiky měl na své straně podporu syrského lidu, který považoval politické kroky Spojených států za nevhodné. Především obviňování Sýrie z podpory terorismu bylo vnímáno velice negativně. V mezinárodní politice zase Baššár al-Asad těžil z toho, že se mu opět dařilo Sýrii dostat do pozice, kterou zastávala dlouho za vlády Háfize al-Asada, tedy pozice hráče, který dokáže obratně diplomaticky manévrovat a vytěžit z toho to nejlepší. Navíc, navazování ekonomické spolupráce s evropskými zeměmi jako Francií, nebo Německem a uzavření dohody o syrsko-evropském partnerství vedlo ke zvýšení zahraničních investic na území Sýrie.

---

²³ LESCH, David W. *Syria: the fall of the house of Assad*. New updated edition. New Haven, Conn.: Yale University Press, c2012, s. 20-37. ISBN 9780300186512.

III. Krize v Sýrii

III.1. Příčiny vzniku krize

V rámci snahy porozumět současné situaci v Sýrii je nutné si ukázat některé možné příčiny vypuknutí krize. V době před vypuknutím krize se začala uplatňovat takzvaná liberální ekonomická politika, což mělo dopad především na sociálně slabší vrstvu obyvatelstva. V praxi šlo o zdražování pohonných hmot a dalšího zboží. Dále došlo k omezení dotací na potraviny, což byla další rána pro sociálně slabé Sýřany, kteří byli zvyklí tyto dotace plně využívat. Dalším faktorem ovlivňujícím nespokojenost obyvatel Sýrie je vysoká nezaměstnanost mladých. K té vedl jak nárůst počtu obyvatelstva, kdy mladých lidí pod 15 let je v Sýrii až 37%, tak neschopnost vlády vytvořit dostatek pracovních míst pro čerstvé absolventy vysokých škol. Ekonomickou situaci také ovlivňuje velká korupce, se kterou se Baššárovi al-Asadovi přes veškerou snahu, patrnou již z doby, než byl zvolen prezidentem, nedaří úspěšně bojovat.

Často bývá Baššárovi al-Asadovi ze strany oponentů také vyčítáno, že velké množství financí je investováno do vojenského sektoru, ale není vidět využití vojska k hájení zájmů státu. Například v roce 1967 během války s Izraelem došlo ke ztrátě Golanských výšin, ale vojenská síla nebyla za vlády Baššára a-Asada využita k jejich znovuzískání, což vedlo k opozičním spekulacím, že vojenský aparát je podporován pouze za účelem posilování a udržování pozice režimu.²⁴

Toto je jen několik z možných příčin, které mohly vést k vypuknutí krize, které v Syrské arabské republice v současné době probíhá. Předtím, než si přiblížíme události samotné krize, je důležité se podívat na jednotlivé aktéry, kteří v této krizi figurují.

---

²⁴ RAMADAN, Ivan. Sýrie. In: KŘÍŽEK, Daniel a Zbyněk TARANT. *Arabské jaro - příčiny, průběh, důsledky*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2014, s. 134-219. ISBN 978-80-261-0441-4.

III.2. Aktéři krize

III.2.2. Vnitřní podporovatelé režimu

Je jisté, že prezident Baššár al-Asad a strana Ba'ath má základnu svých podporovatelů i uvnitř Sýrie a to nejen z řad armádních a stranických struktur. Obecně se uvádí, že jeho podporovatelé pocházejí především z řad minoritních náboženských skupin jako křesťané, Alawité, Drúzové a šíité obecně. Dále jsou také uváděni sunnitští ba'athisté a obchodní elita.

Podporu minoritních náboženských skupin al-Asad získal díky možnému přesvědčení příslušníků některých minorit, že pod nadvládou většinových sunnitů by jejich postavení utrpělo a jejich situace by byla stejná jako v dobách, kdy byli silně utlačováni. Někteří příslušníci minoritních skupin tedy schvalují al-Asadův režim, především z důvodu, že poskytuje bezpečí a stabilitu. Jak již bylo řečeno, al-Asadův režim je sekulární a tvrdí, že sekularismu se drží i v rámci potlačování opozičních sil. To se ovšem nedá označit za stoprocentní pravdu, je patrná zvětšující se propast mezi minoritami a sunnitskými muslimy na lokální úrovni. Samozřejmě v rámci minoritních skupin není názor zcela jednotný, zajímavé je, že v počátku konfliktu někteří také požadovali reformu vlády, ovšem poté, co došlo k radikalizaci protestů, a na straně opozice se objevily skupiny islamistických extremistů, většina z nich se přiklonila spíše k požadavku zachování vlády Baššára al-Asada.

Jako další podporovatele režimu jsme si uvedli obchodní elitu. Této skupině pomohla politika Baššára al-Asada k ekonomickému růstu, ale také v této době dochází k růstu korupce. V této souvislosti bývá například často zmiňováno jméno al-Asadova bratrance Rámího Machlúfa, vlastníka největší telefonické společnosti, který měl vydělat jmění především díky rodinné vazbě na prezidenta. Vládní liberální politika tedy byla přínosná především pro velké provládní businessmany, ale ekonomice jako takové neprospěla. Spíše naopak se projevila na velkém zchudnutí venkovských oblastí. Proto pozici zastánců vlády zastávají spíše velcí, bohatí obchodníci, než drobní podnikatelé. Ale i ti svou loajalitu přeměrovali až v průběhu krize, vzhledem k tomu, že výdělek jim přinášel například turismus, ten ale po vypuknutí konfliktu stále klesal.

Ne všechny skupiny podporující režim Baššára al-Asada se dají označit za reprezentativní. Do této kategorie se řadí například skupina zvaná šabbiha. Název byl původně používán pro pašerácké skupiny, působící v Latákii v 70. letech minulého století. Později, během libanonské občanské války se tato skupina spojila se syrskými autoritami, které pašeráctví využívaly ve svůj prospěch. Když pak v roce 2011 vypukly nepokoje, šabbiha se spojila s bezpečnostními jednotkami a napadla demonstrující. To vedlo opozici k tomu, že název šabbiha se začal používat pro všechny podobné mocí disponující provládní skupiny v zemi. Tyto nesourodé milice pak režim v roce 2012 spojil v takzvané Lidové výbory, později spojené s Národními obrannými silami. Ty měly zastávat roli civilní podpory pro vládu, ale ve skutečnosti se stávaly militárními, ovšem bez dodržování etiky, kterou by armáda měla dodržovat.²⁵

III.2.3. Vnější podporovatelé režimu

Mezi zeměmi či organizacemi, které podporují režim Baššára al-Asada jsou nejviditelnější Írán, Rusko a Hizballáh. Každý s těchto aktérů má svůj důvod, proč stát na straně režimu a pro Sýrii jsou všichni tito zastánci poměrně důležití. Jako první se zaměříme na Írán.

Bylo by chybné se domnívat, že vazby této Islámské republiky na syrský režim jsou výrazně ovlivňovány příslušností vedení syrského režimu k sektě Alawitů, tedy sektě, která se řadí k šíitskému islámu. Obecně toto spojení může působit poměrně nelogickým dojmem, vzhledem k rozdílnostem v ideologiích moci. Írán je nábožensky vedenou republikou, zatímco Sýrie je silně sekularistickým státem. Dalším často uváděným významným rozdílem je to, že íránská populace je většinově perská, zatímco syrská populace je většinově arabská. I přes tyto rozdíly byly tyto země schopny rozvinout silné spojení a spolupráci jak na politické, tak ekonomické úrovni. Dá se říct, že toto spojení vzniklo na základě boje proti společnému nepříteli, kterým byl Husajnův Irák. Jak již bylo zmíněno, Sýrie neměla s iráckým vůdcem dobré politické vztahy, proto se v irácko-íránské válce postavila jako jediný arabský stát na stranu Íránu. Ovšem to není jediným společným jmenovatelem těchto

---

²⁵ ERLICH, Reese W. *Inside Syria: the backstory of their civil war and what the world can expect*. New York: Prometheus Books, 2014, s. 123-143. ISBN 9781616149482.

států. Tím je také odpor proti Izraeli a Spojeným Státům Americkým a intenzivní obchodní vazby²⁶

Spojenectví bylo oboustranně výhodné. Írán tímto spojenectvím rozšířil svůj vliv do centra Blízkého východu a získal tím snadnou cestu pro podporu hnutí Hamás a Hizbulláh. Pro Sýrii, která mimo krátké trvání Spojené arabské republiky nebyla schopna utvořit pevnější vazby s ostatními státy v regionu, bylo toto spojenectví také výhodné, obzvláště po rozpadu Sovětského svazu.

Postupem času se mezi těmito dvěma státy vyvinula i spolupráce ekonomická, jako investiční projekty, turismus a obchodní vztahy v rámci trhu nerostných surovin²⁷. Ovšem i přes spolupráci v rámci těchto oblastí, ne vždy se na všech aspektech mezinárodní politiky shodly. Íránu se například nezamlouvala syrská ochota k vyjednávání s Izraelem, Sýrie naopak neschvalovala přílišné zasahování do záležitostí Iráku během zvolení šíitské politické reprezentace. Během jednoho období se také zdálo, že dochází k soutěžení mezi Íránem a Tureckem o syrské partnerství. Ale tyto rozdíly nedokázaly překonat strategické výhody tohoto spojenectví.

Poté, co se k moci dostal Baššár al-Asad se vztahy prohlubují. Vlastně každý americký zásah na území Blízkého východu způsobuje intenzivnější sbližování Sýrie a Íránu. Po roce 2000 se navíc postupně zvyšuje tlak Spojených států jak na Sýrii, tak i na Írán²⁸.

Po vypuknutí povstání v Sýrii Írán nejprve zastával syrský názor, že problémy v zemi způsobují zahraniční síly a povstání je pouhou mezinárodní

---

²⁶ GELVIN, James L. *The Arab Uprisings: what everyone needs to know*. Second edition. New York: Oxford university press, 2015, s. 143-145. ISBN 9780190222741.

²⁷ Syrský export do Íránu se zvýšil až dvacetkrát, Írán otevírá v Sýrii automobilové podniky a elektrárny. Jen turismus se zdál poněkud jednosměrný – jednalo se především o iránské šíity, kteří do Sýrie podnikali poutě za účelem návštěvy významných svatyní a také iránské obchodníky.

ERLICH, Reese W. *Inside Syria: the backstory of their civil war and what the world can expect*. New York: Prometheus Books, 2014, s.145-165. ISBN 9781616149482.

²⁸ Mezinárodní politika v tomto období zvyšuje tlak na Sýrii - během americké intervenci do Iráku a vraždě Haririho. Naopak na Írán se zvyšuje tlak z důvodu obohacování uranu a tedy obavám z vytváření jaderných zbraní. Obě země tedy spojenectví potřebují více než dříve.

konspirací. Írán měl především obavy z toho, že se jedná o konspiraci Spojených států a Izraele za účelem odstranění jediného íránského spojence na Blízkém východě. Také proto byli Syrskému režimu Íránci ochotni poskytnout určitou pomoc. Ta spočívala například v poskytování vojenských profesionálů z íránských Národních gard k výcviku vojenských jednotek, v zapůjčování expertů, kteří syrský režim učili kontrolovat internetové a telefonické připojení, metoda, kterou Írán samotný využil například při „Zelené revoluci“ 2009. Zajímavým faktem je to, že v ostatních státech, ve kterých v roce 2011 probíhala povstání, se Írán postavil spíše na stranu protestujících, zatímco v Sýrii se postavil na stranu režimu.

Přístup Íránu se radikalizací protestů od léta do podzimu 2011 změnil.²⁹ Prezidentu al-Asadovi navrhuje implementaci reform, schází se jak s prezidentem, tak s opozičními silami. Ovšem Írán neměl u oponentů důvěru. Tím, jak se krize prohlubuje a čím delší je její trvání, tím více se i mezi íránskými lídry objevují kritické názory na al-Asadovu osobu. V prosinci 2012 Írán přichází s mírovým plánem, ve kterém žádá uklidnění bojů, propuštění politických vězňů a sestavení přechodné vlády. Všechny tyto události měly vést ke svobodným volbám a tím ke zklidnění konfliktu. Tento plán byl nápadně podobný mírovému plánu OSN, až na to, že Írán požadoval zahrnutí Baššára al-Asada do přechodné vlády. Írán se stále snaží hledat řešení, které bude chránit jeho zájmy. Proto také stále stojí za názorem, že sunnitští extrémisté, kteří jsou součástí syrské opozice, jsou pro všechny větší hrozbou, než al-Asad.³⁰

Za spojence syrského režimu v regionu je také považován Hizbulláh. Jeho vůdce, Hasan Nasralláh si získal velkou popularitu například vytlačení Izraele z Libanonu v roce 2000, či válkou s Izraelem v roce 2006. Syrský prezident Baššár al-Asad této popularity obratně využívá ve svůj prospěch, kdy podporou Hizbulláhu získává podporu Syrského lidu. Naopak pro Hizbulláh bylo partnerství se Sýrií vždy důležité kvůli tomu, že Sýrie tvoří kontaktní a

---

²⁹ LESCH, David W. *Syria: the fall of the house of Assad*. New updated edition. New Haven, Conn.: Yale University Press, c2012, s. 125-131. ISBN 9780300186512.

³⁰ ERLICH, Reese W. *Inside Syria: the backstory of their civil war and what the world can expect*. New York: Prometheus Books, 2014, s.145-165. ISBN 9781616149482.

zásobovací cestu mezi Hizbulláhem a jeho největším podporovatelem – Íránem. Hizbulláh měl v rámci Libanonu do roku 2008 významné vojenské postavení a po roce 2011 i významné postavení v rámci libanonské politiky. Po vypuknutí protestů v Sýrii, se v libanonské vládě ozývaly hlasy jak jednotlivců, tak skupin, kteří požadovali poskytnutí pomoci protirežimním silám, ale oficiální vládní stanovisko, reprezentované právě Hizbulláhem a jeho spojenci ve vládě je podpora syrského režimu. Ale stejně jako Írán, i Hasan Nasralláh se v roce 2011 snažil al-Asada přimět k přijetí reformních opatření, která by vedla ke zklidnění konfliktu. Po příkladu Íránu Hizbulláh také vyjednával i s opozičními silami, pravděpodobně proto, aby v případě pádu al-Asadova režimu nedošlo ke ztrátě prostředníka mezi ním a Íránem.³¹

Jako velice důležité spojenectví ve světle událostí posledních let se ukazuje partnerství s Ruskem, dokonce možná diplomaticky nejdůležitější. Rusko například blokuje rezoluce Rady bezpečnosti OSN, které odsuzují akce syrského režimu, právě Rusko také přišlo s plánem na odstranění chemických zbraní ze Sýrie. Právě díky podpoře Ruska vůči Sýrii nemůže dojít k použití článku 7 rezoluce OSN, který na základě „ohrožení míru, nedodržení míru, nebo aktům agrese“³² dává oprávnění pro vojenský zásah do občanské války ostatními státy tak, aby tento zásah neodporoval mezinárodnímu právu.

Historie dobrých vztahů mezi Ruskem a Sýrií sahá až k období studené války. V počátcích tyto vztahy byly ze strany Sýrie spíše otázkou nutnosti, než zájmu. První „Dohoda o přátelství a kooperaci“ mezi Háfizem al-Asadem a Moskvou byla uzavřena v roce 1980, tedy rok po uzavření mírových dohod Egypta a Izraele, což vedlo k obavám Sýrie, že se pozornost Izraele obrátí proti ní. V dalších letech se vztah prohloubil a obsáhl v sobě diplomatickou, ekonomickou a politickou dimenzi. Historie vzájemných vztahů Moskvy a Damašku je tedy poměrně dlouhá. U Ruska jsou patrné také komerční zájmy v Sýrii, kdy od roku 2009 investovala až 19,4 miliardy dolarů do turistického ruchu, energetiky a infrastruktury. Strategickou důležitost Sýrii dodává

---

³¹ LESCH, David W. *Syria: the fall of the house of Assad*. New updated edition. New Haven, Conn.: Yale University Press, c2012, s. 130-131. ISBN 9780300186512.

³² GELVIN, James L. *The Arab Uprisings: what everyone needs to know*. Second edition. New York: Oxford university press, 2015, s. 143-145. ISBN 9780190222741.

především přístav Tartús, který je sídlem námořní základny Ruska ve Středozemním moři. A nakonec diplomaticky, je Sýrie pro Rusko důležitá svou centrální polohou na Blízkém východě.

Na počátku května 2011, tedy v době, kdy byli protesty v Sýrii ještě v začátcích, se ruský prezident Dmitrij Medveděv připojil k naléhání na al-Asada, kvůli implementaci reforem, požadovaných rebely. Vždy ale silně oponoval možnosti vojenské intervence, či uvalení ekonomických sankcí na zemi, které by podle Ruska situaci pouze zhoršily a ztlačily obyvatelům Sýrie. Možná v počátcích konfliktu Rusko nebylo politicky jasně vyhraněné, vzhledem k tomu, že za poslední dekádu se mu podařilo vylepšit vztahy se sunnitskými státy v regionu, jako Saudská Arábie, Jordánsko, Katar a další, a podpora syrského režimu by mohla tyto nově nabyté kontakty v regionu přerušit. Ale v srpnu 2011, kdy Evropská unie a Spojené státy americké volají po sesazení Baššára al-Asada, Rusko dává jasně najevo, že svržení režimu podle jejich názoru není řešením a al-Asadovi by měl být poskytnut dostatek času na implementaci přislíbených reforem. Rusko Sýrii podporuje i nadále.³³

III.2.4. Opoziční aktéři syrské krize

Syrskou opozici je poměrně těžké uchopit, vzhledem k tomu, že je značně ideologicky heterogenní a s měnícím se charakterem krize se mění i opozice. Aktéři, kteří v počátcích krize pořádali nenásilné protesty, jako například Koordinační rady, rozšířené v 70 syrských městech, nebo skupiny, které požadují respekt k lidským právům a demokratickou změnu, byly

---

³³ K ruskému postoji vůči Spojeným státům a jejich spojencům jsou určité důvody. Jak již bylo řečeno, podle Ruska by zavedení sankcí či vojenská operace na území státu způsobila poze problémy obyčejnému obyvatelstvu. Dále pak Rusko nechce, aby se opakovala situace Libye, kdy zahraniční intervence vedla ke svržení Kaddáfího. Dalším z důvodů také může být ruské přesvědčení o pokrytectví americké vlády, která v Tunisku, Libyi či Sýrii bojuje za svržnutí diktátorského režimu, zatímco v jiných zemích před stejnou či podobnou situací přivírá oči, jako v případě Palestiny, či Bahrajnu.

LESCH, David W. *Syria: the fall of the house of Assad*. New updated edition. New Haven, Conn.: Yale University Press, c2012, s. 130-131. ISBN 9780300186512.

s radikalizací konfliktu postupně odsouvány do pozadí.³⁴ Jednotlivé opoziční skupiny se v průběhu krize spojují do koalicí.

Od samého začátku krize docházelo ke snahám o vytvoření skupiny, která by koordinovala opoziční aktéry uvnitř Sýrie. Za tímto účelem vznikla snahami exilových lídrů syrské opozice a po několika měsících vývoje a změn Syrská národní rada (SNC). Její hlavní centra působení jsou v Istanbulu a Dawhá, ale přímo na území Sýrie ji reprezentují členové Místních koordinačních výborů. Dále do tohoto uskupení patří Damašská deklarace, Muslimští bratři, Národní blok, Kurdský blok, Asyrská demokratická organizace a nezávislí politici.³⁵ V jejím čele stojí George Sabra. Principy, které tato skupina deklaruje na svých stránkách, jsou například snaha o svržení režimu, nenásilný průběh syrské revoluce, chránění národní suverenity a bránění zahraniční vojenské intervenci, ale nedá se říct, že by tyto principy dodržovala. Plány této skupiny na období změny po svržení režimu jsou především zformování dočasné administrativy, držet se konvencí k demokratické změně, postarat se o organizaci svobodných voleb a sestavení komise pro vyšetření zločinů proti lidskosti. Nově vzniklý stát pak podle nich bude „demokratický, pluralitní a civilní“³⁶.

Tato skupina, se ale nedá označit za jednotnou. Rozpory se objevují v názorech na řešení současné krize v Sýrii, i v názorech na budoucnost Sýrie po kýženém pádu režimu Baššára al-Asada. Konflikty jsou také znatelné mezi sekulární částí Syrské národní rady a Muslimským bratrstvem, které je v této Radě významným aktérem. Jeho vliv je patrný například v organizování ozbrojeného boje uvnitř Sýrie, Rozpor mezi těmito dvěma složkami Rady je v názoru na to, jakou podobu by země měla mít po pádu režimu. Podle Muslimského bratrstva je ideální řešení zavedení islámského státu,

---

³⁴ GELVIN, James L. *The Arab Uprisings: what everyone needs to know*. Second edition. New York: Oxford university press, 2015, s. 143-145. ISBN 9780190222741.

³⁵ RAMADAN, Ivan. Sýrie. In: KŘÍŽEK, Daniel a Zbyněk TARANT. *Arabské jaro - příčiny, průběh, důsledky*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2014, s. 134-219. ISBN 978-80-261-0441-4.

³⁶ Guide to the Syrian opposition. In: *BBC* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-15798218>

s legislativou ukotvenou v právu šarí'a, což je pro sekulární křídlo rady nepřípustné.³⁷

Další opoziční skupinou, která vznikla v červnu 2011, je Národní koordinační rada pro demokratickou změnu. Je to aliance šestnácti levicových politických stran, tří kurdských a nezávislých mladých aktivistů. V čele stojí Hassan Abdul Adhim. Tato organizace chce především mírovou přeměnu a je otevřena možnosti mírové dohody s vládou. Svobodnou syrskou armádu, kterou zmíníme později, považuje sice za podstatnou součást revoluce a ochránce společnosti, ale nesouhlasí s jejím vyzbrojováním ani se zahraniční intervencí. V září 2012 tato rada uspořádala meeting, na kterém stanovila své požadavky. Mezi ně patří například odstranění současného režimu a jeho symbolů, zákaz sektářství, nutnost omezit vliv režimu na armádu a další.

V rámci opozičních sil je také nutné zmínit kurdskou populaci. Jak již bylo popsáno výše, některé skupiny Kurdů se staly součástí různých opozičních rad. Ale vytvořily i samostatnou skupinu – takzvanou Nejvyšší kurdskou radu. Ta byla zformována v červenci 2012 a měla se starat o administrativu téměř autonomní kurdské oblasti vytvořené na severovýchodě Sýrie poté, co se z této oblasti stáhly vládní síly v létě 2012. Ani tato skupina však není prosta rozporů. Jedním z nich byla například jejich reprezentace na mezinárodní mírové konferenci v Ženevě. Zahraniční síly, jako Turecko a Rusko žádaly reprezentaci Kurdů skrze národní radu, ke které se předtím připojily, naopak PYD chtěla, aby Kurdy zastupovala právě Nejvyšší kurdská rada.³⁸

Postupem času v tomto konfliktu začíná nabývat na významu ozbrojená opozice. Jedná se o Svobodnou syrskou armádu, která vznikla 23.zářím 2011 spojením skupiny Svobodných důstojníků Husajna Harmúše a skupiny dezertérů pod vedením Rijáda al-Asada. Tato Svobodná armáda si bere za úkol

---

³⁷ RAMADAN, Ivan. Sýrie. In: KŘÍŽEK, Daniel a Zbyněk TARANT. *Arabské jaro - příčiny, průběh, důsledky*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2014, s. 134-219. ISBN 978-80-261-0441-4.

³⁸ Guide to the Syrian opposition. In: *BBC* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-15798218>

především bránit civilisty, zajistit kontrolu zbraní, ale také bojovat proti režimu.

39

Neméně důležitou roli v tomto konfliktu hrají uskupení, která se sjednocují na základě islamistické ideologie. Do těchto skupin patří například Islámská fronta. Ta byla založena v listopadu 2013 spojením se sedmi již existujícími islamistickými skupinami. Těmi jsou Harakat Ahrar al-Šam al-Islámíja, Džajš al-Islám, Suqur šl-Šám, Liwa al-Haqq, Liwa al-Tawhíd, Ansar aš-Šám a Kurdská islámská fronta. Její zakladatelé frontu označují jako „nezávislou politickou, vojenskou a sociální formaci“⁴⁰ jejímž cílem je svržení Asadova režimu a vytvoření islámského státu na jeho místě. Tato skupina v sobě nezahrnuje al-Káidu, ani jí podobné skupiny, ale stejně jako oni se nebrání spolupráci se zahraničními bojovníky.

Také si zde zmíníme některé zástupce džihádistických skupin působících v Sýrii. První z nich je an-Nusra. Tato skupina byla pravděpodobně vytvořena někdy v polovině roku 2011 a svou existenci potvrdila v lednu 2012, kdy se stala jednou z nejvíce efektivních sil oponujících režimu. V dubnu 2013 došlo k rozkolu mezi skupinou an-Nusra a Islámským státem v Iráku a Levantě. Tento rozkol způsobilo prohlášení Abu Bakra al-Baghdádího, vůdce Islámského státu, že jeho skupina a an-Nusra se spojují v jedno. S tím však vůdce skupiny an-Nusra nesouhlasil a tento krok zamítl. Tím an-Nusra zůstává nadále jednotkou působící pod vedením al-Káidy.

A tím se dostáváme k významné islamistické jednotce působící na území Sýrie. Tou je právě výše zmíněný Islámský stát v Iráku a Levantě. To, že byl al-Baghdádí odmítnut vedením fronty an-Nusra a nedošlo ke sjednocení, ho neodradilo od napadení Sýrie. Tato skupina se silně angažuje v bojích

---

³⁹ RAMADAN, Ivan. Sýrie. In: KŘÍŽEK, Daniel a Zbyněk TARANT. *Arabské jaro - příčiny, průběh, důsledky*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2014, s. 134-219. ISBN 978-80-261-0441-4.

⁴⁰ Guide to the Syrian rebels. In: *BBC* [online]. [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-24403003>

opozičních skupin proti vládě, ale současně má také s některými opozičními skupinami napjaté vztahy, dokonce i s dalšími islamistickými skupinami.⁴¹

Na území Sýrie působí mnoho dalších skupin, tato kapitola však měla za cíl pouze přiblížení některých z nich.

III.2.5. Vnější odpůrci syrského režimu

Nejbližším odpůrcem syrského režimu a pro Baššára al-Asada také asi nejméně očekávaným, je Turecko. Vztahy Turecka a Sýrie byly po dlouhou dobu spíše špatné, ke změně došlo až ke koci vlády Háfize al-Asada. Rozpory mezi těmito zeměmi byly v minulosti způsobené především problémem vody, spory ohledně provincie Hatay (či Alexandretty). Dalším problémem byla především syrská podpora kurdským separatistickým skupinám v Turecku. Poslední zmíněný bod paradoxně vede k vylepšování vztahů těchto zemí. Turecko se rozhodlo vyhrožovat Damašku napadením, pokud nepřestane podporovat kurdské skupiny na jeho území a Háfiz al-Asad se rozhodl, že pro Sýrii je výhodnější získat spojence v Sýrii, než nadále podporovat Kurdy. Proto také ze svého území vyhostil lídra politické strany Kurdských pracujících Abdullaha Ocalana.

Poté, co k moci nastupil Baššár al-Asad se vztahy nadále zlepšují. Pro obě země má toto vylepšování důvod. Pro Turecko je to pokračování jejich politiky „nulových problémů“ s okolními státy, Sýrie si tím vynahradila to, že musela stáhnout své jednotky z Libanonu a přišla tím o ekonomické odbytiště. Pro obě země to mělo silné diplomatické výhody.

Povstání, které vypuklo v Sýrii v roce 2011, mělo ale na tento vztah negativní dopad. Již v dubnu 2011 lídři Turecka tlačí na al-Asada kvůli implementaci reform, v květnu se Turecko snaží přimět syrskou vládu k zastavení násilností. V červnu 2011 turecký premiér Recep Tayyip Erdogan označuje Máhira al-Asada, který měl velet Syrské armádě při získávání Džisir aš-Šughúr za brutálního a nehumánního. Na podzim již Ankara žádá

---

⁴¹ Guide to the Syrian rebels. In: *BBC* [online]. [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-24403003>

odstoupení Baššára al-Asada od moci. To pochopitelně syrské představitele, kteří byli zvyklí na tureckou podporu, silně pobouřilo. Turecko také prohlašuje, že situace v Sýrii se dá označit i za vnitřní problém Turecka, za jedno kvůli 900 kilometrů dlouhé hranici mezi zeměmi a za druhé kvůli množství uprchlíků, kteří ze Sýrie do Turecka od vypuknutí konfliktu neustále proudí.

V dalších měsících konfliktu se Erdogan shodl s Obamou, že je nutné na syrský režim zvyšovat tlak. Vyhlásil na Sýrii zbraňové embargo a zavázal se k tomu, že každá loď převážející zbraně směrem do Sýrie bude zastavena. Turecko také poskytuje bezpečné základny pro skupiny ozbrojeného odporu proti syrskému režimu, jako je Svobodná syrská armáda.⁴²

Během následujících let, kdy konflikt nabýval na síle, rostou rozpory mezi Tureckem a Sýrií. Dochází k útokům v blízkosti tureckých hranic, ale i za nimi, jako například bombový útok na trhu ve městě Reyhanli v provincii Hatay. Turecká vláda z něj viní syrský režim kvůli přesvědčení, že útok je syrskou odpovědí na tureckou podporu opozičních sil.⁴³ Na druhou stranu například v září 2013 došlo k sestřelení syrské helikoptéry z toho důvodu, že i přes opakovaná upozornění setrvala v tureckém vzdušném prostoru. Sýrie viní Turecko ze záměrné ukvapené akce, která vede k eskalaci konfliktů podél hranic. Takovýchto hraničních sporů i vzájemného obviňování mezi těmito dvěma zeměmi je mnohem více. Kvůli těmto sporům a již výše zmíněnému množství uprchlíků proudících ze Sýrie, Turecko opakovaně volá po vojenském zásahu v Sýrii a intenzivně kritizuje západní nerozhodnost v této otázce.⁴⁴

Další z odpůrců al-Asadova režimu, kterého je nutné zmínit, jsou Spojené státy Americké. Jak již bylo poznamenáno dříve, vztahy Sýrie a

---

⁴² LESCH, David W. *Syria: the fall of the house of Assad*. New updated edition. New Haven, Conn.: Yale University Press, c2012, s. 140-145. ISBN 9780300186512.

⁴³ JOHNSON, Glen. Syria's conflict raises Turkey tension. In: *Aljazeera* [online]. 2014 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://www.aljazeera.com/indepth/features/2014/04/syria-conflict-spikes-tensions-turkey-kassab-20144141473318973.html>

⁴⁴ TAWFIQ, SAIF. Turkish warplanes shoot down Syrian helicopter. In: *Reuters* [online]. 2013 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2013/09/16/us-syria-crisis-turkey-idUSBRE98F0K920130916>

Spojených států se po zvolení Baracka Obamy začaly vylepšovat. Ihned po vypuknutí povstání, byla reakce Spojených států podobná jako u mnoha dalších států. Jejich kroky byly spíše opatrné především proto, že stále existovala naděje, že se Baššár al-Asad rozhodne dodržet své sliby a skutečně provede reformy. Spojené státy si zpočátku nepřály svržení původního syrského režimu. Stejně jako Izrael zastávaly názor, že je lepší známý nepřítel, než neznámý. V březnu 2011 Obamova administrativa vydala prohlášení, ve kterém sice odsuzuje al-Asadovo brutální potlačování protestních akcí, ale také tvrdí, že si Spojené státy nepřejí být zapojeny do konfliktu stejně, jako byly napojeny v Libyi. Koncem dubna, ale již vláda Spojených států zvažuje uvalení sankcí proti Syrskému režimu, k čemuž dojde 29.dubna 2011.⁴⁵ Jde o sankce vztahující se na vysoce postavené úředníky a politiky v syrské vládě, kterým je přičítáno potlačování lidských práv a násilností proti civilistům. Později také došlo ke zmrazení majetků všech syrských vysokých úředníků, které byly uloženy ve Spojených státech a byl vydán zákaz obchodu s těmito úředníky a vysoce postavenými osobami v rámci syrského režimu.⁴⁶ Tyto kroky následovala i Evropská unie. V této fázi, ale Spojené státy nepožadují sesazení Baššára al-Asada z postu prezidenta, ovšem již v červenci se ozývají první hlasy o tom, že al-Asad ztratil svou legitimitu jako prezident. Barack Obama k odstoupení prezidenta vydává oficiální prohlášení 18.srpna poté, co na Sýrii již bylo uvaleno několik kol sankcí. K tomuto volání se připojují i evropské státy jako Francie, Německo a Británie.⁴⁷

V roce 2012 Spojené státy podporují Syrskou národní radu, ale s jejich aktivitami nejsou příliš spokojeni, podle jejich názoru si tato skupina nebyla schopná získat širokou podporu v rámci Sýrie a nejsou v ní obsaženi zástupci veškerých minoritních skupin. Svou pozornost tedy přesouvá na jiné skupiny,

---

⁴⁵ LESCH, David W. *Syria: the fall of the house of Assad*. New updated edition. New Haven, Conn.: Yale University Press, c2012, s. 150-161. ISBN 9780300186512.

⁴⁶ Blocking Property of Senior Officials of the Government of Syria. In: *Presidential Documents*. 2011, roč. 76, č. 98. Dostupné z: <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/FR-2011-05-20/pdf/2011-12645.pdf>

⁴⁷ WILSON a Joby WARRICK. Assad must go, Obama says. In: *The Washington post* [online]. 2011 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: http://www.washingtonpost.com/politics/assad-must-go-obama-says/2011/08/18/gIQAelheOJ_story.html

ale žádná nebyla schopná naplnit jejich očekávání. V roce 2013 vláda stále stojí za myšlenkou udržování vlivu v Sýrii, vzhledem ke strategické důležitosti geografické polohy Sýrie. Proto se Spojené státy rozhodují pro výcvik rebelů přímo na území Sýrie, ovšem prostřednictvím jednotek CIA. Během období svého boje proti syrskému režimu vláda Spojených států také často vyčítá Rusku, že stále podporuje al-Asadův režim. Podle Spojených států je tato podpora z velké části právě tím, co al-Asada drží stále u moci.⁴⁸

V této kapitole je ještě nutné zmínit další země z regionu Blízkého východu, jako například Saudskou Arábii. Stejně jako mnoho dalších zemí, i Saudská Arábie zpočátku spíše vyčkávala, jak se situace v Sýrii vyvine, ale s radikalizací konfliktů vláda Saudské Arábie uznala za vhodné se Sýrií přerušit kontakty. Pokud by došlo ke svržení syrského režimu, pro tuto monarchii by to neslo své výhody, jako například ztráta vlivu Íránu v regionu.

Velice důležitým protiasadovským hráčem na Blízkém východě je také Izrael. V počátcích takzvaného Arabského jara se Izrael držel spíše v pozadí, s úmyslem vyčkat, jak tyto události změny celkovou situaci na Blízkém východě. Co se týče povstání v Sýrii, Izrael si uvědomoval, že situaci v zemi nemůže nijak výrazně ovlivnit, ale existovaly obavy, že občanská válka tak blízko jejich hranic by mohla přerůst v další arabsko-izraelský konflikt. Možné výsledky konfliktu v sousední Sýrii, mohly Izrael ovlivnit různým způsobem. Například pád režimu Baššára al-Asada by mohl vést k tomu, že na jeho místo bude nastolen režim s ještě výrazněji protiizraelskou rétorikou. Ale na druhou stranu, pádem al-Asada by byla významně omezena role Íránu, Hamásu a Hizbulláhu v regionu, což by bylo pro Izrael pochopitelně přínosné. V počátku krize tedy i Izrael pečlivě zvažuje své kroky, a radil k pozdržení akcí proti syrskému režimu, především kvůli obavám z odvetného kroku, který by Sýrie mohla vykonat prostřednictvím Hizbulláhu. Nakonec, se ale Izrael přidal k zemím, které žádají Baššára al-Asada o odstoupení od vlády.⁴⁹

---

⁴⁸ ERLICH, Reese W. *Inside Syria: the backstory of their civil war and what the world can expect*. New York: Prometheus Books, 2014, s.213-228. ISBN 9781616149482.

⁴⁹ LESCH, David W. *Syria: the fall of the house of Assad*. New updated edition. New Haven, Conn.: Yale University Press, c2012, s.145-149. ISBN 9780300186512.

Poslední, koho si v této kapitole uvedeme je skupina států zvaná Přátelé Sýrie, nebo také Skupina přátel syrského lidu. Jedná se o skupinu, která působí mimo OSN a byla založena na základě návrhu francouzského prezidenta Nicolase Sarkozyho. Ke vzniku této skupiny vedla především veta proti rezoluci ze strany Ruska a Číny.⁵⁰ K prvnímu setkání této skupiny došlo 24. února 2012 v Tunisku a setkání se zúčastnilo více než 60 států. Na tomto setkání skupina odsoudila syrský režim za porušování lidských práv a násilností, které se na území Sýrie odehrávají. Také potvrzuje svůj cíl, kterým je především řešení politické krize v Sýrii ve prospěch všech jejích občanů, bez ohledu na náboženskou, či etnickou příslušnost a vyjádřila plnou podporu pro plán Ligy arabských států, který měl Sýrii přivést k demokratickému systému vlády. Skupina přátel Sýrie také podporuje opoziční skupiny na území Sýrie a uznává jako legitimního zástupce Syřanů právě Syrskou národní radu. Tato skupina se také zabývá lidskými právy a ve svém prohlášení požaduje, aby byl do Sýrie umožněn vstup humanitárních a lékařských pracovníků, a aby bylo umožněno dodávat do postižených oblastí zásoby jídla.⁵¹

Opoziční síly v Sýrii požadují dodávání zbraňových systémů, toto téma ovšem v rámci přátel Sýrie způsobuje rozpory, protože v současné době existují obavy, že po odstranění stávajícího režimu by se moci v Sýrii ujala islamistická hnutí jako an-Nusra nebo Islámský stát.⁵² Stále je však ze strany Přátel Sýrie vyvíjen vysoký tlak na poskytování humanitární pomoci pro syrské civilisty a vyjadřují se k „nedemokratičnosti“ al-Asadových kroků, jako byla například jeho žádost o kandidování na nové funkční období. Co se týče členských států, jsou

---

⁵⁰ IRISH, John. France, partners planning Syria crisis group: Sarkozy. In: *Reuters* [online]. 2012 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2012/02/04/us-syria-france-idUSTRE8130QV20120204>

⁵¹ Chairman's Conclusions of the International Conference of the Group of Friends of the Syrian People, 24 February. In: *U.S. Department of state: Diplomacy in action* [online]. 2012 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2012/02/184642.htm?goMobile=0>

⁵² GELVIN, James L. *The Arab Uprisings: what everyone needs to know*. Second edition. New York: Oxford university press, 2015, s. 143-145. ISBN 9780190222741.

zde zastoupeny státy působící ve Spojených národech, Evropské unii, Lize arabských států a dalších.⁵³

III.3. Průběh krize

V této kapitole si nastíníme některé události, které se odehrály v průběhu již více než čtyřech let. V zájmu přehlednosti a ucelenosti této práce se budeme událostmi krize zabývat pouze do konce roku 2014.

III.3.2. Počátek krize a události roku 2011

Jako místo, kde došlo ke spuštění událostí je uváděno město Dar'a. V tomto městě mělo dojít k zatčení a mučení několika školních dětí, ve věku patnáct a méně za to, že popsaly zeď protirežimním sloganem.⁵⁴ Tato skupina deseti dětí měla být údajně poslána do Damašku a jejich příbuzní se dva týdny domáhali jejich propuštění. K tomu však nedošlo. Samotné zatčení dětí by v dřívější době v Sýrii pravděpodobně nevyvolalo nijak masovou reakci, tentokrát však vedlo ke vzniku masových protestů. Lidé byli dlouhodobě nespokojení s nezaměstnaností, chudobou a represivním režimem a navíc, v tomto období mohli být také inspirováni tím, co se v této době odehrávalo v mnoha zemích Blízkého východu.

15. března tedy došlo ve městě Dar'a k pochodu několika stovek protestujících, mezi kterými byly i rodiny zatčených dětí. Již během této první protestní akce se objevuje volání po reformování zkorumpovaného systému, který dopustí něco takového. Reakce bezpečnostních složek by se v této situaci dala označit za neuváženou – k rozehnutí davu použila otevřenou střelbu a mělo dojít k zabití 4 lidí. Na jejich pohřbu druhý den již protestovalo až dvacet tisíc lidí. Tito lidé vykřikovali protivládní slogany a napadali vládní budovy.⁵⁵

---

⁵³ Friends of Syria group promises more rebel aid, aid workers freed. In: *DW* [online]. 2014 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.dw.de/friends-of-syria-group-promises-more-rebel-aid-aid-workers-freed/a-17639889>

⁵⁴ GELVIN, James L. *The Arab Uprisings: what everyone needs to know*. Second edition. New York: Oxford university press, 2015, s. 126-131. ISBN 9780190222741.

⁵⁵ LESCH, David W. *Syria: the fall of the house of Assad*. New updated edition. New Haven, Conn.: Yale University Press, c2012, s.55-57. ISBN 9780300186512.

Vláda, za účelem zklidnění protestů vyslala do města delegaci k vyjednání podmínek. V této chvíli lidé již volají po ekonomických i politických změnách. Delegace protestujícím slibuje práci na těchto změnách, ovšem naneštěstí pro vládu⁵⁶, 23.března došlo k zabití několika dalších lidí bezpečnostními složkami v mešitě al-'Umarí ve městě Dar'a. Tato mešita měla fungovat jako nemocniční zařízení a úkryt pro zraněné protestující, ale podle oficiálních zdrojů se zde měl nacházet sklad zbraní.

V reakci na tyto události syrská vláda přislíbila vyslyšení požadavků umírněných protestujících, ale současně potrestání viníků násilností vzniklých v Dar'a. Baššár al-Asad poté vystupuje s příslibem na implementaci reforem, rozpouští vládu a rozhoduje o zrušení výjimečného stavu, který v zemi trval již od roku 1963. Současně ale také prohlašuje, že protestní akce, které se postupně rozšiřují do dalších měst⁵⁷ a mají stále více protirežimní charakter, jsou především mezinárodní konspirací za účelem destabilizování situace v Sýrii.⁵⁸

Ovšem i přes al-Asadovi snahy o zklidnění demonstrací, stále docházelo k protestům napříč celou zemí a ty se radikalizovaly, stejně jako reakce syrských bezpečnostních složek. Zintenzivňuje se volání různých humanitárních organizací a jednotlivých světových států na omezení násilností v zemi a některé státy činí kroky, které by tomu měly dopomoci, jako například sankce, které jsme si zmínili v předchozí kapitole. Postupně al-Asad sestavuje novou vládu a snaží se o zavedení slíbených reforem. 19.dubna je například konečně zrušen výjimečný stav, občanům je povoleno demonstrovat, ovšem jen s povolením vlády. A nový ministr vnitra nabádá občany, aby nadále

---

⁵⁶GELVIN, James L. *The Arab Uprisings: what everyone needs to know*. Second edition. New York: Oxford university press, 2015, s. 126-131. ISBN 9780190222741.

⁵⁷ Protesty vypukly také ve městě Baniyas, kvůli zákazu nošení niqábu školními učitelkami. Dále pak protesty vypukly ve městech Homs, al-Hasaka, Hama, Latakie.

LESCH, David W. *Syria: the fall of the house of Assad*. New updated edition. New Haven, Conn.: Yale University Press, c2012, s.55-57. ISBN 9780300186512.

⁵⁸ RAMADAN, Ivan. Sýrie. In: KŘÍŽEK, Daniel a Zbyněk TARANT. *Arabské jaro - příčiny, průběh, důsledky*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2014, s. 134-219. ISBN 978-80-261-0441-4.

nedemonstrovali, protože na demonstrace bude nahlíženo jako na hrozbu veřejné bezpečnosti.⁵⁹

V červnu je generálním tajemníkem OSN počet obětí odhadován již na 850, zatímco syrský režim informuje, že bylo ozbrojenými teroristy zabito 120 vojáků syrské armády. Opoziční zdroje naopak tvrdí, že tito vojáci byli zabiti vlastním velením za neuposlechnutí rozkazu. Rozpory mezi tím, co tvrdí vláda a co tvrdí opoziční síly jsou patrné od počátku. Například vláda tvrdí, že opoziční síly se skládají ze salafistů, členů teroristických organizací jako je al-Káida a ozbrojených gangů. Naopak opoziční síly viní vládu z vraždění neozbrojených demonstrantů a to až do chvíle vzniku Svobodné syrské armády, která je založena 29.července, čímž opozice získává vlastní oficiální ozbrojenou složku.⁶⁰

Již 10.července syrská vláda v Damašku pořádala setkání k vyjednávání národního dialogu, na které pozvala i členy opozičních sil, většina z nich však účast na setkání odmítla. Jako řešení stále radikálnějších protestů je navrženo sestavení nové ústavy a 25.července je schválen zákon, který by měl omezit roli strany Ba'ath. Jedná se o zákon, který zaručuje pluralitní systém vlády s tím, že voleb se budou moci zúčastnit strany, které budou splňovat určitá kritéria.⁶¹

To ovšem protestní akce nezastavuje a konflikt nadále pokračuje. Stále více se objevují odsuzující názory ze strany OSN i jednotlivých států a Barack Obama vydal v srpnu, již výše zmíněné prohlášení o nutnosti odstoupení Baššára al-Asada z prezidentského postu, ke kterému se přidávají i další země. Také vyhlásil embargo na syrskou ropu a lídři Evropských zemí zvažují stejnou

---

⁵⁹ Syrian Civil War. In: *Encyclopedia Britannica* [online]. 2014 [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/1781371/Syrian-Civil-War>

⁶⁰ RAMADAN, Ivan. Sýrie. In: KŘÍŽEK, Daniel a Zbyněk TARANT. *Arabské jaro - příčiny, průběh, důsledky*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2014, s. 134-219. ISBN 978-80-261-0441-4.

⁶¹ ČASOVÁ OSA: Detailní průběh politického konfliktu v Sýrii. In: *Syrskarevoluce.cz* [online]. [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.syrskarevoluce.cz/udalosti-na-casove-ose/>

možnost.⁶² Ze strany Evropské unie, k tomuto kroku došlo již na začátku září. Tento krok měl syrský režim odříznout od jednoho z největších zdrojů financí a byl vnímán jako do té doby nejpodstatnější krok proti syrskému režimu.⁶³

Začátkem října je podle Spojených národů obětí již více než 2700. Proto 4. října došlo k projednávání rezoluce, která schvalovala uvalení sankcí na Sýrii. Tyto byly podpořeny Evropskou unií a měly být na Sýrii uvaleny v případě, že okamžitě nepřestane s násilím na civilním obyvatelstvu. Rezoluce je však vetována Čínou a Ruskem, protože podle obou zemí by sankce, ani výhrůžky sankcemi nedopomohly ke zlepšení situace v zemi.⁶⁴

Země snažící se prosadit zvyšování sankcí vůči režimu Baššára al-Asada, získaly silného spojence v Lize arabských států, která poměrně překvapivě 12. listopadu pozastavila syrské členství a rozhodla o uvalení dalších sankcí proti syrskému režimu. Stalo se tak poté, co syrský režim neuposlechl volání po ukončení násilností na území země. V této době již OSN přichází s tvrzením, že násilnosti v Sýrii si vyžádaly až 3500 mrtvých. Syrský režim naopak tvrdí, že 1200 členů bezpečnostních složek bylo zabito ozbrojenou opozicí.⁶⁵ I přes chaotickou situaci v zemi se režim rozhodl pro uspořádání voleb do místních zastupitelstev. Režim sice přislíbil, že tyto volby budou svobodnější, než byly ty v předchozích letech, ovšem opozice se je i tak rozhodla bojkotovat.⁶⁶ Ve druhé polovině prosince přišla Liga arabských států

---

⁶² WILSON a Joby WARRICK. Assad must go, Obama says. In: *The Washington post* [online]. 2011 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: http://www.washingtonpost.com/politics/assad-must-go-obama-says/2011/08/18/gIQAelheOJ_story.html

⁶³ TRAYNOR, Ian. EU to impose oil embargo on Syria. In: *The Guardian* [online]. 2011 [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2011/aug/30/eu-impose-oil-embargo-syria>

⁶⁴ Russia and China veto UN resolution against Syrian regime. In: *The Guardian* [online]. 2011 [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2011/oct/05/russia-china-veto-syria-resolution>

⁶⁵ SALEH, Yasmine. Arab League suspends Syria as global pressure rises. In: *Reuters* [online]. 2011 [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2011/11/12/us-arabs-syria-idUSTRE7AB0CP20111112>

⁶⁶ Syria holds elections amid crackdown – Monday 12 December 2011. In: *The Guardian* [online]. 2011 [cit. 2015-04-26]. Dostupné

s plánem pro Sýrii, na základě kterého by mělo dojít mimo jiné ke stažení bezpečnostních sil a k vyjednávání s opozičními skupinami. Aby Liga byla schopná ověřit, zda je tento plán Sýrií skutečně dodržován, 22.prosince byl do Sýrie vyslán pozorovací tým. Hned 23.prosince došlo k útokům v Damašku, které si vyžádaly až 44 obětí. Tento útok vyvolal vzájemné obviňování mezi režimem a rebely. Režim tvrdí, že útok byl prací teroristické skupiny navázané na al-Kájdu, zatímco opoziční síly tvrdí, že útok má na svědomí právě režim, aby dokázal své tvrzení o přítomnosti teroristických hnutí uvnitř syrské opozice. Pozorovatelé Ligy arabských států, však ve své závěrečné zprávě poukazují na konflikt ve městě Homs, který vypukl krátce po jejich příjezdu a potvrzují, že došlo k útokům ozbrojených opozičních sil na vládní jednotky, které palbu opětvují.⁶⁷

III.3.3. Události roku 2012

V lednu 2012 se pozorovací tým Ligy arabských států vyjádřil k situaci v Sýrii. Účelem návštěvy Sýrie pozorovacím týmem bylo ověření, zda syrská vláda skutečně dodržuje bezpečnostní plán. Proto došlo k jednání s vládou, například o stažení těžké vojenské techniky z měst, propouštění vězňů, či umožnění práce jak arabským, tak zahraničním novinářům. 15.ledna 2012 byl Baššárem al-Asadem vydán dekret o amnestii pro vězně, zadržované na základě událostí, které nastaly od 15.března 2011.

V závěrečné zprávě, která byla vydána 18.ledna pozorovací tým uvedl, že násilnosti v zemi stále přetrvávají, ale že syrský režim postupně přistupuje na jednotlivé body bezpečnostního plánu. Dále ale také zmínil, že při návštěvě Sýrie se setkali s nečekaným faktorem, a to s ozbrojenou opozicí a byli svědky několika přestřelek mezi syrskou armádou a opozičními jednotkami. Potvrdili i bombové útoky vykonané například Svobodnou syrskou armádou, ovšem nevylučují, že k této reakci syrskou opozici přivedla právě agresivní odpověď

---

z: <http://www.theguardian.com/world/middle-east-live/2011/dec/12/syria-holds-elections-amid-crackdown-live-updates>

⁶⁷ RAMADAN, Ivan. Sýrie. In: KŘÍŽEK, Daniel a Zbyněk TARANT. *Arabské jaro - příčiny, průběh, důsledky*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2014, s. 134-219. ISBN 978-80-261-0441-4.

režimu v počátcích povstání. Zpráva tedy uváděla, že ozbrojená opozice je něčím, s čím se v dalších bezpečnostních plánech musí počítat a žádala o prodloužení pobytu pozorovací skupiny.⁶⁸ Ovšem 28.ledna bylo oznámeno ukončení mise na syrském území kvůli násilnostem, které se v zemi odehrávaly. Tento krok se shledal s nepochopením syrské vlády, vzhledem k tomu že týden před rozhodnutím o ukončení, bylo rozhodnuto o prodloužení pozorovatelské mise. Opoziční síly však tuto misi označily za bezúčelnou.⁶⁹

4.února 2012 došlo během zasedání Spojených národů k projednávání další rezoluce, která měla podpořit marocký plán na zastavení násilností v Sýrii a volala po odstoupení Baššára al-Asada z prezidentského postu. Tato rezoluce byla však opět vetována Ruskem a Čínou. Ruský ministr zahraničí odůvodňoval veto tím, že plán zahrnoval minimum podmínek pro protivládní síly a to by mohlo negativně ovlivnit vývoj situace v následujících jednáních. Navíc byla rezoluce Ruskem vnímána jako omezení syrské suverenity.

Projednávání této rezoluce uspořádala také informace, že v syrském Homsu mělo být v té době režimními složkami zavražděno až 260 lidí, což byl největší masakr od počátku revoluce.⁷⁰ V té době OSN odhaduje celkový počet úmrtí, zaviněných režimem na 5400. Ovšem ve stejné době syrský režim vydává zprávu, že od počátku konfliktu bylo zabito až 2000 členů prorežimních sil, a že v Homsu vláda bojovala proti salafistickým jednotkám.⁷¹

Rezoluce, která byla 4.února zamítnuta Radou bezpečnosti Spojených národů, byla v podobném znění schválena Valným shromážděním OSN. I když

---

⁶⁸ League of Arab States Observer Mission to Syria. In: *Columbia University* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z:

http://www.columbia.edu/~hauben/Report_of_Arab_League_Observer_Mission.pdf

⁶⁹ Arab League suspends Syria mission - Nabil el-Arabi. In: *BBC* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-16774171>

⁷⁰ Syria resolution vetoed by Russia and China at United Nations. In *The Guardian* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2012/feb/04/assad-obama-resign-un-resolution>

⁷¹ RAMADAN, Ivan. Sýrie. In: KŘÍŽEK, Daniel a Zbyněk TARANT. *Arabské jaro - příčiny, průběh, důsledky*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2014, s. 134-219. ISBN 978-80-261-0441-4.

tato forma schválení není právně závazná státy, které ji prosadily, doufaly, že vyšle zprávu o širokém odsouzení násilností ze strany syrského režimu. Ruští a čínští zástupci hlasovali proti rezoluci a zástupce Sýrie, Baššár Dža'farí rezoluci zamítl. Podle jeho vyjádření vedla k podpoře teroristických opozičních sil. Mimo jiné se v rezoluci ozýval požadavek na vyslání speciálního zmocněnce OSN do Sýrie.⁷² Tím se stal Kofi Annan, který byl na pozici zmocněnce jmenován 23. února a měl za úkol především zastavit humanitární krizi v Sýrii a dovést Sýrii k demokratickému dialogu vlády a opozičních stran.

Již v březnu Annan předložil šestibodový plán⁷³, který byl 27. března schválen syrskou vládou. Na základě plánu byl pak 12. dubna vyhlášen klid zbraní na obou stranách konfliktu, ten však vydržel pouze dva dny. Poté začalo opět docházet k různým konfliktům. Z porušení příměří je obviněna syrská vláda, ale Baššár Dža'farí prohlásil, že příměří bylo více jak padesátkrát porušeno opozičními silami, které měly údajně během příměří i vraždit. V této době má konflikt podle Spojených národů již 9000 obětí.⁷⁴

---

⁷² UN General assembly backs call for Assad to quit as Syrian president. In: *The Guardian* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2012/feb/16/un-general-assembly-assad-syria>

⁷³ .1. Zavazují se k politickému procesu, který povede k řešení očekávání a obav syrského lidu a za tímto účelem se zavazují uznat prostředníka hmenovaného zmocněncem OSN.

2. Zavazují se ukončit boje a okamžitě zavézt klid zbraní na všech frontách dohlížený OSN za účelem ochrany civilistů a stabilizace režimu. K dosažení tohoto cíle má Syrská vláda spolupracovat se zmocněncem OSN a stáhnout těžké zbraně z ulic, stejné posmínky platí i pro opozici.

3. Zajistit včasné poskytování humanitární pomoci ve všech lokalitách ovlivněných konfliktem a zajistit každodenní dvouhodinový úsek, během kterého bude humanitární pomoc poskytnuta.

4. Zvýšit tempo i rozsah propoštění zatčených osob, zvláště osob zranitelných a osob s podílem na mírových politických aktivitách a poskytnout seznam míst, na kterých jsou tyto osoby drženy.

5. Zajistit svobodu pohybu a nediskriminační vízovou politiku pro novináře.

6. Respektovat svobodu shromažďování a právo na mírové demonstrace.

Annan's peace plan for Syria. In: *Council on Foreign Relations* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z <http://www.cfr.org/syria/annans-peace-plan-syria/p28380>

⁷⁴ UN monitors prepare for Syria milion. In: *BBC* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-17717921>

Parlamentní volby, které by mohly být chápány jako al-Asadův krok k požadovaným reformám, se konaly 7.května 2012 na základě ústavy, která byla schválena v únoru stejného roku. Hlavní změnou v nové ústavě bylo vypuštění starého zákona o straně Ba'ath, díky kterému tato strana byla vždy hlavní stranou ve státě. Voleb se nakonec zúčastnilo 7195 kandidátů, kteří se utkali o 250 míst parlamentu. Opoziční skupiny ovšem tyto volby označily za frašku a vyzvaly syrské obyvatelstvo k jejich bojkotování.⁷⁵ I přes výzvu k bojkotování voleb účast činila 51%, což podle al-Asada značí důvěru obyvatel v režim a jeho reformaci.⁷⁶ Ale již 10.května byl spáchán bombový útok v Damašku, při kterém zemřelo 55 civilistů a dalších 370 bylo zraněno. Opozice opět vinila z útoku syrský režim, i přes to, že se k útoku přihlásila salafistická fronta an-Nusra.

Tím ovšem násilnosti v tomto měsíci nekončí. Hned 25.května se odehrál masakr ve vesnici Húla. Mělo přijít o život až 100 lidí, z toho až 50 dětí. Tato čísla byla potvrzena i pozorovateli OSN. A jako při mnoha předchozích událostech, opět došlo ke vzájemnému obviňování režimu a opozičních sil. Každopádně se tento čin setkal se silným odsouzením mnoha států, které se projevilo vyhoštěním syrských diplomatů ze Spojených států, Německa, Francie a Velké Británie.⁷⁷ Podle Červeného kříže situace v Sýrii přerostla ve vnitřní ozbrojený konflikt, neboli občanskou válku a to stvrzuje svým prohlášením ze 14.července.⁷⁸ O čtyři dny později, tedy 18.července došlo k významnému bombovému útoku v Damašku. Ten byl směřován na vysoce postavené jednotlivce v syrské vládě a byl při něm zabit ministr obrany a také prezidentův

---

⁷⁵ Syrians vote for new parliament amid boycott calls. In: *BBC* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-17980342>

⁷⁶ Syria election results show support for reforms, says Asad. In: *BBC* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-18084827>

⁷⁷ RAMADAN, Ivan. Sýrie. In: KŘÍŽEK, Daniel a Zbyněk TARANT. *Arabské jaro - příčiny, průběh, důsledky*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2014, s. 134-219. ISBN 978-80-261-0441-4.

⁷⁸ To mimo jiné znamená, že ti, kteří prokazatelně páchali násilnosti na civilistech mohou být souzeni jako váleční zločinci.

Exclusive: Red Cross ruling raises question of Syrian war crimes. In: *Reuters* [online]. 2012 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2012/07/14/us-syria-crisis-icrc-idUSBRE86D09H20120714>

švagr. Mnoho dalších lidí bylo zraněno. Útok je vnímán opozičními silami jako znak blížícího se vyvrcholení konfliktu. K útoku se hlásily jak Svobodná syrská armáda tak i hnutí zvané Islámský prapor.⁷⁹

Výše zmíněný šestibodový mírový plán Kofiho Annana stále nebyl dodržován ani jednou ze stran konfliktu a Kofi Annan oznámil 2.srpna rozhodnutí odstoupit ze svého postu zmocněnce pro Sýrii. Podle něj zdárné řešení konfliktu blokuje především nejednota mezinárodní komunity v pohledu na vhodné řešení.⁸⁰ Na jeho místo byl pak jmenován alžírský diplomat Lachdar Ibráhmí.

Během následujících měsíců se konflikt nadále rozšiřuje a radikalizuje, opoziční síly stále viní vládu z krvavých útoků, vláda se stále hájí tím, že bojuje proti teroristickým skupinám a zahraničním bojovníkům operujícím na syrském území. V říjnu pak došlo ke střetu s Tureckem, které reaguje odvetnými údery na bombový útok, který zabil pět Tureckých občanů. V říjnu se také islamistická fronta an-Nusra hlásí k dalšímu útoku, tentokrát v Aleppu, během kterého zahynulo 48 lidí. Mimo jiné dochází k dalším útokům, během kterých přicházejí o život jak provládní, tak protivládní aktivisté, vojáci i civilisté.⁸¹

Do čela Syrské národní rady byl zvolen George Sabra, jehož křesťanská příslušnost má pravděpodobně ukázat, že syrská opozice není složena pouze z islamistických extrémistů. 11.listopadu pak došlo k založení nového opozičního hnutí Národní koalice pro syrské revoluční a opoziční síly. Okamžitě po svém založení v Dawhá tato organizace apelovala na syrské vojáky, aby se obrátili proti režimu a dopomohli k jeho svržení. Hnutí bylo uznáno Ligu arabských států a Evropskou unií, neuznalo ho Rusko, Čína nebo některé státy

---

⁷⁹ Syrian Rebels Land Deadly Blow to Assad's Inner Circle. In: *The New York Times* online]. 2012 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2012/07/19/world/middleeast/suicide-attack-reported-in-damascus-as-more-generals-flee.html?_r=0

⁸⁰ Syria crisis: Kofi Annan quits as UN-Arab League kvoy. In: *BBC* [online]. 2012 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-19099676>

⁸¹ Turkey-Syria border pension. In: *The Guardian* [online]. 2012 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2012/oct/04/turkey-syria-threat-security-live>

jižní Ameriky.⁸² Během listopadu také rebelové přepadli několik syrských základů, ze kterých odcizili například protivzdušné rakety, které pak použili 28. listopadu na sestřelení dvou syrských letadel. Také došlo k bombovému útoku v oblastech blízko Damašku obydlených Alawity a Drúzy.⁸³

Začátkem prosince Turecko žádalo Nato o poskytnutí raketových systémů Patriot, a to především kvůli obavám, že pokud bude al-Asadův režim zatlačen do kouta, mohl by se uchýlit k použití chemických zbraní.⁸⁴ V Damašku na konci prosince, přesně od 24. do 27. došlo k setkání Ibrahímiho a prezidenta al-Asada. Ibrahímí se později sešel i se zástupci opozičních sil. Jeho návštěva se týkala především vyjednávání ohledně nového mírového plánu pro Sýrii. Tento mírový plán zahrnoval například prezidentské volby v roce 2014, vytvoření nové ústavy a příslib imunity pro vysoké představitele syrské vlády. Tyto podmínky však nebyly přijaty ani syrskou vládou, ani opozicí. Dochází tedy k dalšímu růstu konfliktu v zemi.⁸⁵

III.3.4. Události roku 2013

6. ledna měl prezident Baššár al-Asad proslov v damašské opeře. Baššár al-Asad v tomto proslovu uvedl, že je nutný sjednocený národní boj proti silám, které se zemi snaží destabilizovat. Prohlásil, že konflikt v Sýrii má tři roviny, a to vnitřní, regionální a mezinárodní. A všechny tyto tři roviny je nutné vyřešit. Během tohoto proslovu navrhl vlastní řešení krize, stávající se z několika hlavních bodů. Jedná se především o nutnost zastavení

---

⁸² RAMADAN, Ivan. Sýrie. In: KŘÍŽEK, Daniel a Zbyněk TARANT. *Arabské jaro - příčiny, průběh, důsledky*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2014, s. 134-219. ISBN 978-80-261-0441-4.

⁸³ Syrian rebels turn looted missiles on Assad's aircraft. In: *The Guardian* [online]. 2012 [cit.2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2012/nov/28/syrian-rebel-missiles-assad-aircraft>

⁸⁴ Turkey requested Nato missile defences over Syria chemical weapons fears. In: *The Guardian* [online]. 2012 [cit.2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2012/dec/02/turkey-syria-chemical-weapons-fears>

⁸⁵ RAMADAN, Ivan. Sýrie. In: KŘÍŽEK, Daniel a Zbyněk TARANT. *Arabské jaro - příčiny, průběh, důsledky*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2014, s. 134-219. ISBN 978-80-261-0441-4.

mezinárodního sponzorování teroristických skupin, působících na syrském území a nutnost udržet si národní integritu. Dalším bodem by pak bylo svolání konference národního dialogu, na kterém by se podílely všechny strany hledající řešení pro Sýrii. Poté by došlo k vytvoření nové ústavy a nové vlády. Během proslovu několikrát zdůraznil nutnost dialogu, který ale není možné vést s teroristickými skupinami sponzorovanými ze zahraničí. Mimo jiné také poslal pozdrav armádě, které poděkoval za obranu Sýrie proti teroristům. Připomněl také syrský nárok na Golanské výšiny a podporu palestinské věci.⁸⁶ Ovšem jak opozice, tak její zahraniční podporovatelé odmítli al-Asadův plán přijmout. Podle nich nepřinesl žádné zjevné ústupky ze strany vlády a nadále požadovali al-Asadovo odstoupení.⁸⁷

11.ledna skupina rebelů, ve které měla dominovat fronta an-Nusra získala kontrolu po desetidenním boji nad vojenskou leteckou základnou Taftanaz na severu Sýrie. Během boje o základnu mělo údajně zemřít 100 syrských vojáků a 20 rebelů.

Během ledna také začala syrská vláda zpochybňovat nestrannost zmocněnce Spojených národů Ibrahímího a syrské ministerstvo zahraničních věcí ho dokonce nazývá neobjektivním.⁸⁸ Ještě na konci měsíce ledna vůdce hlavní opoziční koalice Mu'ádh al-Chatíb oznámil, že je připraven zasednout k jednacímu stolu se syrskou vládou, ovšem za podmínky, že dojde k propuštění politických vězňů.⁸⁹ Na to syrský režim nereagoval, ale vláda 9.února prohlásila, že je ochotná jednat s opozičními skupinami. Jednání ale musí být bezpodmínečná. V této době už byl počet obětí konfliktu v Sýrii odhadován na

---

⁸⁶ Syria: speach by Bashar al-Assad. In: *al-Bab* [online]. 2013 [cit.2015-04-28]. Dostupné z: http://www.al-bab.com/arab/docs/syria/bashar_assad_speech_130106.htm

⁸⁷ Assad's call for talks dismissed as 'a waste of time' by Syrian opposition. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/jan/06/syrian-opposition-bashar-al-assad>

⁸⁸ Rebel fighters, mostly Islamists, seize key Syrian air base. In: *The Washington post* [online].2013 [cit.2015-04-28]. Dostupné z: http://www.washingtonpost.com/world/middle_east/rebel-fighters-mostly-islamists-seize-key-syrian-air-base/2013/01/11/f46c7b1c-5bf4-11e2-beee-6e38f5215402_story.html

⁸⁹ Syria crisis: opposition leader offers talks with Assad regime. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/middle-east-live/2013/jan/30/syria-crisis-un-appeal-after-aleppo-massacre-live>

60 tisíc mrtvých a až 3 miliony lidí bylo okolnostmi nuceno opustit své domovy.⁹⁰

V polovině února Spojené národy vydaly prohlášení vztahující se jak k syrským lídrům, tak k opozičním skupinám. Obě strany konfliktu obvinily z válečných zločinů a měly by být předvedeny před Mezinárodní soud. Dále také Evropská unie plánovala prodloužení sankcí uvalených na Sýrii o další 3 měsíce, ale s tím, že bude pozměněno embargo. Do budoucna si tím chtěla zajistit možnost posílat pomoc rebelům. Ovšem z některých stran se objevují obavy, že omezení embarga by mohlo způsobit přiosvětlení konfliktu a některé vybavení by mohlo padnout do rukou vzrůstajících se teroristických skupin.⁹¹

21. února došlo v Damašku k velké explozi, při které bylo zabito až 53 lidí a dalších 200 bylo zraněno. Vláda z útoku obvinila teroristické skupiny sponzorované ze zahraničí a prohlásila, že útok byl veden z důvodu jednání Ruska a Ligy arabských států ohledně zprostředkování přímých rozhovorů vlády a opozice, kterým měl útok zabránit.⁹²

Na konci února se administrativa spojených států rozhodla rozšířit podporu rebelům. V této době již pomáhala s tréninkem rebelujících skupin a rozhodla se svou pomoc navýšit o technickou vojenskou podporu, jako například vozidla, vybavení pro komunikaci a další. Prozatím však odmítla rebely podpořit zasláním zbraní.⁹³

9. března došlo k propuštění jednadvaceti členů mírových sborů OSN, kteří byli uneseni a tři dny drženi skupinou syrských rebelů, která se nazývá

---

⁹⁰ Assad government ready for talks with opposition. In: *al-Akhbar english* [online]. 2013 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: <http://english.al-akhbar.com/node/14913>

⁹¹ Syrian leaders should face justice at ICC, UN says. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/feb/18/syria-murder-torture-charges-icc>

⁹² Many dead in huge Damascus bombing. In: *BBC* [online]. 2013 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-21529634>

⁹³ U.S. offers training and other aid to Syrian rebels. In: *The New York Times* [online]. 2013 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2013/02/28/world/middleeast/us-expands-aid-to-syrian-rebels.html>

Mučedníci Jarmúku.⁹⁴ Koncem března pak rezignuje na svůj post opoziční lídr Mu'ádh al-Chatíb, podle jeho slov kvůli nedostatku podpory ze strany Západu pro revoluční síly v Sýrii. Na jeho místo byl jmenován Ghassán Hitto.⁹⁵ Přibližně v polovině měsíce se objevilo podezření, že v zemi došlo k použití chemických zbraní. Opět dochází k dohadům, zda byly zbraně použity režimem, či rebely a syrská vláda žádá OSN o zaslání speciálního týmu k vyšetření těchto událostí. Pan Ki-Mun pak 26.března jmenuje švédského vědce Ake Selleströma, aby vedl misi, která tento incident vyšetří.⁹⁶

2.dubna Baššár al-Asad vydal prohlášení, ve kterém tvrdí, že pokud bude jeho režim svržen, tak to povede k destabilizaci celého regionu na dekády do budoucna. Dále také obvinil sousední arabské státy z vyzbrojování rebelů a prohlásil Ligu arabských států za nelegitimní. Vyjádřil se také k pomluvám, že se schovává v Íránu nebo na Ruské válečné lodi. Tyto pomluvy podle něj mají vést k podkopání morálky syrského lidu.⁹⁷ 10.dubna pak islamistická fronta an-Nusra přiznala své vazby na iráckou al-Káidu.⁹⁸ Během dubna také nadále probíhalo vyšetřování podezření z použití chemických zbraní a ve světě se objevily dohady, co tato zpráva způsobí, pokud by se použití chemických zbraní prokázalo. Z vyšetřování vyplývá, že na některých místech došlo k použití nervového plynu Sarin, pravděpodobně v Aleppu a v Homsu. Ve zprávě se údajně měl objevit údaj o dvou použitích nervového plynu, zatímco rebelové viní vládu, že plyn použila již čtyřikrát, od prosince 2012. Zvláštní je, že se objevili svědci údajného útoku chemickými zbraněmi, který měl usmrtit šest rebelů. Tito

---

⁹⁴ UN hostages free in Syria. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/mar/09/syrian-rebels-un-hostages>

⁹⁵ Moaz al-Khatib's resignation plunges Syrian opposition into chaos. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/mar/24/moaz-al-khatib-resignation-syrian-opposition>

⁹⁶ Ban appoints Swedish scientist to lead probe into alleged chemici weapons use in Syria. In: *UN News centre* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=44498#.VUDxy9Ltmko>

⁹⁷ Middle east will be unstable if rebels také Syria, says Assad. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/apr/06/syria-crisis-bashar-al-assad-middle-east>

⁹⁸ Al-Nusra pledges allegiance to al-Qaida. In: *BBC* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-22095099>

svědci tvrdí, že použitý plyn zapáchal jako kyselina chlorovodíková, zatímco sarin je bez barvy a zápachu.⁹⁹ Vyšetřování nadále pokračovalo i v květnu. 6.května prohlásila Carla Del Ponte, že se objevila svědectví potvrzující použití nervového plynu Sarin rebely. Bylo to zatím pouze podezření, pro jeho potvrzení bylo nutné další vyšetřování. Za tímto účelem byl sestaven speciální tým, který požadoval plný přístup po celé Sýrii. Bez takového přístupu nebylo možné potvrdit, zda byly chemické zbraně skutečně použity rebely, či jednotkami loajálními Baššáru al-Asadovi.¹⁰⁰

7. května se Rusko a Spojené státy zavázaly ke svolání mezinárodní konference s cílem ukončení ozbrojeného konfliktu v Sýrii. K tomuto rozhodnutí došlo během setkání Johna Kerryho a Sergeje Lavrova, i přes to, že oba mají na Sýrii odlišný pohled. Lavrov například chválil syrskou vládu za ochotu pracovat na politické změně a naopak kritizoval opozici, která podle něj neprojevovala dostatečnou angažovanost. Kerry naopak kritizoval syrskou vládu, že neplní své povinnosti a viní ji z používání chemických zbraní. Obě strany však doufaly, že se zúčastní jak členové syrské vlády, tak členové opozice.¹⁰¹ Ovšem obě tyto strany měly k setkání své podmínky. Opoziční síly odmítly vyjednávat se syrskou vládou, dokud bude al-Asad stále zastávat prezidentský post. Baššár al-Asad poté ve svém rozhovoru 18.května uvedl, že nemá v úmyslu od vlády odstoupit, a že v roce 2014 hodlá nastoupit k prezidentským volbám jako kandidát. Také uvedl, že již provedl ústupky ve vládě, provedl demokratizační reformy, ale že nepokoje v zemi stále neustávají. Nebude prý vyjednávat s teroristy, kteří používají chemické zbraně.¹⁰²

---

⁹⁹ Syria nerve gas claims undermined by eyewitness accounts. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/apr/28/syrian-nerve-gas-claims-eyewitness>

¹⁰⁰ UN's Del Ponte evidence Syria rebels „used sarin“. In: *BBC* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-22424188>

¹⁰¹ Russia and US pledge Syria conference with both sides. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/may/07/russia-us-syria-conference>

¹⁰² In interview, Syria's Assad says he will not step down, voices skepticism on peace talks. In: *The Washington post* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: http://www.washingtonpost.com/world/middle_east/in-interview-syrias-assad-says-he-will-not-

Během května také proběhla jednání v rámci Evropské unie ohledně prodloužení zbraňového embarga na Sýrii. 28.května došlo k rozhodnutí, že embargo prodlouženo nebude, i když zatím nebylo odsouhlaseno zasílání zbraní syrským rebelům. Mezitím opoziční síly obvinily al-Asadův režim ze smrti civilistů ve městech al-Bajda a Bánjás, zatímco vláda tento zásah hájila jako boj proti teroristickým hnutím.¹⁰³ Jako reakce na zrušení zbraňového embarga Evropskou unií bylo interpretováno al-Asadovo prohlášení z 30.května, že Rusko bude do Sýrie zasílat protiletadlové rakety S-300. Rusko tuto zprávu nepotvrdilo, ani nevyvrátilo, ale již dříve oznámilo, že tyto rakety měly být do Sýrie dodány ještě před vypuknutím konfliktu.¹⁰⁴

Následující měsíc se nesl ve znamení interpretací vyšetřování použití chemických zbraní. 4.června vydala OSN zprávu, ve které potvrzuje užití chemických zbraní během čtyř útoků, ale nebyla schopná spojit útoky ani s jednou stranou konfliktu. Ve stejné době syrská vládní media informovala o zátahu na základnu rebelů ve městě Hamá, během kterého byly zabaveny dvě lahve nervového plynu Sarin.¹⁰⁵ Tato zpráva spouští debatu, jakým způsobem by se světové velmoci měly k této informaci postavit. Americká administrativa navíc 14.června deklarovala, že podle jejich vlastního vyšetřování může prokázat, že chemické zbraně byly použity syrským režimem. Na základě toho se administrativa spojených států rozhodla k vyzbrojování opozičních sil. Velká Británie toto rozhodnutí odsouhlasila, naopak Pan Ki-Mun byl tvrdě proti vyzbrojování se slovy, že Sýrie potřebuje mír, ne více zbraní.¹⁰⁶ Podle Ruska

---

step-down-voices-skepticism-on-peace-talks/2013/05/18/1ef999cc-bffb-11e2-89c9-3be8095fe767_story.html

¹⁰³ EU ens arms embargo on Syria rebels. In: *BBC* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-22684948>

¹⁰⁴ Syria: Assad says government is to Recife missiles from Rusia. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/may/30/syria-assad-missiles-russia-claim>

¹⁰⁵ Evidence that chemical weapons have been used in Syria attacks reaches UN. In: *The telegraph* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/syria/10097594/Evidence-that-chemical-weapons-have-been-used-in-Syria-attacks-reaches-UN.html>

¹⁰⁶ US says it will give military aid to Syria rebels. In: *BBC* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-us-canada-22899289>

však závěry zprávy Spojených států nejsou dostatečně přesvědčivé a vyzbrojování povstalců povede pouze k ohrožení mírové konference.¹⁰⁷

V červenci si západní země začaly více všímat problému syrských uprchlíků, kterých v té době bylo již téměř dva miliony. Organizace spojených národů varovala, že situace v okolních státech je neúnosná, například v Libanonu je již každý šestý obyvatel uprchlík.¹⁰⁸

14.července v Sýrii dochází k bojům mezi Svobodnou syrskou armádou a džihádistickou skupinou an-Nusra, které do té doby bojovaly nezávisle na sobě.¹⁰⁹

21.srpna proběhl podle vyšetřovatelů OSN největší útok chemickými zbraněmi od roku 1988, tehdy byly použity Saddámem Husajnem. K útoku došlo v příměstských částech Damašku, jmenovitě například Mu'adamíja, Ajn Tarma a Zamalka. Odhady počtu obětí se lišily, objevují se čísla od 500 až 1300 mrtvých. Do země byla okamžitě vypravěna skupina vyšetřovatelů OSN, která potvrdila užití chemických zbraní, ale nevyjadřovala se k tomu, kdo měl tyto útoky na svědomí. Agentury Spojených států však s vysokou jistotou prohlásily, že za útokem stál syrský režim. Důkazem tohoto tvrzení měla být trajektorie střel, nebo to, že neexistují důkazy o tom, že by syrská opozice takovým množstvím nervového plynu disponovala. Naopak syrská a ruská vláda tyto důkazy odmítaly jako nedostačující a Baššár al-Asad se bránil, že jeho vláda za tímto útokem nestojí.¹¹⁰

Po těchto událostech se okamžitě spustila debata, zda by mělo dojít k intervenci do Sýrie v zájmu opozičních skupin. Tuto možnost zvrátil až ruský

---

¹⁰⁷ Russia dismisses US claims of Syrian chemical weapons use. *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/jun/14/russia-us-syria-chemical-weapons>

¹⁰⁸ Syrian exodus: a refugee crisis for the World. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/jul/24/syria-refugee-crisis-world>

¹⁰⁹ Free Syrian army clashes with jihadists in wake of commander's assassination. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/jul/14/free-syrian-army-jihadists-clashes-aleppo>

¹¹⁰ Syria chemical attack: What we know. In: *BBC* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-23927399>

plán na odevzdání syrských chemických zbraní a prohlášení Sýrie, že se připojí ke konvenci zakazující jejich použití.¹¹¹ 28.září byla jednomyslně přijata rezoluce Rady bezpečnosti o odstranění chemických zbraní ze Sýrie, na které se předem dohodla vláda Ruska a Spojených států. Rusko však připomnělo, že úspěch tohoto plánu není pouze na syrské vládě, musí být respektován i opozicí. Také je důležité podotknout, že rezoluce odsoudila použití chemických zbraní, ale neoznačila viníka. Současně bylo také stanoveno přibližné datum pro mírovou konferenci v Ženevě na polovinu listopadu. Inspektoři pověřeni odstraněním chemických zbraní do Sýrie přijeli 1.října.¹¹²

Během října došlo k jednáním ohledně plánované mírové konference v Ženevě. Problémem se ale ukázala účast opozice. Ta byla v této době velice roztržštěná, navíc se mezi jednotlivými opozičními silami objevoval názor, že konference nebude mít žádný přínos, pokud al-Asad skutečně nezvažuje odstoupení ze své pozice.¹¹³

Na konci prosince se objevuje zpráva, že Sýrie nedodržela termín na odevzdání chemických zbraní. V dohodě ohledně odstranění zbraní bylo stanoveno, že likvidace veškerých zásob proběhne do června 2014, ale odstranění nejnebezpečnějších zbraní, mělo proběhnout do posledního prosince. Termín však vládou nebyl dodržen. Západ již v této době začínal zvažovat možnost, že al-Asad na pozici prezidenta není nejhorším scénářem,

---

¹¹¹ Syria will Sign Chemical Weapons Convention, Declare Arsenal, Foreign Ministry says. In: *The World Post* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: http://www.huffingtonpost.com/2013/09/10/syria-chemical-weapons-convention_n_3901417.html

¹¹² Syria chemical weapons: UN adopts binding resolution. In: *BBC* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-24308763>

¹¹³ Syrian opposition under pressure to attend Geneva peace conference. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/oct/17/syrian-opposition-pressure-geneva-peace-conference>

který by Sýrii mohl potkat, vzhledem k rostoucímu vlivu teroristických skupin na syrském území.¹¹⁴

III.3.5. Události roku 2014

Začátek roku 2014 se nesl ve jménu mírových rozhovorů mezi syrskou vládou a opozicí, ale také nadále pokračovaly boje uvnitř Sýrie. Mimo bojů mezi opozicí a vládou se také začaly objevovat boje mezi opozičními skupinami a skupinou známou jako Islámský stát. Ke střetům mezi opozicí a Islámským státem docházelo zejména na severozápadě Sýrie. Skupiny, které se s Islámským státem střetávaly, jsou například Armáda mudžáhidinů, Syrská fronta revolucionářů, či Svobodná syrská armáda nebo Islámská fronta.¹¹⁵

Mírové rozhovory, které byly plánovány původně již na listopad 2013, se odehrály až v druhé polovině ledna 2014. Jedním z důvodů zdržení byl odmítavý postoj roztržité opozice. Až 18. února Národní koalice pro syrské revoluční a opoziční síly odsouhlasila účast na mírových jednáních, zatímco například Národní koordinační rada či Syrská národní rada účast odmítly.¹¹⁶ K mírové konferenci pak došlo 22. února v Montreux a od 23. do 31. ledna se jednalo v Ženevě. Během jednání byla odsouhlasena lokální příměří, která měla umožnit přístup humanitárním pracovníkům. Jinak nedošlo k vyřešení žádných významných bodů, opozice trvala na řešení politické přeměny země, zatímco vláda trvala na řešení problému terorismu. Zmocněnec Spojených národů pro Sýrii ovšem jednání shledal přínosným, jako základy, na kterých se dá stavět a naplánoval další jednání na 10. února.¹¹⁷

---

¹¹⁴ Syria misses chemical weapons deadline. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/dec/31/syria-misses-chemical-weapons-deadline>

¹¹⁵ Syrian opposition combats ISIS. In: *Al-Monitor* [online]. 2014 [cit.2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.al-monitor.com/pulse/security/2014/01/syrian-opposition-fights-isis.html#>

¹¹⁶ What is Geneva II conference on Syria?. In: *BBC* [online]. 2014 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-24628442>

¹¹⁷ Geneva peace talks end in recriminations. In: *BBC* [online]. 2014 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-25983181>

Druhé kolo jednání probíhalo od 10. do 15. února, ovšem o přínosných výsledcích se mluvit nedá. Zmocněnec Spojených národů Ibrahimí z neúspěchu jednání viní především zástupce syrské vlády, kteří odmítli jeho plán jednání, kdy v prvních dnech měly být vyjednávány požadavky jak opozice, tak vlády. Ovšem syrská vláda požadovala více času na projednávání problému terorismu. Opozice naopak požadovala projednávání politické změny a vládu obvinila z toho, že za teroristy považuje veškeré opoziční skupiny, i přes to, že mnohé z nich se s džihádistickými skupinami na území Sýrie střetávají. Pro úspěch jednání, byl tedy velký problém se vůbec domluvit na tom, co se bude projednávat a jakým způsobem.¹¹⁸

25. března Velká Británie přijala první skupinu syrských uprchlíků. Tato skupina nebyla poslední. Velká Británie by měla přijmout až několik stovek uprchlíků a to na základě schématu přemístění zranitelných osob.¹¹⁹

V dubnu prezident Baššár al-Asad oznámil, že syrská vláda, po třech letech konfliktů, které si vyžádaly již 150 tisíc životů, začíná získávat zpět území ovládaná rebely a že i na politické scéně se situace naklání ve prospěch vlády.¹²⁰ 21. dubna al-Asadova vláda také oznámila úmysl vést prezidentské volby v červnu 2014, ve kterých bude Baššár al-Asad znovu kandidovat. K těmto volbám vešlo v platnost nové pravidlo, a to že kandidát musí žít v Sýrii minimálně deset let. Pravidlo tedy znemožnilo kandidovat většině opozičních vůdců, kteří uprchli do zahraničí. Rozhodnutí pořádat prezidentské volby se neseťkalo s pozitivní reakcí ani u opozičních skupin, ani na mezinárodní scéně – objevovaly se pochybnosti, jakým způsobem budou volby probíhat

---

¹¹⁸ After second round of Syria talks, No agreement even on how to negotiate. In: *The New York times* [online]. 2014 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2014/02/16/world/middleeast/after-second-round-of-syria-talks-no-agreement-even-on-how-to-negotiate.html?_r=0

¹¹⁹ First group of Syrian refugees arrives in UK. In: *The Guardian* [online]. 2014 [cit.2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/mar/25/first-group-syrian-refugees-arrives-uk>

¹²⁰ Syrian prezident Bashar al-Assad says civil war is turning in regime's favour. In: *The Guardian* [online]. 2014 [cit.2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/apr/14/syrian-al-assad-war-turning-regimes-favour>

v oblastech ovládaných rebely, nebo jakým způsobem budou volit lidé, kteří byli nuceni prchnout ze svých domovů.¹²¹

Začátkem května došlo k dohodě mezi opozicí a vojáky o příměří, během kterého měly opoziční síly vyklidit Staré město v Homsu. Podobné dohody byly uzavřeny již dříve, ale nikdy v takovém rozsahu.¹²² V polovině května podal rezignaci na svůj post Lachdar Ibráhímí, především kvůli neúspěchu mírových rozhovorů v Ženevě. Podle jeho názoru ani jedna ze stran nehledá mírové řešení a soustředí se pouze na vojenské vítězství. Souhlasil však, že na svém postu setrvá až do konce května.¹²³

22.května byla Ruskem a Čínou vetována další rezoluce, týkající se situace v Sýrii. Tentokrát šlo o rezoluci, která měla případ Sýrie předat Mezinárodnímu trestnímu soudu, který by vyšetřil válečné zločiny a zločiny proti lidskosti, které se v Sýrii během tří let trvajícíchho konfliktu udály. Inspektoři Mezinárodního soudu nemohli zemi vyšetřovat, pokud neměli souhlas všech patnácti členů rady bezpečnosti. Válečné zločiny jsou páchany oběma stranami konfliktu, ale vedoucí pro lidská práva při OSN Navi Pillay prohlásila, že válečné zločiny spáchané vládou dalece převyšují ty spáchané opozičními silami.¹²⁴

K avizovaným volbám došlo 3. června 2014 a Baššár al-Asad v nich zvítězil s 88,7% hlasů. Voleb se zúčastnili pouze obyvatelé žijící v oblastech kontrolovaných vládou a také někteří uprchlíci, žijící mimo Sýrii. Syrský ústavní soud informoval, že účast ve volbách byla 73%. Na správnost voleb dohlížela

---

¹²¹ West criticises Assad election plan. In: *BBC* [online]. 2014 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-27100821>

¹²² Syrian rebels to abandon Homs distrikt as part of ceasefire deal. . In: *The Guardian* [online]. 2014 [cit.2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/may/02/syrian-rebels-homs-ceasefire-deal>

¹²³ Brahini's resignation leaves void in Syria diplomaci. In: *Al-Monitor* [online]. 2014 [cit.2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.al-monitor.com/pulse/politics/2014/05/syria-un-envoy-brahimi-resignation.html#>

¹²⁴ Russia, China veto U.N. bid to afer Syria to international court. In: *Reuters* [online]. 2014 [cit.2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2014/05/23/us-syria-crisis-un-icc-idUSBREA4M03220140523>

komise sestavená ze třiceti států, mezi nimi například Írán, Rusko a Venezuela. Tyto země ve své zprávě deklarovaly, že volby byly demokratické, i když Spojené státy a Evropská unie demokratičnost těchto voleb neuznávají.¹²⁵ 24.června došlo ke kompletnímu odstranění chemických zbraní ze Sýrie.¹²⁶

Během června se také začínaly objevovat výraznější obavy z Islámského státu v Iráku a Levantě, zvyšoval se také počet bojovníků, kteří se do Iráku a do Sýrie přesouvali bojovat po boku Islámského státu ze západních zemí. Lídr Islámského státu Abu Bakr al-Baghdádí se 29. června prohlašuje chalífou a vůdcem všech muslimů.¹²⁷

Počátkem července syrský viceministr zahraničí Fajsal Mekdad vyzval v rozhovoru západ o přehodnocení situace v zemi. Žádal o podporu v boji proti terorismu, který se v zemi rozmáhal a pro zastavení podpory rebelům. Jediné řešení stále se zhoršující situace je podle něj spojení západu se znovuzvoleným prezidentem Baššárem a-Asadem. Sýrie byla svolná k dalšímu vyjednávání, ovšem podmínkou bylo, aby nově jmenovaný zmocněnec Spojených národů, Stefan de Mistura zachoval neutralitu. Svobodná syrská armáda naopak deklarovala, že ona je jediným prostředkem k porážení skupin jako an-Nusra a Islámský stát.¹²⁸ 16. července prezident Baššár al-Asad složil prezidentskou přísahu po svém znovuzvolení. Během této přísahy přislíbil boj

---

¹²⁵ Assad wins landslide 88,7% election victory. In: *Al-Arabya* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://english.alarabiya.net/en/News/middle-east/2014/06/04/>

¹²⁶ Removal of Syria's chemical weapons material complete, announces OPCW-UN milion. In: *UN News centre* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=48103#.VUSmXedlvml>

¹²⁷ ISIS jihadists declare „Islamic caliphate“. In: *Al-Arabya* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://english.alarabiya.net/en/News/2014/06/29/ISIS-jihadists-declare-caliphate-.html>

¹²⁸ Bashar al-Assad is west's ally againts Isis extremists, says Syria. In: *The Guardian* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/jul/14/bashar-al-assad-fighting-isis-western-ally-minister-claims>

proti terorismu do doby, dokud nebude obnovena bezpečnost v zemi, ale současně také přislíbil „národní usmíření oponentům“.¹²⁹

V srpnu 2014 Organizace spojených národů prohlásila, že počet mrtvých v Sýrii se vyšplhal na 191 000. Vysoká komisařka pro lidská práva pro OSN Navi Pillay z takto vysokého čísla viní mezinárodní společenství, které podle ní vypustilo konflikt v Sýrii z radaru kvůli mnoha dalším mezinárodním konfliktům.¹³⁰ Počet uprchlíků je v této době odhadován na 3 miliony, s tím, že dalších 6,5 milionů bylo nuceno opustit domov a setrvávají uvnitř Sýrie. Nejvíce uprchlíků je pak v Libanonu, Jordánsku a Turecku.¹³¹

V následujících měsících nadále rostla obava z rostoucího vlivu Islámského státu a fronty an-Nusra na území Sýrie. 5. září bylo oznámeno, že NATO se připojí k plánované akci Spojených států zaměřené proti Islámskému státu. Tyto kroky měly zahrnovat letecké vojenské akce, ne však užití pozemních vojsk.¹³² Rusko, ale tento krok neschválilo, mělo sice stejný zájem na likvidaci Islámského státu jako Spojené státy, ovšem neschvaluje, aby byly podniknuty kroky bez předchozí koordinace se syrskou vládou, která s těmito extrémistickými skupinami také bojuje. Na straně Ruska se také objevily obavy, že Spojené státy začnou s bombardováním Islámského státu a přesunou se k bombardování syrské armády.¹³³

---

¹²⁹ Syria President Bashar al-Assad sworn in for third term. In: *BBC* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-28328138>

¹³⁰ Syrian civil war death toll rises to more than 191,300, according to UN. In: *The Guardian* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/aug/22/syria-civil-war-death-toll-191300-un>

¹³¹ Three million refugees have fled Syria, says UN. In: *The Guardian* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/aug/29/three-million-refugees-fled-syria>

¹³² Nato coalition ready to join US against IS. In: *BBC* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-us-canada-29085248>

¹³³ Russia condemns U.S. airstrikes against Islamic state in Syria. In: *The Washington post* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: http://www.washingtonpost.com/world/russia-condemns-us-airstrikes-against-islamic-state-in-syria/2014/09/23/de639dc6-42f4-11e4-b437-1a7368204804_story.html

K plánovaným leteckým útokům došlo 23. září. Spojené státy a jejich partneři zahajují útok na oblasti ovládané Islámským státem a frontou an-Nusra, jmenovitě na Dajr az-Zawr, Raqqa a Idlib.¹³⁴ Den na to byla jednohlasně schválena rezoluce OSN, která měla přimět jednotlivé státy, aby vynaložily veškeré prostředky k zastavení proudu zahraničních bojovníků, kteří se připojují k Islámskému státu a frontě an-Nusra. Do těchto extrémistických skupin se již mělo připojit až 13 tisíc bojovníků z více než 80 členských států Spojených národů.¹³⁵

Postup jednotek Islámského státu se podařilo zastavit kurdským jednotkám u města Kobani, kterému se dařilo vzdorovat. Ovšem kurdské síly v tomto městě volaly o pomoc.¹³⁶ To, že byly kurdské jednotky podporované leteckými útoky Spojených států,¹³⁷ nebylo dostačující, proto rostl tlak na Turecko, aby přes své hranice nechalo projít jednotky iráckých Kurdů pešmerga. To Turecko nejprve striktně odmítalo, vzhledem k vázanosti syrských Kurdů na tureckou Stranu kurdských pracujících, která je v Turecku považovaná za teroristickou. Koncem října však Turecko souhlasilo s vytvořením koridoru, skrz který mělo dojít k přesunu jednotek a pomoci.¹³⁸

V listopadu nadále pokračovalo bombardování jednotek Islámského státu. 3. listopadu politické i civilní jednotky v Sýrii podepsaly deklaraci, která

---

¹³⁴ U.S. and partners launch air strikes against ISIS and Jabhat al-Nusra in Deir Ezzor, Raqqa, and Idlib. In: *Sana* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.sana.sy/en/?p=13910>

¹³⁵ Security council unanimously adopts resolution condemning violent extremism, underscoring need to prevent travel, support for foreign terrorists fighters. In: *United nations* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.un.org/press/en/2014/sc11580.doc.htm>

¹³⁶ Kurds repel ISIL advance into Kobane but issue urgent plea for support. In: *Aljazeera America* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://america.aljazeera.com/articles/2014/10/11/kobani-battle-kurds.html>

¹³⁷ Islamic state „begin driven out of Syria’s Kobane. In: *BBC* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-29656787>

¹³⁸ Turkey to let Iraqi Kurds cross to Syria fight ISIS. *The New York times* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2014/10/21/world/middleeast/kobani-turkey-kurdish-fighters-syria.html>

vyslovuje odsouzení Islámského státu a jeho praktik.¹³⁹ V následujících dnech Sýrii navštívil zmocněnec Spojených národů De Mistura, který ve svém prohlášení z 12. listopadu deklaruje, že je nutné bojovat proti teroristickým skupinám, působícím na území Sýrie, zastavit násilí a dosáhnout politického řešení již více než tři a půl roku trvající krize.¹⁴⁰ Během proslovu také navrhl nový plán pro Sýrii, a to jakési „zmrazení“ konfliktu. Nejprve by ke zmrazení došlo v Aleppu, což by mělo zapůsobit jako příklad pro další místa, pokud by tento plán fungoval.¹⁴¹

Letecké útoky Spojených států a jejich partnerů, se ale v Sýrii nesetkávají s oceněním na všech frontách. Například lídr opoziční organizace Syrská národní rada Hádí al-Bahra, tyto útok odsuzuje. Podle něj se díky těmto útokům odvrací pozornost od násilností páchaných režimem a řeší se pouze symptom problému, ne jeho příčina, kterou je podle něj al-Asadův režim.¹⁴²

16. prosince Evropská unie projednávala plán zmocněnce OSN na „zmrazení“ konfliktu a rozhodla se pro podporu tohoto plánu a pro spolupráci na jeho dalším rozvoji se všemi stranami, které ovlivňují dění v Sýrii.¹⁴³ 27. prosince pak syrské ministerstvo zahraničí deklarovalo, že Sýrie je připravena

---

¹³⁹ Syrian political and civil forces sign ant-ISIS declaration. In: *Sana* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.sana.sy/en/?p=16821>

¹⁴⁰ De Mistura pushes for political solution to scrisis in Syria. In: *Sana* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.sana.sy/en/?p=17663>

¹⁴¹ Plan to 'freeze' conflict in Aleppo 'concrete, realistic,' says UN Syria envoy. In: *UN News centre* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=49308#.VUY08_ntmko

¹⁴² Syrian rebel leader: US-led attacks on Isis are undermining anti-Assad forces. In: *The Guardian* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/nov/10/isis-air-strikes-undermine-anti-assad-rebels-syria>

¹⁴³ EU expresses support to de Mistura's plan in Syria. In: *Sana* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.sana.sy/en/?p=21845>

zúčastnit se jednání v Moskvě, které má vést ke svolání konference, která povede k dialogu uvnitř Sýrie bez zahraničního vměšování.¹⁴⁴

---

¹⁴⁴ Syria is ready to participate in Moscow's consultative meeting to agree on dialogue, Foreign Ministry says. . In: *Sana* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.sana.sy/en/?p=23182>

IV. Československá a česká zahraniční politika vůči Blízkému východu

Česká zahraniční politika vůči Blízkému východu se začala profilovat především na základě ekonomických vztahů, a to již v meziválečném období. Po navázání důležitých obchodních vztahů přišlo na řadu navazování vztahů diplomatických. Byly uváděny do provozu zastupitelské úřady v různých zemích. K otevření prvního konzulátu došlo v Alexandrii již v roce 1920. Se Sýrií Česká republika navázala konzulární vztahy již v roce 1926, kdy byl otevřen konzulát v Aleppu. Po 2. světové válce byla československá zahraniční politika vůči blízkému východu směřována především na Izrael, tedy k podpoře jeho vzniku. Po roce 1948 dochází k přerušení většiny vztahů s blízkovýchodními zeměmi. V následujících letech, především 1950-55 se dají označit kontakty s Blízkým východem za nulové, k výraznějšímu rozvoji vztahů pozvolna dochází až od druhé poloviny 50. let, kdy Československo začíná hrát roli jakéhosi prostředníka Sovětského svazu. Postupně dochází k navazování nových obchodních vztahů, založených především na dodávkách zbraní do Sýrie, Alžírsko či Iráku. V 60. letech byla československá zahraniční politika značně ovlivněna událostmi pražského jara, kdy se politika celkově soustředila především na vnitřní situaci v zemi.

Během 70. let dochází k obnovení vyvážení zbraní do arabských zemí. V následujících letech však Československo ne vždy jednalo s oficiální propagandou, například v případě zákazu vývozu zbraní do Egypta po obrácení Sadatovi politiky směrem k západu. V následujících třech desetiletích se dá hovořit o úpadku dříve dobrých obchodních vztahů s mnoha zeměmi Blízkého východu a stoupla i výše dluhů vůči Československé socialistické republice.¹⁴⁵

Další roky byly pro Československo, za krátko již Českou republiku zlomové. V roce 1989 došlo k Sametové revoluci, která znamenala obrát politiky České republiky k západní formě demokracie a tržní ekonomice a tím i

---

¹⁴⁵ ZÍDEK, Petr a Karel SIEBER. *Československo a Blízký východ v letech 1948-1989*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2009, s. 15-20. ISBN 8086506762.

ke zlepšení diplomatických vztahů se západními zeměmi. V roce 1993 pak došlo k oddělení České republiky a Slovenské republiky a vznikly dva malé samostatné státy ve středu Evropy. Poprvé v historii je tak český stát v pozici svobodné, demokratické země. Vzhledem ke geografické poloze státu, bylo tedy prvním cílem české zahraniční politiky v porevoluční době, zapojení do mezinárodních struktur a to především prostřednictvím úspěšného začlenění České republiky do Evropské unie, členství v Severoatlantické alianci a například i boj proti terorismu.

Dalším důležitým prostředkem, pro začleňování relativně nově vzniklé České republiky, byla mimo jiné i humanitární či vojenská pomoc. V rámci Blízkého východu se jedná se například o pomoc při odstraňování následků války v Iráku, či snaha přispět ke zlepšení socio-ekonomické situace v Jemenu. V roce 1998 pak došlo ke zrušení některých bilaterálních smluv, které byly uzavřeny ještě během existence Československé socialistické republiky. Mimo jiné se jednalo i například o smlouvu s Jemenskou lidově demokratickou republikou.¹⁴⁶

Faktorem, který ovlivňuje Českou politiku vůči Blízkému východu, je arabsko-izraelský konflikt. Přístup České republiky k tomuto konfliktu je podobný přístupu většiny západních zemí, tedy tlak na mírové řešení a přijetí rezolucí OSN číslo 242 a 338.¹⁴⁷

Účast českých vojenských jednotek v zemích Blízkého východu, jako je Irák či Afghánistán, byla zapříčiněna spíše naším členstvím v NATO a od roku 2004 také naším závazkem vůči Evropské unii, které bylo nutné zajistit energetickou bezpečnost. Zájem České republiky o země Blízkého východu se tedy nedá označit za primární.

---

¹⁴⁶ ZBOŘIL, František. *Československá a česká zahraniční politika: minulost a současnost*. Praha: Leges, 2010, s. 341-345. Student (Leges). ISBN 9788087212387.

¹⁴⁷ RADĚJ, Tomáš. *Zahraniční politika České republiky k Turecku, Iráku a sousedům Izraele*. In: BALÍK, Stanislav a . *Zahraniční politika České republiky vůči zemím Blízkého východu, Zakavkazska a střední Asie*. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, 2001. s. 31-53. Studie (Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav), sv. č. 23. ISBN 8021027401.

Co se týče ekonomických vztahů s Blízkým východem, v roce 2007 byla vypracována Strategie pro rozšíření českých obchodních zájmů v Saudské Arábii, Kuvajtu a Spojených arabských emirátech. Jednalo se především o podporu vývozu z důvodu rozvoje ekonomické spolupráce. Ve stejném roce byla také ministerstvem průmyslu a obchodu vytvořena Strategie prosazování obchodně-ekonomických zájmů České republiky v zemích severní Afriky.¹⁴⁸ V následujícím roce byla například schválena nová Vojenská strategie České republiky, která vyjmenovávala hrozby zájmům České republiky či státům Evropské unie jako extrémismus, terorismus, agresivní státy a další. Nebyly zde jmenovány explicitně státy Blízkého východu, ale mnohé z nich, některým těmto podmínkám odpovídaly.¹⁴⁹ V roce 2009 byla Česká republika předsednickou zemí Evropské unie, což znamenalo nutnou změnu v jejím do té doby relativně pasivním přístupu k Blízkému východu. Úkolem České republiky bylo přijmout zodpovědnost za bezpečnost evropského regionu a vyvíjet snahu o nalezení společného postoje všech zemí Evropy k některým otázkám.¹⁵⁰

V následujícím roce opět zájem o země Blízkého východu klesl, za prvé z důvodu ukončení českého předsednictví v Evropské unii, za druhé kvůli změně vlády.¹⁵¹

Z těchto faktů tedy vyplývá, že Blízký východ neměl pro českou zahraniční politiku nikdy primární důležitost. Česká zahraniční politika byla vždy zaměřená spíše na začlenění republiky do významných mezinárodních struktur

---

¹⁴⁸ KOŘAN, Michal. *Česká zahraniční politika v roce 2007: Analýza ÚMV* [online]. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2008. [cit. 2015-05-05]. ISBN 978-80-86506-66-1. Dostupné z: <http://www.dokumenty-iir.cz/Knihy/CZP07.pdf>

¹⁴⁹ KOŘAN, Michal. *Česká zahraniční politika v roce 2008: Analýza ÚMV* [online]. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2009. [cit. 2015-05-05]. ISBN 9788086506784. Dostupné z: <http://www.dokumenty-iir.cz/Knihy/CZP08.pdf>

¹⁵⁰ KOŘAN, Michal. *Česká zahraniční politika v roce 2009: Analýza ÚMV* [online]. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2010. [cit. 2015-05-05]. ISBN 9788086506890. Dostupné z: <http://www.dokumenty-iir.cz/Knihy/CZP09.pdf>

¹⁵¹ KOŘAN, Michal. 2011. *Česká zahraniční politika v roce 2010: analýza ÚMV* [online]. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2011. [cit. 2015-05-06]. ISBN 978-808-6506-951. Dostupné z: <http://www.dokumenty-iir.cz/Knihy/CZP10.pdf>

jako Evropská Unie, NATO a OSN, proto byla směřována spíše k západu, což ovlivnilo i přístup k Blízkému východu.

V. Česká zahraniční politika vůči Sýrii do vypuknutí krize

Jak již bylo zmíněno výše, český konzulát v Sýrii byl založen již v roce 1926 v Aleppu, nejdůležitějším průmyslovém a obchodním centru Sýrie. Později, již po vzniku nezávislé Sýrie, která byla Československou republikou uznána 3. března 1946, bylo také založeno velvyslanectví v Bejrútu, které mělo fungovat společně pro Libanon i Sýrii.¹⁵² Ovšem tento úřad se nedá označit za významný, vzhledem k tomu, že údajně „nevyvíjel téměř žádnou činnost“¹⁵³. Už v této době, ale byly rozvíjeny ekonomické vztahy, například v případě cukrovaru, dodaného do města Homsu.

Poté v Sýrii nastalo mezi roky 1954-1970 neklidné období převratů a syrská politika se tedy orientovala vždy podle toho, jaká vláda momentálně byla v čele země. Ovšem velmi dobré vztahy mezi Sýrií a Československou socialistickou republikou se rozvinuly především po ekonomické stránce, díky masovým dodávkám zbraní, kdy byla Sýrie první zemí Blízkého východu, do které Česká republika dodávala větší množství vojenské techniky, od dodávek Izraeli ve 40. a 50. letech. Po roce 1954, tedy v době, kdy byla syrská zahraniční politika směřována k Egyptu a tedy i k jeho partnerům, kterým byl například i Sovětský svaz, došlo i k vylepšení vzájemných politických vazeb s Československou republikou. To vedlo k otevření ambasády v Damašku v roce 1955. Tím dochází i k rozvoji další politické spolupráce, což je patrné například z návštěvy syrské delegace, která na české území zavítala koncem července 1955 a byl v ní přítomen například Chálid Begdáš. Další syrská delegace pak na české území zavítala v roce 1957.

---

¹⁵² Historie vztahů mezi ČR a Sýrií. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/damascus/cz/vzajemne_vztahy/vztahy_se_syrskou_arabskou_republikou/index.html

¹⁵³ ZÍDEK, Petr a Karel SIEBER. *Československo a Blízký východ v letech 1948-1989*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2009, s. 272. ISBN 8086506762.

Rozvoj politických vztahů šel i nadále ruku v ruce s vývojem vztahů ekonomických, což vedlo k uzavření dalších šesti smluv o dodávkách zbraní mezi lety 1956-1958, zakázce na stavbu rafinerie v Homsu a v následujících letech i výstavba dalších dvou cukrovarů a továrny na obuv.

Další změny ve vztazích znamenal vznik Spojené arabské republiky v roce 1958, který byl vnímán jako krok Sýrie směrem k pravicově směřované politice, což se projevilo potlačením vlivu komunistické strany v zemi. To například vedlo k žádostem Sýrie o návrat studentů, kteří byli vysláni ke studiu v zemích východního bloku, včetně České republiky. Tito studenti byli ale po návratu do Sýrie zatýkáni, proto Československá republika tento požadavek odmítla.¹⁵⁴ Ve stejné době, kdy došlo ke sjednocení Sýrie a Egypta se také velvyslanectví v Sýrii změnilo na generální konzulát. V roce 1961 došlo k rozdělení Sýrie a Egypta Československá socialistická republika „novou“ Sýrii uznala 7.října 1961 a byly opět obnoveny styky na úrovni velvyslanectví.¹⁵⁵ Z nového režimu však Sovětský svaz také nebyl nadšený, protože tuto vládu považoval za „pravicovou buržoazii“. Obchodní vztahy však byly velice brzy obnoveny. V roce 1963 byla do Sýrie vyslána československá vojenská delegace, jen den předtím, než v zemi došlo k dalšímu převratu. Ovšem chování vůči československé delegaci se nijak nezměnilo a byla bezpečně dopravena zpět do Československa.

Přístup československé vlády k převratu z roku 1963 nebyl výrazně negativní, přesto tento převrat znamenal značné ochlazení československo-syrských vztahů. Ovšem obchodní vztahy i nadále vzkvétaly. K opětovnému zlepšení politických vztahů docházelo postupně od následujícího roku. V roce 1966 pak došlo k vnitřnímu převratu strany Ba'ath, který vedl k dalšímu zlepšování politických vztahů mezi oběma zeměmi, a ve stejném roce Československá republika přijala další delegaci, která jednala o dalších

---

¹⁵⁴ ZÍDEK, Petr a Karel SIEBER. *Československo a Blízký východ v letech 1948-1989*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2009, s. 272-289. ISBN 8086506762.

¹⁵⁵ Historie vztahů mezi ČR a Sýrií. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/damascus/cz/vzajemne_vztahy/vztahy_se_syrskou_arabskou_republikou/index.html

dodávkách zbraní. Dalším zajímavým milníkem ve vztazích těchto dvou zemí, je šestidenní válka v roce 1967. Porážka arabských států v těchto válce byla pro Československo poměrně překvapivá, a proto se rozhodlo Sýrii darovat výzbroj v hodnotě sedmi milionů československých korun a na další zakázky poskytnout významné slevy. V rámci dalšího rozšiřování obchodních vazeb, přijela další syrská delegaci do Československé republiky, tentokrát vedená Háfizem al-Asadem. Jednalo se o nákupu dalších zbraňových systému a také o zlepšování vztahů mezi československou a syrskou armádou a o výměnu zkušeností.¹⁵⁶

V České republice v roce 1968 došlo k tak zvanému Pražskému jaru, které začalo jako snaha o reformaci politického systému a přerostlo v revoluci, která byla zakončena až intervencí vojsk Varšavské smlouvy 21.srpna 1968.¹⁵⁷ To a události, které po něm následovaly, vedly k útlumu vztahů Sýrie a Československa. Syrská komunistická strana vyjádřila znepokojení nad uvolňujícími kroky v Československé politice a přidala se k dalším komunistickým stranám v arabských zemích, které vyslovily podporu Moskvě. Došlo také k omezení obchodních vztahů, ovšem ne v oblasti zbrojní techniky.

V roce 1970 se v Sýrii k moci dostává prezident Háfiz al-Asad. V 70. letech je také v Egyptě u moci prezident Sadat, čímž se mění orientace Egypta směrem k západu a ze Sýrie se tak stává nejvýznamnější spojenec komunistického bloku na Blízkém východě. V roce 1972 se tedy rozvíjejí vztahy mezi Komunistickou stranou Československa a syrskou stranou Ba'ath. Na počátku 70. let byly také uzavírány další smlouvy o obchodu se zbraněmi, i přes to, že se již objevovaly varovné výkřiky o velikosti syrského dluhu vůči Československu. Válka s Izraelem v roce 1973, vedla ve vztazích ČSSR a Sýrie k podobné reakci, jako předchozí šestidenní válka, tedy k intenzifikaci dodávek zbraní. Ovšem už se objevují drobné rozkoly kvůli syrským požadavkům a československým možnostem. Syrská vláda požadovala vyšší počet tanků, než byla Československá republika schopna dodat, což vedlo k dalším debatám na

---

¹⁵⁶ ZÍDEK, Petr a Karel SIEBER. *Československo a Blízký východ v letech 1948-1989*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2009, s. 272-289. ISBN 8086506762.

¹⁵⁷ PRAŽSKÉ JARO 1968.. *Akademický bulletin* [online]. 2008 [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: <http://abicko.avcr.cz/2008/4/04/prazske-jaro-1968.html>

téma schopnosti Sýrie splácet a na Československé dodávky dalším zemím na Blízkém východě.

Od 8. do 11. 9. 1975 pak proběhla oficiální návštěva prezidenta al-Asada v Československu. Během své návštěvy navštívil Prahu, Bratislavu i Karlovy Vary také se projednávaly další zbraňové dodávky. Jediným problémem, ve vzájemných vztazích v této době, byl problém syrských studentů v České republice. Problémem byly především studenti, kteří neplnili měsíční výměny valut. To vedlo někdy až k vypovězení z Československa, proti čemuž syrská vláda protestovala.

V roce 1979 se pak odehrála oficiální návštěva Gustava Husáka v Sýrii, během které se mimo jiné projednával dluh Sýrie vůči Československé republice, který v té době měl být již neúnosný. Také se jednalo o situaci na Blízkém východě, kde došlo k uzavření egyptsko-izraelských mírových dohod. V roce 1983 pak dochází k dalším obchodním zakázkám i přes stále větší zpoždění v syrských platbách. Podle československé politiky, se ale jedná především o utužování vzájemných vztahů a oceňování syrské politiky na Blízkém východě a to především její protiizraelský postoj a odmítání Spojených států jako zprostředkovatele.

S úplným splácením úvěrů Sýrie přestala v roce 1985. Během své další návštěvy Československa prezident Háfiz al-Asad požádal o odložení úvěru. Následující roky byly věnovány především snaze získat nějakým způsobem dlužnou částku. Část dluhu byla umožněna syrským dovozem produktů, jako bavlna či ropa do Československa, ale to pokrylo pouze malou část dluhu. V roce 1989 dosáhly pohledávky výše 900 milionů amerických dolarů.¹⁵⁸

Po sametové revoluci a oddělení Česka a Slovenska, došlo k omezení vztahů i na obchodní rovině, na které dochází pouze k udržování a opravám v minulosti dodaných celků, ovšem k novým dodávkám již nedochází. Existoval

---

¹⁵⁸ ZÍDEK, Petr a Karel SIEBER. *Československo a Blízký východ v letech 1948-1989*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2009, s. 272-289. ISBN 8086506762.

ale předpoklad, že syrský trh má potenciál stát se velice významným odběratelem pro český trh.¹⁵⁹

---

¹⁵⁹ RADĚJ, Tomáš. 2001. Zahraniční politika České republiky k Turecku, Iráku a sousedům Izraele. In: BALÍK, Stanislav a . *Zahraniční politika České republiky vůči zemím Blízkého východu, Zakavkazska a střední Asie*. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, s. 31-53. Studie (Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav), sv. č. 23. ISBN 8021027401.

VI. Česká zahraniční politika vůči Sýrii v době trvání současné krize

V této kapitole si rozebereme jak oficiální přístupy české zahraniční politiky vůči krizi. Stejně jako v kapitole o krizi probíhající v Sýrii se událostmi budeme zabývat pouze do konce roku 2014.

VI.1. Oficiální prohlášení ministerstva zahraničních věcí České republiky

VI.1.2. Prohlášení k událostem roku 2011

V roce 2011 byla přijata nová koncepce české zahraniční politiky, která mimo jiné zahrnovala i přístup k Blízkému východu. Jako jeden z hlavních zájmů České republiky na Blízkém východě bylo označeno zachování celistvosti Izraele a současně je v této koncepci kladen důraz na spolupráci se zeměmi Evropské unie, což české přístupy k Blízkému východu také ovlivňuje. K vypuknutí takzvaného arabského jara se tedy Česká republika staví jako k oprávněným protestům, ale současně projevuje obavy o bezpečnost Izraele.¹⁶⁰

Na stránkách Ministerstva zahraničních věcí České republiky pak můžeme najít jednotlivá prohlášení, která byla ministerstvem v průběhu krize vydána. První prohlášení bylo ministerstvem zahraničních věcí vydáno 27. dubna 2011. V tomto prohlášení Česká republika odsuzuje násilný průběh událostí v Sýrii a civilní oběti a vinu plně vztahuje na syrskou vládu. Pro zastavení násilí v zemi, Česká republika plánovala vyvinout plné úsilí společně s Evropskou unií a dalšími spojenci. Po zastavení násilí v počátku konfliktu Česká republika předpokládala zavedení režimem přislíbených hospodářských a politických reforem¹⁶¹, tedy ještě ne plné odstoupení prezidenta, či odsun

---

¹⁶⁰ Michal Kořan a Ondřej Ditrych (EDS). *Česka zahraniční politika v roce 2011: Analýza ÚMV* [online]. Praha: Ústav mezinárodních vztahů. 2012. [cit. 2015-05-10]. ISBN 978-808-7558-058. Dostupné z: <http://www.dokumenty-iir.cz/Knihy/CZP11.pdf>

¹⁶¹ Prohlášení MZV ČR k Sýrii. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2011 [cit. 2015-05-10]. Dostupné z:

strany Ba'ath od moci. Z tohoto prohlášení je patrné, že politika České republiky vůči Sýrii, byla stejně jako v předchozích letech určována především zájmy, které vyplývaly z přítomnosti České republiky v různých mezinárodních společenstvích.

Další prohlášení Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, vydalo v reakci na masakr v Hamá, na konci července 2011, který měl být zatím nejbrutálnějším střetem vlády a protestujících od začátku povstání. Česká vláda tedy tento masakr odsoudila a zopakovala své požadavky z předchozího prohlášení, tedy ukončení násilností v zemi, uvedení v chod slibovaných reforem a také vpuštění zahraničních novinářů na syrské území, kvůli nutnosti nezávislého informování o událostech, které se v Sýrii odehrávaly. Dále pak uvádí, že ve spolupráci s Evropskou unií podnikne kroky, které budou reagovat na eskalaci konfliktu. Také je zde uvedeno rozhodnutí přijmout plánovanou rezoluci OSN, která měla odsoudit násilí na civilním obyvatelstvu a schválila sankce proti vysokým představitelům syrského režimu, kteří byli mezinárodním společenstvím z násilností obviňováni.¹⁶² Opět je tedy patrné, že Česká republika se ve svém přístupu vůči situaci v Sýrii staví spíše podle vzoru západních zemí. Rozdíl je, že Česká republika zatím stále v této fázi vývoje nepožaduje odstoupení Baššára al-Asada od moci.

VI.1.3. Prohlášení k událostem roku 2012

Do této kapitoly již zařadíme i tisková prohlášení ministerstva zahraničních věcí, které se v tomto období začala vůči dění v Sýrii objevovat. V úvodu si ale opět řekneme něco k české zahraniční politice vůči Blízkému východu v tomto roce obecně.

V roce 2012 byla zahraniční politika České republiky vůči Blízkému východu z většiny stejná jako v předchozím roce. Hlavním partnerem a zájmem

---

http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/x2011_04_27_prohlaseni_mzv_cr_k_syrii.html

¹⁶² Prohlášení MZV ČR k situaci v Sýrii. 2011. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2015-05-10]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/x2011_08_02_prohlaseni_mzv_k_situaci_v_syrii.html

byl stále Izrael a svou zahraniční politiku Česká republika zakládá především na spolupráci s mezinárodními strukturami, ve kterých působí. Ovšem takzvané Arabské jaro, které v oblasti Blízkého východu probíhalo, také donutilo české představitele hledat nová spojení, která byla svržením některých starých režimů zpřetrhána.¹⁶³

Co se týče situace v Sýrii, byly názory jednotlivých aktérů značně nejednotné, ale o tom až v následujících kapitolách. Nyní se opět zaměříme na přístupy Ministerstva zahraničních věcí. Oficiálně Česká republika zastávala stejný postoj jako OSN v oblasti řešení syrského konfliktu. Do mezinárodních struktur se Česká republika zapojila i v rámci Skupiny přátel Sýrie. Její ustavující konference 24. února 2012 se zúčastnil tehdejší ministr zahraničí Karel Schwarzenberg. Jeho účast měla vyjavit český nesouhlas s průběhem konfliktu a nutnost mírového řešení, stejně jako nutnost politické změny a ochranu základních lidských práv občanů Sýrie.¹⁶⁴ Následující měsíc pak ministr zahraničních věcí schválil poskytnutí humanitární pomoci pro Sýrii, ve výši 3 milionů. Jedná se o českou účast na Regionálním plánu pro pomoc uprchlíkům, který byl schválen Úřadem Vysokého komisaře OSN.¹⁶⁵ 1. dubna se pak konala další konference Přátel syrského lidu, které se opět zúčastnil i zástupce České republiky. Cíle této konference byly v podstatě stejné jako u předchozí, především dojít mírového řešení konfliktu.¹⁶⁶ V květnu 2012 pak ministerstvo na svých stránkách jednoznačně odsoudilo útok v Húlá, ke kterému došlo 25. května 2012. O pět dní později byla na ministerstvo

---

¹⁶³ KOŘAN, Michal. *Česká zahraniční politika v roce 2012: Analýza ÚMV* [online]. Praha: Ústav mezinárodních vztahů. 2013. [cit. 2015-05-10]. ISBN 978-80-87558-12-6. Dostupné z: <http://www.dokumenty-iir.cz/Knihy/CZP12.pdf>

¹⁶⁴ Ministr Schwarzenberg se zúčastnil ustavující schůzky Skupiny přátel syrského lidu. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2012. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/archiv_zprav/rok_2012/ministr_schwarzenberg_zucastnil.html

¹⁶⁵ Humanitární pomoc uprchlíkům ze Sýrie. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2012. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/archiv_zprav/rok_2012/x2012_03_27_humanitarni_pomoc_uprchlikum_ze_syrie.html

¹⁶⁶ II. Konference skupiny Přátel syrského lidu. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2012. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/archiv_zprav/rok_2012/mezinarodni_konference_skupiny_pratel.html

zahraničních věcí předvolána syrská chargé d'affaires, se kterou byl probrán nesouhlas České republiky s masakrem a požadavek na potrestání viníků. Současně také nabádalo k následování šestibodového plánu, o kterém jsme se zmínili v kapitole o událostech v Sýrii v roce 2012 a který ministerstvo zahraničních věcí považovalo v dané situaci za ideální řešení konfliktu. K prosazování tohoto plánu Česká republika svolila zaslat tři pozorovatele k misi OSN.¹⁶⁷

Další humanitární pomoc pro Sýrii ze strany České republiky bylo přijetí několika syrských pacientů v rámci Programu humanitárních evakuací zdravotně postižených obyvatel, zkráceně MEDEVAC, který je provozován jak ministerstvem obrany a zahraničních věcí, tak i ministerstvy zdravotnictví a vnitra. Výběrem pacientů, kterým se dostane zdravotnické péče v Čechách, byl pověřen zastupitelský úřad v Ammánu a také Člověk v tísni.¹⁶⁸

Krise probíhající v Sýrii tedy pro Českou republiku má jistý význam, což je patrné v její angažovanosti. Nejvíce je však stále patrný příklon k řešení propagovanému mezinárodními společenstvími, jako OSN a nově Skupinou přátel Sýrie. Z účasti na konferencích této skupiny a také humanitární pomoci, kterou Česká republika poskytuje uprchlíkům, je evidentní negativní postoj k násilnostem, které v zemi probíhají. Vzhledem k příklonu k politikám západu je také patrné, že Česká republika v Syrském konfliktu prozatím směřovala na stranu opozičních sil.

VI.1.4. Prohlášení k událostem roku 2013

V roce 2013 se česká politika musela vyrovnat s několika vnitřními změnami. Pro zahraniční politiku byla důležitá změna prezidenta, kterým se stal

---

¹⁶⁷ Prohlášení MZV k událostem v syrském městě Húlá. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2012. [cit. 2015-05-10]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/prohlaseni_mzv_k_udalostem_v_syrskem.html

¹⁶⁸ Do ČR přicestovali další syrští pacienti. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2012. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/archiv_zprav/rok_2012/x2012_11_07_do_cr_pricestovali_dalsi_syrssti_pacienti.html

Miloš Zeman, také změna ministra zahraničních věcí. Jako v předchozích letech, je česká zahraniční politika na Blízkém východě směřována především na Izrael, což se s nástupem silně proizraelsky smýšlejícího prezidenta ještě stupňuje. Ovšem je nutné podotknout, že jeho názory se ne vždy shodují s oficiálním proudem české zahraniční politiky. Česká zahraniční politika vůči Blízkému východu by se stále dala označit za vyčkávací, kdy reaguje na kroky Izraele a NATO, podle kterých pak určuje svou reakci.

Vůči Sýrii byl v tomto roce přístup jednotnější, než během loňského roku. Začínaly se objevovat zprávy o roztříštění opozice a přítomnosti extrémistických skupin, což vedlo k obavám, jaký systém by byl v zemi nastolen po pádu prezidenta Baššára al-Asada.¹⁶⁹ 11. května se Ministerstvo zahraničních věcí vyjadřuje k bombovému útoku v tureckém městě Reyhanli, který silně odsuzuje a doufá v brzké nalezení a odsouzení pachatelů tohoto „teroristického útoku“. Dále pak ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg v dopise zaslaném tureckému ministru zahraničních věcí, vyjadřuje upřímnou soustrast nad zemřelými.¹⁷⁰

V následujících měsících se začala na mezinárodní scéně řešit aféra několikanásobného použití chemických zbraní. Česká republika v této situaci vyjadřuje silné pobouření s použitím těchto látek a označuje ho za hrubé porušení mezinárodních úmluv. Zatím ovšem nepřikládá vinu ani jedné straně konfliktu, pouze žádá a podporuje co nejrychlejší vyřešení této záležitosti. Současně se Česká republika vyjadřuje negativně ke zvažovanému vojenskému zásahu na syrském území – stále zastává názor, že je nutné diplomatické a mírové řešení konfliktu.¹⁷¹ V rámci řešení použití chemických

---

¹⁶⁹ KOŘAN, Michal. *Česká zahraniční politika v roce 2013: Analýza ÚMV*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2014. s. 201-215. ISBN 978-80-87558-19-5.

¹⁷⁰ Prohlášení k bombovým útokům v Reyhanli. 2013. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/x2013_05_11_prohlaseni_k_bombovym_utomum_v_reyhanli.html

¹⁷¹ Stanovisko MZV ČR k Sýrii. 2013. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/x2013_08_28_stanovisko_mzv_cr_k_syrii.html

zbraní na území Sýrie, se ministr zahraničních věcí, kterým v této době byl Jan Kohout, zúčastnil zasedání ministrů zahraničních věcí zemí Evropské unie, které bylo současně neformálním setkáním s ministrem zahraničních věcí Spojených států, Johnem Kerrym. V prohlášení vydaném po tomto setkání, je uvedeno opětovné odsouzení tohoto jednání a současně se zde také objevuje podezření, že za útokem chemickými zbraněmi stojí syrský režim. Byla zde také zdůrazněna nutnost urychleného řešení problému a zabránění dalšímu používání těchto zbraní a nutnost diplomatického řešení konfliktu, které by vedlo k ukončení násilností.¹⁷²

Později, když došlo ke schválení plánu na odstranění chemických zbraní ze Sýrie a k připojení Sýrie k zemím zakazujícím jejich použití, Česká republika vydala prohlášení, ve kterém tento krok vítá, podporuje a doufá, že další kroky Syrské republiky povedou k potvrzení slibů. Opět, je zdůrazněna nutnost mírového a diplomatického řešení konfliktu.¹⁷³ V dalším prohlášení z konce září 2014, pak Česká republika vítá mezinárodní konsenzus na vytvoření Rezoluce Rady bezpečnosti číslo 2018, která se zaměřuje především na likvidaci syrských chemických zbraní. Jako způsob vyjádření své podpory Česká republika OSN nabídla účast svých odborníků v oblasti chemických a dalších zbraní. Dále Česká republika vyzívá k uplatnění spravedlnosti na těch, kteří jsou za útok zodpovědní, což ovšem nesmí nijak přerušit diplomatické snahy o řešení krize.¹⁷⁴

Z událostí roku 2013 je patrné, že konflikt na území Sýrie stále bouřil a mezinárodní pozornost se na něj i nadále zaměřovala. Je patrný jistý odklon od názorů některých západních velmocí, například v reakci na použití chemických

---

¹⁷² Prohlášení EU k Sýrii.. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013 [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/x2013_09_09_prohlaseni_eu_k_syrii.html

¹⁷³ Stanovisko MZV k výsledkům práce inspekční mise OSN v Sýrii. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/x2013_09_17_stanovisko_mzv_k_vysledkum_prace_inspekni_mise_osn_v_syrii.html

¹⁷⁴

zbraní, kdy Česká republika prosazovala především diplomatické řešení problému, namísto vojenského zásahu na území Sýrie.

VI.1.5. Prohlášení k událostem roku 2014

Pozornost zahraniční politiky České republiky byla odvedena krizí, která již koncem předchozího roku vypukla na Ukrajině. 20. ledna 2014 potom proběhlo setkání Rady pro zahraniční věci v Bruselu, na kterém byla probírána situace jak na Ukrajině, tak na Blízkém východě, přesněji v Sýrii. V případě syrské občanské války ministr zahraničních věcí Jan Kohout stále zdůrazňuje politické řešení, ke kterému měla přispět nadcházející mírová konference v Ženevě. Dalším důležitým bodem, ke kterému se Česká republika přihlásila, byla nutnost humanitární pomoci pro strany zasažené konfliktem. Česká republika měla od počátku konfliktu věnovat již 60 milionů korun.¹⁷⁵

V kapitole zabývající se průběhem krize v roce 2014 jsme si zmínili rezoluci, která požadovala předložení případu Sýrie Mezinárodnímu trestnímu soudu. Tato rezoluce byla Radě bezpečnosti OSN předložena 65 státy, mezi nimiž figurovala i Česká republika. Jak jsme si však řekli v předchozích kapitolách, rezoluce byla, jako mnoho jiných vetována Ruskem a Čínou.¹⁷⁶

Od 10. do 11. června 2014 probíhala konference zástupců Evropské unie a Ligy arabských států k současné situaci v Sýrii a byla řešena současná i budoucí účast těchto subjektů v rámci této situace. Na této konferenci promlouval ministr zahraničních věcí Lubomír Zaorálek o několika důležitých faktorech, které probíhající krizi v Sýrii ovlivňují. Hned v úvodu své řeči zmínil, že Česká republika má jako jedna z mála západních států stále funkční ambasádu v Damašku, díky čemuž má stále přístup jak k vládním, tak

---

¹⁷⁵ Ministr Kohout v Bruselu jednal o Sýrii a Ukrajině. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2014. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/tiskove_zpravy/x2014_01_20_ministr_kohout_v_bruselu.html

¹⁷⁶ ČR požaduje, aby se zločiny v Sýrii zabýval Mezinárodní trestní soud. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2014 [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/tiskove_zpravy/x2014_05_22_cr_pozaduje_aby_se_zlociny_v_syrii.html

opozičním silám. Poté upozornil na stále se snižující pravděpodobnost mírového řešení konfliktu, což je způsobeno především zahraničními bojovníky, kteří na syrském území operují a také stále se vzmáhajícím náboženským extremismem i napříč dříve umírněnou opozicí. Proto vyzývá státy, které se konference zúčastnily za vynaložení všech prostředků k zabránění proudění bojovníků, zbraní a peněz do syrského konfliktu. Vyzývá tedy ke vzájemné spolupráci, aby již nadále nedocházelo ke vnějšímu podporování extrémistických sil na území Sýrie a v okolních zemích. V poslední části svého proslovu také zmínil složitou humanitární situaci a vzdal hold zemím jako je Turecko, Libanon či Jordánsko, které na svém území přijaly největší množství uprchlíků.¹⁷⁷

V červenci 2014 se Ministerstvo zahraničních věcí České republiky vyjádřilo ke jmenování nového zmocněnce Organizace spojených národů pro Sýrii, Steffana de Mistury. Jeho jmenování Česká republika uvítala a vyjádřila naději, že syrský konflikt s jeho pomocí dojde zdárného diplomatického řešení díky jednání obou stran konfliktu. Dále také Česká republika doufala ve schválení rezoluce Rady bezpečnosti týkající se přísunu humanitární pomoci.¹⁷⁸ V prosinci tohoto roku také došlo k setkání ministrů zahraničí zemí, působících v NATO, které se týkalo především boje proti rozrůstajícímu se vlivu hnutí Islámský stát. Ministr zahraničních věcí zde promlouval, a zdůrazňoval nutnost boje proti této skupině, dále pak nutnost zastavení proudění zahraničních bojovníků a nutnost pozemní podpory kurdských jednotek Pešmerga, vzhledem k tomu, že letecké útoky neměly dostatečný efekt. Česká republika se v boji

---

¹⁷⁷ Ministr Zaorálek na společném zasedání ministrů zahraničí EU a Ligy arabských států. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2014. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z:

http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/tiskove_zpravy/x2014_06_06_ministr_zaoralek_na_zasedani_ministru.html

¹⁷⁸ Prohlášení MZV ke jmenování zmocněnce OSN pro Sýrii. 2014. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/x2014_07_10_prohlaseni_mzv_ke_jmenovani_zmocnence.html

proti jednotkám Islámského státu zapojuje především dodávkami zbraní a humanitární pomocí.¹⁷⁹

VI.2. Shrnutí

V předešlých kapitolách bylo představeno, jakým způsobem se stavěla česká zahraniční politika k současné situaci v Sýrii. Jak již bylo zmíněno výše, Blízký východ nebyl pro Českou republiku vždy prioritní oblastí zájmu, od Sametové revoluce a oddělení od Slovenské republiky byla zahraniční politika orientována spíše na země naší republiky bližší nejen geograficky, ale i svým politickým směřováním. I přes to však nezůstává česká zahraniční politika k událostem na Blízkém východě a především v Sýrii lhostejná. Sýrie byla po dlouhé roky významným obchodním i diplomatickým partnerem České republiky, v některých dekádách 20. století i jediným partnerem na Blízkém východě. Ovšem po pádu východního bloku došlo ke změnám ve směřování v regionu Blízkého východu a Česká republika začala podporovat především zájmy Izraele, který někdy označuje za jedinou partnerskou demokracii v regionu. Toto partnerství a také členství České republiky v mezinárodních strukturách, jako je Evropská unie, Spojené národy či Severoatlantická aliance silně ovlivňovalo přístup České republiky k hodnocení situace v Sýrii.

Za prvé, tento konflikt mohl svým šířením značně ovlivnit dění v Izraeli a ohrozit jeho bezpečnost. Jak je patrné z kapitol zabývajících se historií Syrské arabské republiky, od izraelsko-arabské války v roce 1973 byl vztah mezi oběma zeměmi v podstatě klidný, i přes stálý nárok Sýrie na Golanské výšiny. Proto bylo pro Českou republiku důležité mírové řešení syrské situace, vzhledem k tomu, že vojenský konflikt by mohl vést k rozpoutání další arabsko-izraelské války.

Za druhé, pro Českou republiku bylo a je velice důležité členství v mezinárodních strukturách, což také silně ovlivňuje mnohá rozhodování.

---

¹⁷⁹ Ministr Zaorálek podpořil mezinárodní úsilí v boji proti tzv. Islámskému státu. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2014. [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/tiskove_zpravy/x2014_12_03_ministr_zaoralek_podporil_mezinarodni_usili.html

Z reakcí českého ministerstva zahraničních věcí je patrné, že kroky vůči Sýrii byly určovány právě především přítomností v těchto strukturách, i když v posledních letech je patrná snaha o vlastní politická rozhodnutí. Rozhodnutí a jednotlivá vyjádření české zahraniční politiky jsou tedy směřována spíše prozápadním směrem. V této problematice by mohl být zajímavý předmět zájmu to, co vlastně Českou republiku vede k politice směřované na západ a na Izrael. Vzhledem k tomu, že Česká republika je relativně malým státem ve středu Evropy, její potřeba zapojit se do mezinárodních struktur je pochopitelná, už z nutnosti neizolovat Českou republiku od mezinárodního dění.

Zajímavým faktem je například to, že oproti mnohým jiným zemím Česká republika stále zachovává své velvyslanectví v Damašku funkčním, zatímco mnoho dalších zemí svá velvyslanectví v Sýrii v průběhu konfliktu zrušila a stáhla své diplomatické pracovníky. To by mohlo být vnímáno jako jeden z náznaků samostatného rozhodování české diplomacie. Dalším krokem, kterým se Česká republika odlišila od požadavků, například spojených států bylo například to, že po celou dobu konfliktu se soustředí spíše na dosažení mírového řešení syrské krize. Vyzdvihuje především řešení prostřednictvím mírových rozhovorů mezi vládou prezidenta Baššára al-Asada a umírněnými oponenty jeho režimu, kteří požadují demokratickou proměnu Sýrie. V tomto ohledu je důležité podotknout, že s postupným stupňováním konfliktu a tím, jak západ začal vnímat přítomnost islamistických sil mezi syrskými opozičními silami, začal se také postupně měnit i pohled na jednotlivé strany. Bylo evidentní, že umírněná opozice je natolik roztříštěná, že pokud by došlo ke svržení al-Asadova režimu, uvolnil by se tím prostor pro islamistická hnutí a není jasné, jak by se vlastně situace v Sýrii nadále vyvíjela. Čímž se vracíme zpět k silné české podpoře státu Izrael, pro který by nejasná situace v sousedním státě mohla mít i negativní následky, zvláště pokud by se v zemi k moci dostali extrémističtí islamisté.

V této práci byl ukázán především oficiální proud České zahraniční politiky vůči Blízkému východu a Sýrii, ovšem mezi jednotlivými aktéry české politiky ne vždy panují jednotné názory na tuto problematiku. Sporným bodem mezi aktéry české politiky se stal například přístup k řešení krize. Zatímco Ministerstvo zahraničních věcí české republiky bylo ve své pozici výrazně

směřované na Evropskou unii a Organizaci spojených národů, tedy požadovalo zprostředkování mírových rozhovorů, prezident České republiky, kterým ve zmiňované době byl ještě Václav Klaus, zastává názor, že k řešení konfliktu mohou dojít pouze sami jeho účastníci a je proto zbytečné využívat zmocněnců jako byl Kofi Annan a spíše se soustředit na humanitární pomoc civilistům zasaženým konfliktem. K této tématice se také vyjádřila velvyslankyně Eva Filipi, která působí jako velvyslankyně na území Syrské arabské republiky. Ta se naopak do určité míry zastává syrského prezidenta Baššára al-Asada, který podle jejího názoru měl v úmyslu požadované reformy implementovat. Opoziční síly jsou podle ní značně roztříštěné a figurují v nich mnohdy poměrně podezřelí jednotlivci a skupiny, mnohdy spojování s islamistickými hnutími.¹⁸⁰

Z toho je tedy jasně patrné, že v rámci politiky České republiky, neexistuje vždy shoda v tématu závažného konfliktu, který v době psaní této práce probíhá již čtyři a půl roku.

---

¹⁸⁰ V. Klaus, E. Filipi nebo K. Schwarzenberg?. *Asociace pro mezinárodní otázky* [online]. 2012 [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: <http://www.amo.cz/publikace/v-klaus-e-filipi-nebo-k-schwarzenberg.html>

VII. Závěr

Cílem této práce bylo zjištění proměn ve vývoji české zahraniční politiky vůči Sýrii před, i během průběhu syrské krize. Ke splnění tohoto cíle bylo nutné si přiblížit jak historickou situaci Syrské arabské republiky od získání nezávislosti, tak i po vypuknutí současné krize v roce 2011, aby bylo zřetelnější, v jaké politicko-sociální atmosféře krize vznikla. Dále se práce zabývala událostmi spojenými s krizí samotnou, jejími jednotlivými aktéry a událostmi, které její průběh ovlivňovali a ovlivňují nadále. To je důležité i pro pochopení vlastního vývoje české zahraniční politiky vůči Sýrii.

Z práce je patrné, že syrská krize vzhledem ke svému dlouhému trvání, vysokému počtu obětí na životech a počtu uprchlíků ze země, kteří jsou nuceni hledat nové domovy představuje téma poměrně komplikované a ke svému zpracování vyžaduje co možná největší objektivitu, o níž jsem se pokusila. Samotný konflikt je ve svých důsledcích také rozměrnou humanitární krizí.

V syrské krizi již v jejích počátcích hrály poměrně velkou roli jak mezinárodní struktury, jako je Organizace spojených národů, Severoatlantická aliance, Evropská unie či Liga arabských států. Tyto organizace hned v počátku tvrdě odsoudily syrský režim, který vinily z přehnaně tvrdé reakce na protivládní protesty. Poté byly podnikány kroky, které měly nejprve přinutit vládu k implementaci důležitých reforem, v pozdějších dobách se objevilo volání po odstoupení prezidenta Baššára al-Asada z postu. Docházelo a nadále dochází, v případě některých zemí, k finanční a logistické podpoře opozičních skupin. Do Sýrie je rovněž z mnoha zemí dodávána humanitární pomoc potřebným. Rusko bylo například naopak podezíráno z dodávání zbraní režimu.

Česká republika, vzhledem ke svému zapojení do mezinárodních struktur, často svou oficiální zahraniční politiku určovala právě podle postojů svých spojenců ke krizi. Například v otázce odsouzení syrského režimu, jakožto člen Evropské unie, se zúčastnila některých jednání o budoucnosti Sýrie a také se jako mnoho dalších členských zemí OSN, NATO, EU či Ligy arabských států zapojila do struktury zvané Skupina přátel Sýrie. Ta si vzala za úkol především zastavení bojů v Sýrii a vyřešení konfliktu, ale také zajištění přísunu

dostatečného množství humanitární pomoci. To je také jedna z oblastí, ve které se Česká republika angažuje. Během konfliktu Česká republika zasílala humanitární pomoc syrským civilistům a uprchlíkům a dále také zavedla projekty jako poskytování lékařských operací syrským uprchlíkům na českém území a další. Před koncem roku 2014 začal být také diskutován problém syrských uprchlíků v ČR, u něhož bylo poměrně problematické nalézt shodu.

Co se týče proměn české zahraniční politiky směřované Sýrii po vypuknutí krize, je nutné brát ohled na to, že hlavním zájmem České republiky je členství v mezinárodních strukturách a na Blízkém východě je jejím hlavní spojeneckou zemí Izrael. Z toho lze vyvodit, že česká zahraniční politika a její proměny vůči konfliktu byly vždy určovány tímto partnerstvím. Z počátku krize, tedy došlo k významnému odsouzení násilností odehrávajících se v zemi a současně byl obviněn režim Baššára al-Asada z nezvládnutí situace. Ale v určitých ohledech si Česká republika zachovala vlastní pohled na věc, například v případě zachování funkce svého velvyslanectví v Damašku. Podstatné také bylo, že po útoku chemickými zbraněmi v Damašku byla Česká republika zásadně proti vojenské akci proti Sýrii, kterou požadovaly některé západní státy. To je také politický proud, kterého se Česká republika držela po většinu doby trvání krize, tedy nutnosti mírového řešení. V souvislosti s tím například Ministerstvo zahraničních věcí stálo za mírovými plány jednotlivých zmocněnců OSN pro Sýrii, a podporovalo i mírové konference v Ženevě. Hlavní myšlenkou tedy bylo, že pro uklidnění syrského konfliktu, je nutné dostat jak Baššára al-Asada a jeho režim tak umírněnou opozici, která požadovala demokratickou změnu země k jednomu jednacímu stolu.

Ke konci roku 2014 je pak patrná změna v přístupu odsuzujícím vojenské zásahy na syrském území, především kvůli rozmachu a rostoucímu vlivu islamistických skupin, hlavně Islámského státu. V tomto případě Ministerstvo zahraničních věcí uznalo, že je nutné podpořit boje proti této skupině jak leteckými, tak pozemními zásahy. Je tedy zřejmé, že změny v české zahraniční politice vůči Sýrii nastaly, ale hlavní myšlenka zůstává stejná – tedy diplomatické řešení konfliktu, který již zapříčinil smrt a vysídlení obrovského počtu lidí. V neposlední řadě došlo ke zdevastování mnoha významných a historicky hodnotných syrských měst.

VIII. Seznam použitých zdrojů

I. Knihy

DAM, Nikolaos van. *The struggle for power in Syria: politics and society under Asad and the Ba'ath Party*. 4th ed. New York: I.B. Tauris, 2011. ISBN 9781848857605.

ERLICH, Reese W. *Inside Syria: the backstory of their civil war and what the world can expect*. New York: Prometheus Books, 2014. ISBN 9781616149482.

GELVIN, James L. *The Arab Uprisings: what everyone needs to know*. Second edition. New York: Oxford university press, 2015, s. 143-145. ISBN 9780190222741.

KOŘAN, Michal. *Česká zahraniční politika v roce 2007: Analýza ÚMV* [online]. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2008. [cit. 2015-05-05]. ISBN 978-80-86506-66-1. Dostupné z: <http://www.dokumenty-iir.cz/Knihy/CZP07.pdf>

KOŘAN, Michal. *Česká zahraniční politika v roce 2008: Analýza ÚMV* [online]. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2009. [cit. 2015-05-05]. ISBN 9788086506784. Dostupné z: <http://www.dokumenty-iir.cz/Knihy/CZP08.pdf>

KOŘAN, Michal. *Česká zahraniční politika v roce 2009: Analýza ÚMV* [online]. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2010. [cit. 2015-05-05]. ISBN 9788086506890. Dostupné z: <http://www.dokumenty-iir.cz/Knihy/CZP09.pdf>

KOŘAN, Michal. 2011. *Česká zahraniční politika v roce 2010: analýza ÚMV* [online]. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2011. [cit. 2015-05-06]. ISBN 978-808-6506-951. Dostupné z: <http://www.dokumenty-iir.cz/Knihy/CZP10.pdf>

KOŘAN, Michal. *Česká zahraniční politika v roce 2013: Analýza ÚMV*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2014. ISBN 978-80-87558-19-5.

LESCH, David W. *Syria: the fall of the house of Assad*. New updated edition. New Haven, Conn.: Yale University Press, c2012. ISBN 9780300186512.

LEVERETT, Flynt Lawrence. *Inheriting Syria: Bashar's trial by fire*. Washington, D.C.: Brookings Institution Press, 2005. ISBN 0815752040.

MCCONVILLE, Patrick Seale with the assistance of Maureen. *Asad of Syria: the struggle for the Middle East*. Rev. paperback ed. Berkeley: University of California Press
ERLICH, Reese W. *Inside Syria: the backstory of their civil war and what the world can expect*. New York: Prometheus Books, 2014. ISBN 9781616149482.

PERTHES, Volker. *Syria under Bashar al-Asad: Modernisation and the Limits of Change*. London: Routledge, 2004. ISBN 0198657502.

RAMADAN, Ivan. Sýrie. In: KŘÍŽEK, Daniel a Zbyněk TARANT. *Arabské jaro - příčiny, průběh, důsledky*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2014, s. 134-219. ISBN 978-80-261-0441-4.

ZÍDEK, Petr a Karel SIEBER. *Československo a Blízký východ v letech 1948-1989*. Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2009. ISBN 8086506762.

15. ZBOŘIL, František. *Československá a česká zahraniční politika: minulost a současnost*. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 9788087212387.

RADĚJ, Tomáš. Zahraniční politika České republiky k Turecku, Iráku a sousedům Izraele. In: BALÍK, Stanislav a . *Zahraniční politika České republiky vůči zemím Blízkého východu, Zakavkazska a střední Asie*. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, 2001. Studie (Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav), sv. č. 23. ISBN 8021027401.

II.Periodika

ŠTAIF, Vít. 2011. Jordánsko a Sýrie na jaře 2011: Řešení aktuální politické krize na pozadí konfliktů minulých let. *Mezinárodní politika*. Ústav mezinárodních vztahů, **35**(6): 17-19. ISSN 0543-7962.

III.Elektronické informační zdroje

Continuity and Change in Syrian Political Life: The Nineteenth and Twentieth Centuries. *The American Historical Review*. 1991, vol. 96, issue 5.. DOI: 10.2307/2165276. Dostupné z:<http://www.jstor.org/stable/2165276>

DAWISHA, A. I. Syria under Asad, 1970?78: The Centres of Power. *Government and Opposition*. 1978, vol. 13, issue 3. DOI: 10.4324/9781315000824.

DEVLIN, John F. a Roderic Ai CAMP. The Baath Party: Rise and Metamorphosis. *The American Historical Review*. 1991, vol. 96, issue 5. DOI: 10.1093/acprof:oso/9780199742851.003.0003.

GALVANI, John. Syria and the Baath Party. *MERIP Reports*. 1974, issue 25. DOI: 10.2307/3011567.

¹ Syrians vote for new parliament amid boycott calls. In: *BBC* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-17980342>

¹ Syria election results show support for reforms, says Asad. In: *BBC* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-18084827>

Exclusive: Red Cross ruling raises question of Syrian war crimes. In: *Reuters* [online]. 2012 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2012/07/14/us-syria-crisis-icrc-idUSBRE86D09H20120714>

Syrian Rebels Land Deadly Blow to Assad's Inner Circle. In: *The New York Times* [online]. 2012 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2012/07/19/world/middleeast/suicide-attack-reported-in-damascus-as-more-generals-flee.html?_r=0

Syria crisis: Kofi Annan quits as UN-Arab League kvoy. In: *BBC* [online]. 2012 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-19099676>

Turkey-Syria border tension. In: *The Guardian* [online]. 2012 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2012/oct/04/turkey-syria-threat-security-live>

III. Příspěvky na webech

After second round of Syria talks, No agreement even on how to negotiate. In: *The New York Times* [online]. 2014 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: http://www.nytimes.com/2014/02/16/world/middleeast/after-second-round-of-syria-talks-no-agreement-even-on-how-to-negotiate.html?_r=0

Al-Nusra pledges allegiance to al-Qaida. In: *BBC* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-22095099>

Annan's peace plan for Syria. In: *Council on Foreign Relations* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z <http://www.cfr.org/syria/annans-peace-plan-syria/p28380>

Arab League suspends Syria mission - Nabil el-Arabi. In: *BBC* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-16774171>

Assad's call for talks dismissed as 'a waste of time' by Syrian opposition. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/jan/06/syrian-opposition-bashar-al-assad>

Assad government ready for talks with opposition. In: *al-Akhbar english* [online].2013 [cit.2015-04-28]. Dostupné z: <http://english.al-akhbar.com/node/14913>

Assad wins landslide 88,7% election victory. In: *Al-Arabya* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://english.alarabiya.net/en/News/middle-east/2014/06/04/>

Ban appoints Swedish scientist to lead probe into alleged chemici weapons use in Syria. In: *UN News centre* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=44498#.VUDxy9Ltmko>

Bashar al-Assad is west's ally againts Isis extremists, says Syria. In: *The Guardian* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/jul/14/bashar-al-assad-fighting-isis-western-ally-minister-claims>

Brahini's resignation leaves void in Syria diplomaci. In: *Al-Monitor* [online]. 2014 [cit.2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.al-monitor.com/pulse/politics/2014/05/syria-un-envoy-brahimi-resignation.html#>

ČASOVÁ OSA: Detailní průběh politického konfliktu v Sýrii. In: *Syrskarevoluce.cz* [online]. [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.syrskarevoluce.cz/udalosti-na-casove-ose/>

ČR požaduje, aby se zločiny v Sýrii zabýval Mezinárodní trestní soud.. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2014 [cit. 2015-05-11]. Dostupné z:

http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/tiskove_zpravy/x2014_05_22_cr_po_zaduje_aby_se_zlociny_v_syrii.html

De Mistura pushes for political solution to scrisis in Syria. In: *Sana* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.sana.sy/en/?p=17663>

Do ČR přicestovali další syrští pacienti. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2012. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/archiv_zprav/rok_2012/x2012_11_07_do_cr_pricestovali_dalsi_syrsti_pacienti.html

EU ends arms embargo on Syria rebels. In: *BBC* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-22684948>

EU expresses support to de Mistura's plan in Syria. In: *Sana* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.sana.sy/en/?p=21845>

Evidence that chemical weapons have been used in Syria attacks reaches UN. In: *The telegraph* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/syria/10097594/Evidence-that-chemical-weapons-have-been-used-in-Syria-attacks-reaches-UN.html>

First group of Syrian refugees arrives in UK. In: *The Guardian* [online]. 2014 [cit.2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/mar/25/first-group-syrian-refugees-arrives-uk>

Free Syrian army clashes with jihadists in wake of commander's assassination. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/jul/14/free-syrian-army-jihadists-clashes-aleppo>

Friends of Syria group promises more rebel aid, aid workers freed. In: *DW* [online]. 2014 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.dw.de/friends-of-syria-group-promises-more-rebel-aid-aid-workers-freed/a-17639889>

Geneva peace talks end in recriminations. In: *BBC* [online]. 2014 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-25983181>

Guide to the Syrian opposition. In: *BBC* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-15798218>

Guide to the Syrian rebels. In: *BBC* [online]. [cit. 2015-04-22]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-24403003>

Historie vztahů mezi ČR a Sýrií. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/damascus/cz/vzajemne_vztahy/vztahy_se_syrskou_arabskou_republikou/index.html

Humanitární pomoc uprchlíkům ze Sýrie. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2012. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/archiv_zprav/rok_2012/x2012_03_27_humanitarni_pomoc_uprchlikum_ze_syrie.html

In interview, Syria's Assad says he will not step down, voices skepticism on peace talks. In: *The Washington post* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: http://www.washingtonpost.com/world/middle_east/in-interview-syrias-assad-says-he-will-not-step-down-voices-skepticism-on-peace-talks/2013/05/18/1ef999cc-bffb-11e2-89c9-3be8095fe767_story.html

IRISH, John. France, partners planning Syria crisis group: Sarkozy. In: *Reuters* [online]. 2012 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2012/02/04/us-syria-france-idUSTRE8130QV20120204>

ISIS jihadists declare „Islamic caliphate“. In: *Al-Arabya* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://english.alarabiya.net/en/News/2014/06/29/ISIS-jihadists-declare-caliphate-.html>

Islamic state „begin driven out of Syria's Kobane. In: *BBC* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-29656787>

JOHNSON, Glen. Syria's conflict raises Turkey tension. In: *Aljazeera* [online]. 2014 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://www.aljazeera.com/indepth/features/2014/04/syria-conflict-spikes-tensions-turkey-kassab-20144141473318973.html>

Kurds repel ISIL advance into Kobane but issue urgent plea for support. In: *Aljazeera America* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://america.aljazeera.com/articles/2014/10/11/kobani-battle-kurds.html>

League of Arab States Observer Mission to Syria. In: *Columbia Univesity* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: http://www.columbia.edu/~hauben/Report_of_Arab_League_Observer_Mission.pdf

Ministr Kohout v Bruselu jednal o Sýrii a Ukrajině. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2014. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/tiskove_zpravy/x2014_01_20_ministr_kohout_v_bruselu.html

Ministr Schwarzenberg se zúčastnil ustavující schůzky Skupiny přátel syrského lidu. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2012. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/archiv_zprav/rok_2012/ministr_schwarzenberg_zucastnil.html

Ministr Zaorálek na společném zasedání ministrů zahraničí EU a Ligy arabských států. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2014. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/tiskove_zpravy/x2014_06_06_ministr_zaoralek_na_zasedani_ministru.html

Ministr Zaorálek podpořil mezinárodní úsilí v boji proti tzv. Islámskému státu. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2014. [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/tiskove_zpravy/x2014_12_03_ministr_zaoralek_podporil_mezinarodni_usili.html

Many dead in huge Damascus bombing. In: *BBC* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-21529634>

Middle east will be unstable if rebels také Syria, says Assad. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/apr/06/syria-crisis-bashar-al-assad-middle-east>

Moaz al-Khatib's resignation plunges Syrian opposition into chaos. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/mar/24/moaz-al-khatib-resignation-syrian-opposition>

Nato coalition ready to join US against IS. In: *BBC* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-us-canada-29085248>

Plan to 'freeze' conflict in Aleppo 'concrete, realistic,' says UN Syria envoy. In: *UN News centre* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=49308#.VUY08_ntmko

PRAŽSKÉ JARO 1968. *Akademický bulletin* [online]. 2008. [cit. 2015-05-13]. Dostupné z: <http://abicko.avcr.cz/2008/4/04/prazske-jaro-1968.html>

Prohlášení EU k Sýrii.. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013 [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/x2013_09_09_prohlaseni_eu_k_syrii.html

Prohlášení k bombovým útokům v Reyhanli. 2013. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/x2013_05_11_prohlaseni_k_bombovym_utokum_v_reyhanli.html

Prohlášení MZV ke jmenování zmocněnce OSN pro Sýrii. 2014. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2015-05-12]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/x2014_07_10_prohlaseni_mzv_ke_jmenovani_zmocnence.html

Prohlášení MZV ČR k Sýrii. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2011 [cit. 2015-05-10]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/x2011_04_27_prohlaseni_mzv_cr_k_syrii.html

Prohlášení MZV ČR k situaci v Sýrii. 2011. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2015-05-10]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/x2011_08_02_prohlaseni_mzv_k_situaci_v_syrii.html

Prohlášení MZV k událostem v syrském městě Húlá. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2012. [cit. 2015-05-10]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/prohlaseni_mzv_k_udalostem_v_syrskem.html

Rebel fighters, mostly Islamists, seize key Syrian air base. In: *The Washington post* [online]. 2013 [cit. 2015-04-28]. Dostupné z: http://www.washingtonpost.com/world/middle_east/rebel-fighters-mostly-islamists-seize-key-syrian-air-base/2013/01/11/f46c7b1c-5bf4-11e2-beee-6e38f5215402_story.html

Removal of Syria's chemical weapons material complete, announces OPCW-UN milion. In: *UN News centre* [online]. 2014 [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=48103#.VUSmXedlvml>

Russia and China veto UN resolution against Syrian regime. In: *The Guardian* [online]. 2011 [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2011/oct/05/russia-china-veto-syria-resolution>

Russia and US pledge Syria conference with both sides. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/may/07/russia-us-syria-conference>

Russia, China veto U.N. bid to refer Syria to international court. In: *Reuters* [online]. 2014 [cit. 2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2014/05/23/us-syria-crisis-un-icc-idUSBREA4M03220140523>

Russia condemns U.S. airstrikes against Islamic state in Syria. In: *The Washington post* [online]. 2014 [cit. 2015-05-01]. Dostupné z: http://www.washingtonpost.com/world/russia-condemns-us-airstrikes-against-islamic-state-in-syria/2014/09/23/de639dc6-42f4-11e4-b437-1a7368204804_story.html

Russia dismisses US claims of Syrian chemical weapons use. *The Guardian* [online]. 2013 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/jun/14/russia-us-syria-chemical-weapons>

SALEH, Yasmine. Arab League suspends Syria as global pressure rises. In: *Reuters* [online]. 2011 [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2011/11/12/us-arabs-syria-idUSTRE7AB0CP20111112>

Security council unanimously adopts resolution condemning violent extremism, underscoring need to prevent travel, support for foreign terrorists fighters. In: *United Nations* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.un.org/press/en/2014/sc11580.doc.htm>

Stanovisko MZV ČR k Sýrii. 2013. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/x2013_08_28_stanovisko_mzv_cr_k_syrii.html

Stanovisko MZV k výsledkům práce inspekční mise OSN v Sýrii. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2013. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/prohlaseni_a_stanoviska/x2013_09_17_stanovisko_mzv_k_vysledkum_prace_inspekni_mise_osn_v_syrii.html

Syria: Assad says government is to receive missiles from Russia. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/may/30/syria-assad-missiles-russia-claim>

Syrian civil war dead toll rises to more than 191,300, according to UN. In: *The Guardian* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/aug/22/syria-civil-war-death-toll-191300-un>

Syrian Civil War. In: *Encyclopedia Britannica* [online]. 2014 [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/1781371/Syrian-Civil-War>

Syria chemical weapons: UN adopts binding resolution. In: *BBC* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-24308763>

Syria chemical attack: What we know. In: *BBC* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-23927399>

Syria crisis: opposition leader offers talks with Assad regime. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/middle-east-live/2013/jan/30/syria-crisis-un-appeal-after-aleppo-massacre-live>

Syrian exodus: a refugee crisis for the World. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/jul/24/syria-refugee-crisis-world>

Syria holds elections amid crackdown – Monday 12 December 2011. In: *The Guardian* [online]. 2011 [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/middle-east-live/2011/dec/12/syria-holds-elections-amid-crackdown-live-updates>

Syria is ready to participate in Moscow's consultative meeting to agree on dialogue, Foreign Ministry says. . In: *Sana* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.sana.sy/en/?p=23182>

Syrian leaders should face justice at ICC, UN says. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/feb/18/syria-murder-torture-charges-icc>

Syria misses chemical weapons deadline. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/dec/31/syria-misses-chemical-weapons-deadline>

Syria nerve gas claims undermined by eyewitness accounts. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/apr/28/syrian-nerve-gas-claims-eyewitness>

Syrian opposition combats ISIS. In: *Al-Monitor* [online]. 2014 [cit.2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.al-monitor.com/pulse/security/2014/01/syrian-opposition-fights-isis.html#>

Syrian opposition under pressure to attend Geneva peace conference. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/oct/17/syrian-opposition-pressure-geneva-peace-conference>

Syrian political and civil forces sign ant-ISIS declaration. In: *Sana* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.sana.sy/en/?p=16821>

Syrian prezident Bashar al-Assad says civil war is turning in regime's favour. In: *The Guardian* [online]. 2014 [cit.2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/apr/14/syrian-al-assad-war-turning-regimes-favour>

Syria Prezident Bashar al-Assad sworn in for third term. In: *BBC* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-28328138>

Syrian rebel leader: US-led attacks on Isis are undermining anti-Assad forces. In: *The Guardian* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/nov/10/isis-air-strikes-undermine-anti-assad-rebels-syria>

Syrian rebels to abandon Homs distrikt as part of ceasefire deal. . In: *The Guardian* [online]. 2014 [cit.2015-04-30]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/may/02/syrian-rebels-homs-ceasefire-deal>

Syrian rebels turn looted missiles on Assad's aircraft. In: *The Guardian* [online]. 2012 [cit.2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2012/nov/28/syrian-rebel-missiles-assad-aircraft>

Syria resolution vetoed by Rusia and China at United Nations. In *The Guardian* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2012/feb/04/assad-obama-resign-un-resolution>

Syria: speach by Bashar al-Assad. In: *al-Bab* [online]. 2013 [cit.2015-04-28]. Dostupné z: http://www.al-bab.com/arab/docs/syria/bashar_assad_speech_130106.htm

Syria will Sign Chemical Weapons Convention, Declare Arsenal, Foreign Ministry says. In: *The World Post* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: http://www.huffingtonpost.com/2013/09/10/syria-chemical-weapons-convention_n_3901417.html

TAWFIQ, SAIF. Turkish warplanes shoot down Syrian helicopter. In: *Reuters* [online]. 2013 [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: <http://www.reuters.com/article/2013/09/16/us-syria-crisis-turkey-idUSBRE98F0K920130916>

Three million refugees have fled Syria, says UN. In: *The Guardian* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2014/aug/29/three-million-refugees-fled-syria>

TRAYNOR, Ian. EU to impose oil embargo on Syria. In: *The Guardian* [online]. 2011 [cit. 2015-04-26]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2011/aug/30/eu-impose-oil-embargo-syria>

Turkey requested Nato missile defences over Syria chemical weapons fears. In: *The Guardian* [online]. 2012 [cit.2015-04-28]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2012/dec/02/turkey-syria-chemical-weapons-fears>

Turkey to let Iraqi Kurds cross to Syria fight ISIS. *The New York times* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2014/10/21/world/middleeast/kobani-turkey-kurdish-fighters-syria.html>

UN General assembly backs call for Assad to quit as Syrian president. In: *The Guardian* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2012/feb/16/un-general-assembly-assad-syria>

UN hostages free in Syria. In: *The Guardian* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/world/2013/mar/09/syrian-rebels-un-hostages>

UN monitors prepare for Syria milion. In: *BBC* [online]. 2012 [cit. 2015-04-27]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-17717921>

UN's Del Ponte evidence Syria rebels „used sarin“. In: *BBC* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-22424188>

U.S. and partners launch air strikes against ISIS and Jabhat al-Nusra in Deir Ezzor, Raqqa, and Idleb. In: *Sana* [online]. 2014 [cit.2015-05-01]. Dostupné z: <http://www.sana.sy/en/?p=13910>

U.S. offers training and other aid to Syrian rebels. In: *The New York Times* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.nytimes.com/2013/02/28/world/middleeast/us-expands-aid-to-syrian-rebels.html>

US says it will give military aid to Syria rebels. In: *BBC* [online]. 2013 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-us-canada-22899289>

WILSON a Joby WARRICK. Assad must go, Obama says. In: *The Washington post* [online]. 2011 [cit. 2015-04-24]. Dostupné z: http://www.washingtonpost.com/politics/assad-must-go-obama-says/2011/08/18/gIQAelheOJ_story.html

What is Geneva II conference on Syria?. In: *BBC* [online]. 2014 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-24628442>

West criticises Assad election plan. In: *BBC* [online]. 2014 [cit.2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-27100821>

II. Konference skupiny Přátel syrského lidu. *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. 2012. [cit. 2015-05-11]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/jnp/cz/udalosti_a_media/archiv_zprav/rok_2012/mezinarodni_konference_skupiny_pratel.html

III. Vládní dokumenty

Blocking Property of Senior Officials of the Government of Syria. In: *Presidential Documents*. 2011, roč. 76, č. 98. Dostupné z: <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/FR-2011-05-20/pdf/2011-12645.pdf>

Chairman's Conclusions of the International Conference of the Group of Friends of the Syrian People, 24 February. In: *U.S. Department of state: Diplomacy in action* [online]. 2012 [cit. 2015-04-25]. Dostupné z: <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2012/02/184642.htm?goMobile=0>

IX. Resumé

This thesis is titled Syrian Crisis and Foreign Policy of the Czech Republic. Objective of this thesis is to describe the present crisis in Syria and also the changes in Czech political attitude towards this important Middle eastern country during this situation. The first chapter shows the situation in Syrian Arab Republic since independence gain in 1946 until the start of the turmoil in 2011. This description of the events before the crisis outbreak is very important to understand the political environment of the area where this extensit conflict takes place.

At a time of elaboration of this thesis the Syrian crisis lasts already for four and half years. The conflict progressed and had gradually been radicalized. For full understanding to the changes in attitude of Czech foreign politics it is necessary to indicate character of this conflict.

The next part is pointing at the concrete events and important changes which happened since the conflict outbreak until the end of 2014. The time frame is specified in this way primarily for clarity and coherence of this thesis.

Next part of the thesis follows the Czech foreign politics on itself. On the first place it indicates the politics of Czechoslovakia and Czech Republic towards Middle East in general. This part is talking about period of time starting from the end of the second world war until the outbreak of the so called Arab Spring.

The following chapter is specifying the particular political approach of Socialistic Republic of Czechoslovakia and later Czech republic towards Syria on itself. These chapters are important to understand the impact of Middle east and Syria on Czech foreign politics in the past but also in present times.

The last part is talking about the official stream of Czech foreignpolitics towards Syria since the beginning of the crisis again until the end of 2014.

The conclusion contains evaluation of the situation and changes of Czech foreign politics in the studied time frame.